

ORKLAND
KOMMUNE

Nøkkeltall og statistikk

Handlingsplan 2025-2028

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	4
1.1	DOKUMENTET BYGGER PÅ KOSTRA-TALL	4
1.2	NØKKELTALLSDOKUMENTET ER IKKE EN FASIT	4
1.3	VALG AV SAMMENLIGNINGSKOMMUNER	5
1.4	DET STORE BILDET	5
1.5	KREVENDE VALG	5
2	LESEFORKLARING, BEGREPER OG FORKORTELSER	6
2.1	DE ULIKE BEGREPENE KNYTTET TIL DRIFTSUTGIFTER	6
2.2	FORKORTELSER BRUKT I DOKUMENTET	6
2.3	ARBEIDSGIVERAVGIFT	6
2.4	KVALITET I TALLGRUNNLAG	6
3	BEFOLKNINGSPROFIL	7
3.1	ALDERSFORDELING	7
3.2	BEFOLKNINGSVEKST	8
3.3	SOSIO-DEMOGRAFISKE FORHOLD	9
4	ØKONOMISKE NØKKELTALL	11
4.1	INNTEKTER PER INNBYGGER - INFLASJONSJUSTERT	11
4.2	FRIE INNTEKTER	12
4.3	EIENDOMSSKATT	12
4.4	DRIFTSRESULTAT	13
4.5	ANDEL NETTO DRIFTSUTGIFTER – HVA BRUKES MIDLENE TIL?	13
4.6	LANGSIKTIG GJELD	15
4.7	LIKVIDITET	17
5	BÆREKRAFTIG UTVIKLING OG KLIMAREGNSKAP	20
5.1	BÆREKRAFTIG UTVIKLING	20
5.2	CO ₂ -UTSLIPP FOR ØRKLAND	20
6	ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER	23
6.1	ADMINISTRASJON	23
6.2	POLITISK STYRING OG KONTROLL/REVISJON	24
7	BARNEHAGE	25
7.1	BARNEHAGESTRUKTUR SAMMENLIGNET MED ANDRE	25
7.2	PRIORITERING	25
7.3	DEKNINGSGRAD	26
7.4	KVALITET	26
7.5	PRODUKTIVITET	27
8	GRUNNSKOLE	29
8.1	SKOLESTRUKTUR SAMMENLIGNET MED ANDRE	29
8.2	PRIORITERING	30
8.3	KVALITET	31
8.4	PRODUKTIVITET	31
8.5	EKSAMENSRESULTATER OG ANDRE KARTLEGGINGER	32
9	BARNEVERN	34
9.1	PRIORITERING	34

9.2	DEKNINGSGRAD	34
9.3	KVALITET	35
9.4	PRODUKTIVITET	35
10	SOSIALTJENESTE	37
11	HELSE OG OMSORGSTJENESTER	38
11.1	PRIORITERING	38
11.2	DEKNINGSGRAD	42
11.3	KVALITET	44
11.4	PRODUKTIVITET	46
11.5	SUPPLERENDE NØKKELTALL	48
12	PLAN OG BYGGESAK	49
12.1	PRIORITERING	49
12.2	PRODUKTIVITET	50
12.3	KVALITET	50
13	LANDBRUK, NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	52
13.1	LANDBRUK	52
13.2	NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	53
14	EIENDOMSFORVALTNING	55
14.1	AREAL FOR KOMMUNALE FORMÅLSBYGG ETTER FUNKSJON (M ²).....	55
14.2	PRIORITERING	55
14.3	KVALITET.....	56
14.4	PRODUKTIVITET	57
15	BOLIG	59
15.1	OVERSIKT OVER DISPONERTE BOLIGER	59
16	SAMFERDSEL	61
16.1	KOMMUNALE VEIER.....	61
16.2	PRIORITERING	62
16.3	PRODUKTIVITET	62
17	SELVKOSTTJENESTER	64
17.1	OVERSIKT ÅRSGEBYR	64
17.2	KOMMUNAL VANNFORSYNING	65
17.3	KOMMUNALT AVLØP.....	68
17.4	FEIING	69
18	BRANN OG ULYKKESVERN	70
18.1	PRIORITERING	70
18.2	PRODUKTIVITET	71
19	KULTUR/BARNE- OG UNGDOMSTILTAK	72
19.1	PRIORITERING	72
19.2	DEKNINGSGRAD	73
20	KIRKEN OG ANDRE RELIGIØSE FORMÅL	75
20.1	PRIORITERING	75
20.2	PRODUKTIVITET	75
20.3	UTVALGTE NØKKELTALL KIRKE.....	75

1 Innledning

Dette dokumentet er et vedlegg til kommunedirektørens notat til handlingsplan 2025-2028 og budsjett for 2025 for Orkland kommune. Indikatorer og nøkkeltall er ment å gi en bakgrunn og beslutningsstøtte for handlingsplanen. Vi begynner nå å få på plass en god og grundig prosess, som sikrer et best mulig beslutningsgrunnlag for handlingsplan og budsjett. Neste steg er presentasjon av kommunedirektørens notat i november.

1.1 Dokumentet bygger på KOSTRA-tall

De sentrale dokumentene i arbeidet med handlingsplan 2025-2028 er kommuneplanens samfunnsdel og planstrategi, kunnskapsgrunnlaget - utfordringer og muligheter som ble presentert i juni 2024, vedtatte temaplaner og nå dette nøkkeltallsdokumentet.

Det meste av dette dokumentet bygger på KOSTRA-tall. KOSTRA er den formelle rapporteringen som kommunen avlegger til staten. Data rapporteres stort sett i februar året etter, og med telletidspunkt i desember.

Regnskaps- og tjenstedata settes i KOSTRA sammen til nøkkeltall som viser kommunenes:

- Prioriteringer - hvordan kommunens frie inntekter er fordelt til ulike formål.
- Dekningsgrader - tjenestetilbudet i forhold til ulike målgrupper for tilbudet.
- Produktivitet/enhetskostnader - kostnader/bruk av ressurser i forhold til tjenesteproduksjonen.
- Utdypende tjenesteindikatorer - nøkkeltall som supplerer indikatorer presentert under prioritering, dekningsgrader og produktivitet/enhetskostnader, men som ikke kan plasseres under disse overskriftene.

Det som er verdt å merke seg, og som er nytt i årets nøkkeltallsdokument, er at tallene for netto driftsutgifter, der disse oppgis i kronebeløp, er justert for utgiftsbehov og inflasjon ved hjelp av deflator. Videre er tallene for produktivitet korrigert for inflasjon med deflator der Orkland har tidsserie. Det vil si at tallene for 2021 og 2022 er justert til 2023-nivå.

1.2 Nøkkeltallsdokumentet er ikke en fasit

Dette dokumentet presenterer ressursbruken i Orkland kommune. Det er viktig å understreke at dette ikke er en fasit for ressursbruken, men en indikasjon som gir et bedre grunnlag for å legge til rette for en bærekraftig kommuneøkonomi og gode kommunale tjenester. Det er ikke slik at de «flinke» kommunene bruker mindre ressurser og de mindre flinke kommunene bruker mer ressurser. Jo mer vi vet, både når det gjelder utfordringer og indikatorer for ressursbruk, desto bedre grunnlag har vi for utarbeidelsen av en handlingsplan med budsjett.

En indikator basert på KOSTRA-tall forteller utelukkende hvor mye en kommune bruker på de enkelte tjenesteområdene i forhold til de vi sammenligner oss med. Tallene alene sier ingenting om hvorfor det er slik. Nøkkeltallene er et utgangspunkt for å finne ut om vi ønsker at det skal være slik, eller om det er mulig å oppnå et bedre samlet tjenestetilbud ved å disponere ressursene på en annen måte.

1.3 Valg av sammenligningskommuner

Kommunene i Norge klassifiseres etter tre dimensjoner:

- Folkemengde. Antall innbyggere i kommunen.
- Bundne kostnader. De kostnadene kommunen står overfor for å innfri minstekrav og lovpålagte oppgaver.
- Frie disponible inntekter (korrigerede inntekter) ¹
- Inntekter som er til disposisjon når lovpålagte oppgaver er dekket.

Orkland kommune er en del av kommunegruppe 7. Denne kommunegruppen inneholder kommuner med 10 000 til 19 999 innbyggere, lave bundne kostnader og lave korrigerede inntekter.

Følgende kommuner og grupper er med i sammenligningsgrunnlaget: Melhus og Verdal (samme gruppe som Orkland), Steinkjer og Levanger (kommunegruppe 9 med 20 000 til 29 999 innbyggere), kommunegruppe 7 og landet. Vi har valgt disse kommunene fordi de har en geografisk nærhet til oss og ligner mest på oss. Det er imidlertid viktig å understreke at det er vesentlige forskjeller mellom kommunene.

1.4 Det store bildet

I et slikt dokument er det alltid utfordrende å se det store bildet. Kort oppsummert kan vi si at Orkland klarer seg godt i sammenligning med både kommunegruppe 7, som vi inngår i, og sammenligningskommunene vi har valgt.

Vi har klart å vise at vi har solid styring, at vi digitaliserer for bedre tjenester, at vi jobber aktivt for å bli best i møte mellom mennesker og at vi fokuserer på tidlig tverrfaglig innsats. Dette var de grunnleggende perspektivene i arbeidet med kommunesammenslåingen. Vi leverer i all hovedsak gode tjenester og har økonomisk kontroll. Samtidig jobber vi med å skape handlingsrom for våre uttalte satsinger. Det betyr ikke at alt er slik vi ønsker det skal være. I nøkkeltallsdokumentet vil det være forskjeller som vi må se nærmere på når det gjelder kommunegruppe og sammenligningskommuner. Et slikt dokument klarer ikke å besvare alle spørsmålene. Det er heller ikke hensikten med dokumentet.

1.5 Krevende valg

De utfordringene Orkland kommune har er i all hovedsak uavhengig av kommunesammenslåing. Det ville fortsatt ikke blitt født så mange barn som vi kunne ønsket, og problemene knyttet til sentralisering og utenforskap ville ikke blitt mindre. Vi må unngå å komme i en situasjon hvor behovet for helt nødvendige endringer og prioriteringer blir møtt med at motstand som er tuftet på at alt var bedre før. Fortidens løsninger er ikke svaret på framtidens utfordringer. Vi står i en situasjon hvor vi uansett må få til mer for mindre. At vi fortsatt skal ha gode tjenester for hele Orkland avhenger av at vi evner å gjøre de riktige valgene og prioriteringene. Noen av disse valgene vil bli krevende.

Da er det viktig at vi har gode prosesser, medvirkning og beslutningsgrunnlag. Fordelen er at vi gjennom kommunesammenslåingen er mye bedre rustet enn hva tidligere kommuner var alene.

Dette er selve kjernen i vår visjon «Sammen bygger vi Orkland».

¹ Frie disponible inntekter er avledet fra modellberegninger, og må ikke forveksles med kommunens frie inntekter. Frie inntekter er definert ved summen av skatteinntekter og rammetilskudd. Til forskjell fra frie inntekter er de frie disponible inntektene korrigeret med variasjoner i utgiftsbehov (bundne kostnader).

2 Leseforklaring, begreper og forkortelser

Dette er et krevende dokument å lese. Vi har derfor laget en leseforklaring som skal gjøre det lettere å forstå og bruke dokumentet. Dette gjelder spesielt definisjoner av begreper og forkortelser. Det anbefales at dette dokumentet leses og ses i sammenheng med kommuneplanens samfunnsdel, årets utgave av kunnskapsgrunnlaget - utfordringer og muligheter, og ikke minst tidligere handlingsplaner med budsjett.

2.1 De ulike begrepene knyttet til driftsutgifter

I nøkkeltallene i KOSTRA benyttes begrepene brutto driftsutgifter, korrigerte brutto driftsutgifter og netto driftsutgifter:

- Brutto driftsutgifter skal gi et uttrykk for kommunenes samlede utgifter innenfor de ulike funksjonene og totalt for kommunen. Utgiftsbegrepet benyttes også som grunnlag for beregning av produktivitetsindikatorer.
- Korrigerte brutto driftsutgifter skal gjenspeile ressursinnsatsen som er knyttet til kommunens egen tjenesteproduksjon. Utgiftsbegrepet benyttes som grunnlag for å beregne produktivitetsindikatorer.
- Netto driftsutgifter skal gi uttrykk for hvordan kommunene prioriterer ved fordelingen av de ikke bundne inntektene. Utgiftsbegrepet benyttes som grunnlag for å beregne prioriteringsindikatorer.

2.2 Forkortelser brukt i dokumentet

På grunn av plassmangel i tabeller og grafer, må vi benytte forkortelser på noen ord og uttrykk:

- BDU = brutto driftsutgifter
- NDU = netto driftsutgifter
- BDI = brutto driftsinntekter
- NDI = netto driftsinntekter

2.3 Arbeidsgiveravgift

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift ble godkjent av EFTAs overvåkinsorgan (ESA), og er videreført for perioden 2022-2027. Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift er inndelt i følgende soner:

- Sone 1: 14,1 %
- Sone 2: 10,6 %
- Sone 3: 6,4 %

I Orkland kommune er det tre ulike soner som følger de tidligere kommunegrensene: Orkdal sone 1, Agdenes sone 2 og Meldal og Snillfjord sone 3. Blant sammenligningskommunene er Melhus, Verdal og Levanger i sone 1, mens Steinkjer er representert i både sone 1 og 2 (Steinkjer sone 1 og Verran sone 2).

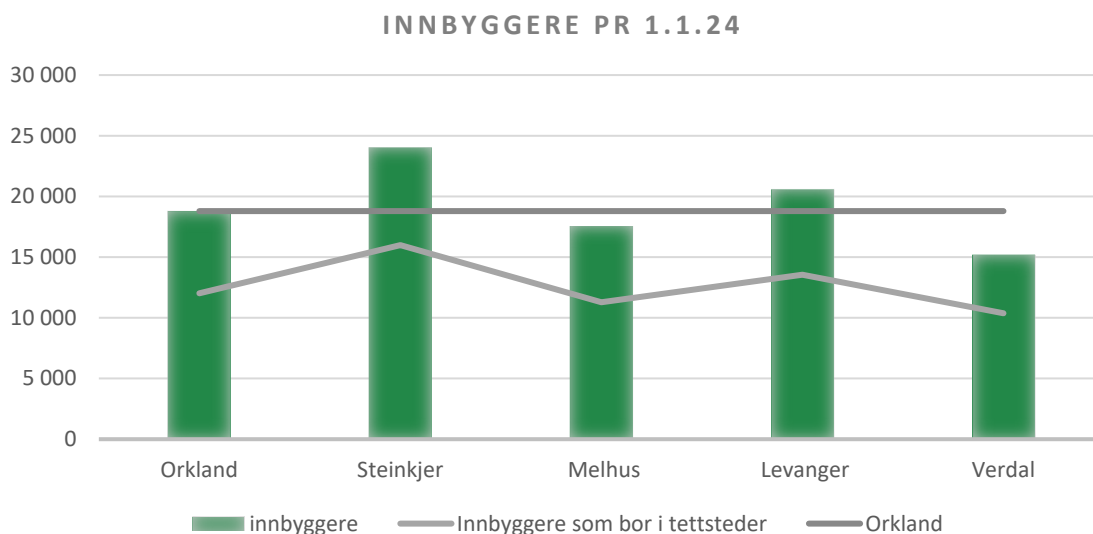
Dette vil være av betydning når en sammenligner indikatorer som innbefatter lønnskostnader.

2.4 Kvalitet i tallgrunnlag

Dette er fjerde året det rapporteres tall for Orkland kommune i KOSTRA. Det er grunn til å være oppmerksom på at det kan forekomme feil og mangler i tallene, både for oss og sammenligningskommunene.

3 Befolkningsprofil

Ved utgangen av 2023 hadde Orkland 18 793 innbyggere. Steinkjer og Levanger har flere innbyggere enn Orkland. I Trøndelag har også Trondheim og Stjørdal flere innbyggere enn Orkland.

3.1 Aldersfordeling

Aldersfordelingen i befolkningen per 1.1.24 sier noe om hvilke tjenester som må prioriteres i kommunen. Tabellen nedenfor viser befolkningen i aldersgrupper.

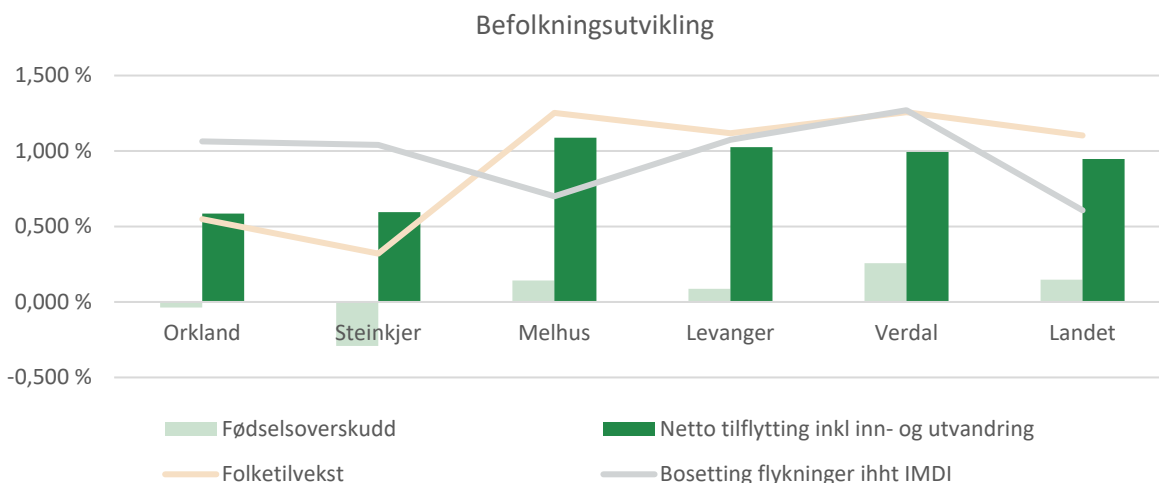
Alder	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
0 år	0,90 %	0,84 %	1,00 %	0,84 %	0,94 %	0,94 %
1-5 år	4,66 %	4,76 %	5,48 %	5,32 %	4,80 %	5,07 %
6-12 år	7,91 %	7,69 %	9,05 %	8,50 %	7,71 %	7,94 %
13-15 år	3,96 %	3,88 %	3,88 %	3,83 %	3,64 %	3,69 %
16-19 år	4,88 %	4,90 %	5,23 %	5,49 %	5,19 %	4,77 %
20-44 år	29,05 %	28,23 %	31,69 %	30,28 %	29,45 %	33,27 %
45-66 år	28,61 %	28,38 %	27,49 %	27,10 %	28,31 %	27,81 %
67-79 år	14,36 %	14,87 %	11,22 %	13,27 %	14,99 %	11,87 %
80-89 år	4,58 %	5,33 %	4,08 %	4,43 %	4,13 %	3,80 %
90 år eller eldre	1,10 %	1,11 %	0,87 %	0,94 %	0,83 %	0,82 %
	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Steinkjer og Orkland har den eldste befolkningen i sammenligningsgrunnlaget, mens Melhus har den yngste.

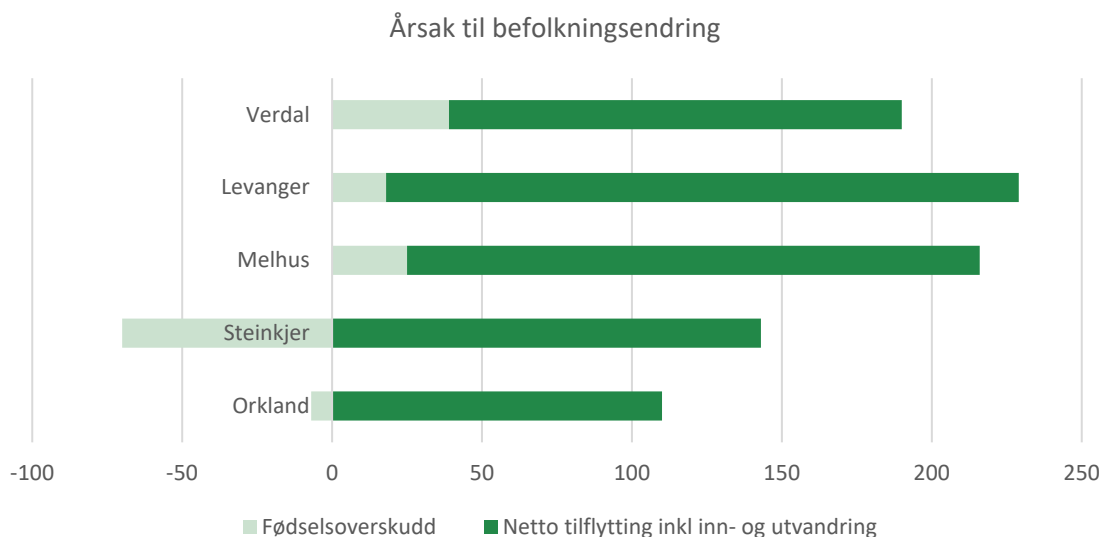
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
0-19 år	22,31 %	22,07 %	24,64 %	23,98 %	22,29 %	22,42 %
20-66 år	57,65 %	56,62 %	59,18 %	57,38 %	57,76 %	61,09 %
67 år eller eldre	20,03 %	21,31 %	16,18 %	18,64 %	19,95 %	16,49 %

3.2 Befolkningsvekst

En kommune som skal vokse må enten ha et fødselsoverskudd eller netto tilflytting som minst dekker fødselsunderskuddet. Av sammenligningskommunen har Orkland og Steinkjer fødselsunderskudd.

Både 2022 og 2023 var spesielle år med rekordstor flyktningbosetting som følge av Russlands invasjon i Ukraina. Orkland hadde en folkevekst på 188 personer i 2022, mens folketilveksten i 2023 var på 103 personer. I 2022 bosatte Orkland 127 flyktninger, mens antallet i 2023 økte til 200. Alle kommunene i sammenligningsgrunnlaget hadde befolkningsvekst i 2023. Steinkjer har et større fødselsunderskudd enn Orkland, men har større tilflytting enn vår kommune.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal
Innbyggere som bor i tettsteder per 1.1.23 (prosent)	64 %	67 %	64 %	66 %	68 %
Pendler ut av bostedskommunen (prosent)	12 %	10 %	32 %	15 %	18 %

12 prosent av de yrkesaktive pendler ut av Orkland for å jobbe. De fleste pendler til Trondheim. Av kommunene i sammenligningsgrunnlaget er det Melhus som har den høyeste andelen innbyggere som pendler ut av kommunen for å arbeide.

64 prosent av orklendingene bor i tettbygd strøk. Dette er på linje med Melhus, men under de nordtrønderske kommunene. Det er også langt under landet (82 prosent) og kommunegruppen (75 prosent).

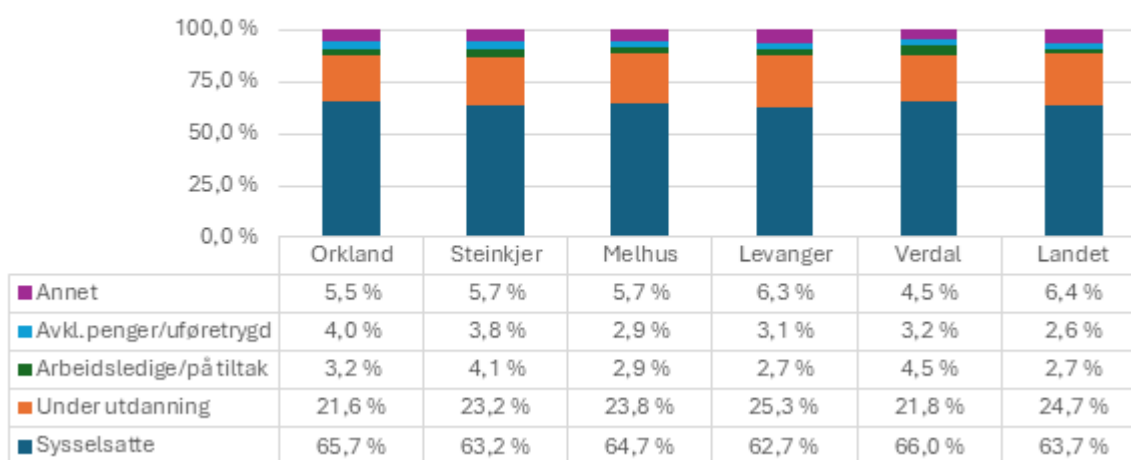
3.3 Sosio-demografiske forhold

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	9,80	10,20	8,30	9,10	9,00	9,80
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	60,60	58,70	55,90	53,70	61,40	58,90
Andel uføretrygda 18-66 år (prosent)	14,4	14,7	11,0	11,9	15,1	10,2
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	0,70	0,70	0,80	0,90	1,10	0,70

Orkland skiller seg ikke ut på noen av nøkkeltallene som beskriver sosio-demografiske forhold. Andel uføretrygdede er høyt i Orkland, Steinkjer og Verdal.

Grafen nedenfor viser mottakere av arbeidsavklaringspenger og uføretrygd i aldersgruppen 15 – 29 år.

Personer 15-29 år fordelt på arbeidsstyrkestatus 2023

Grafen viser at 7,2 prosent av personer mellom 15 og 29 år i Orkland enten er på avklaringspenger/uføretrygd eller arbeidsledige/på tiltak. Tilsvarende tall for 2022 var 7,4 prosent. I forhold til øvrige kommuner er det kun Steinkjer og Verdal som har et høyere nivå enn Orkland med 7,9 og 7,7 prosent. I landet som helhet er tallet 5,3 prosent.

I Orkland er 5,5 prosent av personer i aldersgruppen definert under «annet». Her er 40 prosent av gruppen innvandrere, noe som kan indikere at flere befinner seg i utlandet.

4 Økonomiske nøkkeltall

4.1 Inntekter per innbygger - inflasjonsjustert

Orkland - Inflasjonsjustert	2021	2022	2023
Rammetilskudd	42 412	40 176	40 988
Inntekts- og formueskatt	30 206	31 000	28 876
Eiendomsskatt totalt	1 488	1 522	1 458
Andre skatteinntekter	255	245	645
Andre overføringer og tilskudd fra staten	3 085	4 224	5 540
Overføringer og tilskudd fra andre	14 663	11 650	12 581
Brukerbetalinger	4 767	4 353	4 044
Salgs- og leieinntekter	13 952	13 454	14 260
Sum driftsinntekter	110 830	106 625	108 391

Tallene er basert på regnskapet for kommunen. Dette innebærer at driftsinntektene for Orklandbadet ikke inngår.

Utviklingen fra 2021 til 2023 for Orkland viser at de samlede inntektene per innbygger har hatt en tilnærmet flat utvikling. Snittet for perioden er på 108 615 kroner per innbygger.

De frie inntektene (rammetilskudd og skatt) er i 2023 på 69 864 kroner, som tilsvarer 64,5% av de totale driftsinntektene. I 2021 tilsvarte disse inntektene 72 618 tilsvarende 65,5%.

Overføringer og tilskudd fra staten er redusert. Mye av dette er knyttet til engangsbetalinger i 2021 på grunn av Covid.

Salgs- og leieinntekter har økt en del. Noe av dette skyldes økt antall innleie av boliger til flyktninger.

	Driftsinntekter 2023 per innbygger						
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K. gr 7	Landet
Rammetilskudd	40 988	42 518	36 468	37 193	38 332	34 226	30 333
Inntekts- og formueskatt	28 876	27 483	29 190	29 199	27 384	32 414	38 988
Eiendomsskatt totalt	1 458	4 349	1 311	3 139	2 391	2 205	3 176
Andre skatteinntekter	645	218	32	0	0	160	389
Andre overføringer og tilskudd fra staten	5 540	5 566	5 670	6 216	5 325	5 124	4 782
Overføringer og tilskudd fra andre	12 581	21 170	16 060	15 387	13 594	14 317	14 274
Brukerbetalinger	4 044	3 331	3 158	1 881	3 288	3 108	3 099
Salgs- og leieinntekter	14 260	15 349	12 335	15 517	13 977	10 645	12 674
Sum driftsinntekter	108 391	119 984	104 224	108 531	104 290	102 199	107 714

I forhold til øvrige kommuner er det særlig Steinkjer som skiller seg ut, med vesentlig høyere totale driftsinntekter enn de øvrige kommunene. De største forskjellene ligger på andre inntekter enn rammetilskudd og skatt. På frie inntekter (rammetilskudd og skatt) varierer det mellom 65 600 kroner til 70 000 kroner.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, ordinære skatteinntekter og skatteutjevning.

Med unntak av Steinkjer er Orkland den kommunen som har høyest frie inntekter per innbygger.

Årsaken til variasjonene er blant annet at utgiftsbehovet per innbygger (utgiftsutjevningen) i forhold til landsgjennomsnittet er forskjellig. I tillegg påvirker skatteinngangen i de forskjellige kommunene inntektene.

Frie inntekter 2023 per innbygger							
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K. gr 7	Landet
Rammetilskudd	40 988	42 518	36 468	37 193	38 332	34 226	30 333
Inntekts- og formuesskatt	28 876	27 642	29 190	29 199	27 384	32 511	39 225
Sum frie inntekter	69 864	70 160	65 658	66 392	65 716	66 737	69 558

Orkland ligger, med unntak av Steinkjer, høyere enn sammenligningskommunene på rammetilskudd. I rammetilskuddet ligger også skatteutjevningen kommunen mottar for å dekke svakere skatteinngang enn landsgjennomsnittet. Ved beregning av rammetilskuddet har både geografi og demografi innvirkning. I tillegg får kommuner i en overgangsperiode på 15 år fordel av ekstra rammetilskudd knyttet til kommunesammenslåingen.

Skatteinntektene ligger omtrent på samme nivå som omkringliggende kommuner. Høyere enn Steinkjer og Verdal, men lavere enn Melhus og Levanger.

I forhold til kommunegruppe 7 er skatteinntektene per innbygger i underkant av 3 700 kroner lavere i Orkland, tilsvarende 66,5 millioner totalt. I forhold til landet er tallene 10 112 kroner lavere skatteinntekt per innbygger tilsvarende 190 millioner kroner totalt.

Orkland blir som følge av skatteutjevningen kompensert opp til et nivå som medfører at forskjellene i skatteinngangen reduseres. Totale skatteinntekter for Orkland (skatteutjevning inkludert i rammetilskudd + inntekts- og formuesskatt) utgjorde 94 % av landsgjennomsnitt i 2023. Skattesterke kommuner sitter igjen med mer av skatteinntektene enn skattesvake kommuner.

For perioden 2021-2023 viser den inflasjonsjusterte utviklingen i frie inntekter at det har vært en reduksjon for alle kommunene i perioden.

Frie inntekter per innbygger - inflasjonsjustert							
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K. gr 7	Landet
2021	73 558	72 823	68 602	69 977	69 381	69 484	73 344
2022	71 450	71 883	68 274	68 745	67 764	68 264	71 830
2023	69 864	70 160	65 658	66 392	65 716	66 737	69 559

Orkland har hatt en reduksjon av de frie inntektene på 3 694 kroner fra 2021 til 2023. Dette tilsvarer en reduksjon på 69 millioner kroner totalt i perioden i frie inntekter.

For mer informasjon om hva skatteinntektene til kommunene består av anbefales denne artikkelen:

[Kommunenes skatteinntekter – hva består de av? - KS](#)

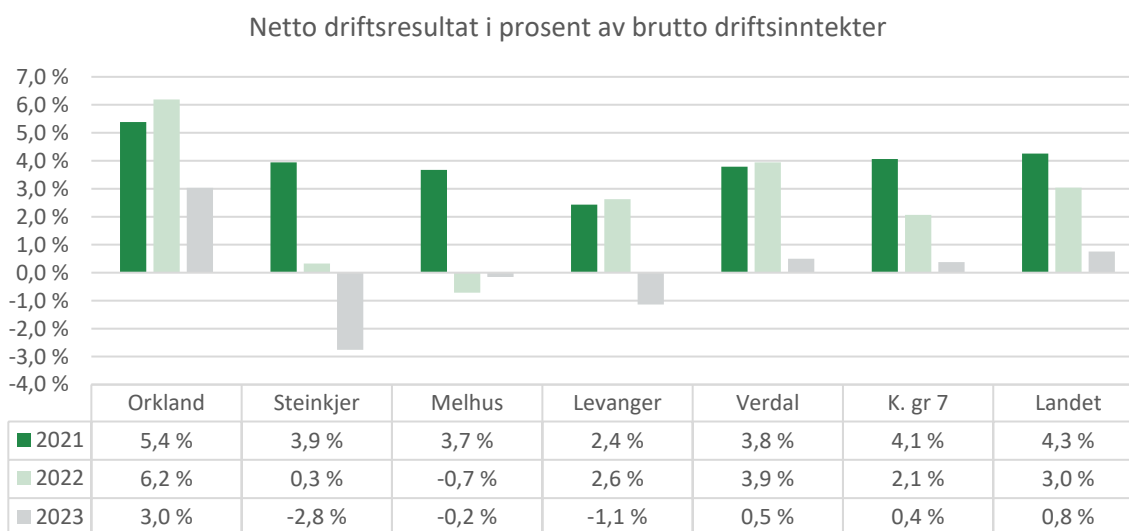
4.3 Eiendomsskatt

Orkland har eiendomsskatt på vindkraft, vannkraftverk, kraftnett og oppdrett. Tallene under er inflasjonsjustert.

Eiendomsskatt per innbygger - inflasjonsjustert							
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K. gr 7	Landet
2021	1 504	3 095	1 478	2 541	2 594	2 203	3 202
2022	1 526	3 401	1 358	2 582	2 305	2 188	3 064
2023	1 458	4 349	1 311	3 139	2 391	2 205	3 176

Eiendomsskatten i Orkland er noe redusert i 2023 sammenlignet med 2022. Dette skyldes at tallene for de enkelte år er inflasjonsjustert, og siden grunnlaget for eiendomsskatten for vindkraft og kraftnett, som er de to største bidragsyterne, ikke inflasjonsjusteres, vil den reelle inntekten fra eiendomsskatt reduseres år for år. Kommunen er den eneste av sammenligningskommunene i Trøndelag som ikke har innført eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger, og ligger som følge av dette lavere enn de fleste av de øvrige kommunene. Landsgjennomsnittet for eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger utgjør 1 563 kroner per innbygger. En tilsvarende inntektsøkning ville ha utgjort 29,4 millioner kroner for Orkland.

4.4 Driftsresultat

Netto driftsresultat for norske kommuner var i 2023 vesentlig svakere enn i de foregående årene. Gjennomsnittlig netto driftsresultat for landet ble i 2023 på 0,8 prosent, og ligger dermed under det anbefalte nivået på 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. Orkland har hatt det høyeste netto driftsresultatet av alle sammenligningskommunene i alle tre årene.

Handlingsregelen sier at netto driftsresultat i Orkland skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

4.5 Andel netto driftsutgifter – hva brukes midlene til?

Kommunene har i stor grad de samme oppgavene de skal dekke, men bruken av tilgjengelige midler vil være forskjellig.

Hovedårsakene til forskjellene mellom de enkelte kommunene vil kunne være:

- Kommunens konkrete prioriteringer mellom områdene
- Demografi og geografi
- Spesielle forhold knyttet til brukergrupper
- Forskjellig tolkning eller feiltolking av hvilke områder kostnader skal rapporteres i KOSTRA.

Det siste forholdet kan ha innvirkning på hvordan tallene fra KOSTRA ser ut. Kommunene er organisert forskjellig, og det vil være ulike vurderinger og tolkninger for plassering av kostnader i de enkelte kommunene. Orkland har som mål å få til en så god og korrekt rapportering som mulig, men likevel oppdager vi stadig forhold hvor vi kan forbedre oss.

Netto driftsutgifter for Orkland kommune utgjør totalt cirka 1,3 milliarder kroner. Dette betyr at en prosent endring i bruken av midler mellom tjenestene vil tilsvare cirka 13 millioner kroner.

4.5.1 Prosentvis fordeling av kostnader per hovedområde i KOSTRA (prioritering)

	2021	2022	2023
Fellesutgifter	-5,5	-3,9	-8,8
Næringsforvaltning	0,2	0	-0,2
Vann, avløp, renovasjon og avfall (VAR)	-0,8	1	-0,1
Politisk styring og kontrollvirksomhet	0,8	0,7	0,8
Kirke	1,2	1,3	1,2
Plan, byggesak og miljø	1	1,1	1,2
Kommunale boliger	0,5	1,1	1,3
Brann- og ulykkesvern	1,8	1,9	1,9
Samferdsel	2,4	2,7	2,9
Barnevern	2,8	3	3,2
Kultursektoren	4,9	3	3,3
Sosialsektoren	3,8	4,1	5,8
Administrasjon	7,4	7,1	7,5
Barnehage	12,6	12	12,8
Grunnskole	22,1	22,4	23,8
Helse- og omsorg	44,2	42,5	43,4

Tabellen over viser hvordan midlene Orkland kommune totalt har til disposisjon (prosentvis) ble fordelt per hovedområde i KOSTRA i årene 2021 til 2023. I disse tallene er alle utgifter tatt med. Inntekter direkte knyttet til området er trukket fra.

Vann og avløp er i denne oversikten med fordi avsetning/bruk av fond ikke er inkludert i tallene. Differansen balanseres mot selvkostfond.

Hovedområdet benevnt fellesutgifter er i all hovedsak knyttet til pensjon.

Kommunens regnskapsførte årskostnad kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året. Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie, som skal være kommunens netto belastning. Premieavviket kan i sin helhet betales året etter at det har oppstått, eller det kan fordeles på sju år. Orkland har valgt amortisering (nedbetaling) over sju år.

Innbetalt pensjon føres på øvrige hovedområder i KOSTRA, mens premieavviket som justerer innbetalt premie til regnskapsført premie, føres på fellesutgifter. Effekten av høy reguleringspremie i 2023 gir betydelig inntekt (premieavvik) på område fellesutgifter, og økte pensjonskostnader på øvrige hovedområder i KOSTRA.

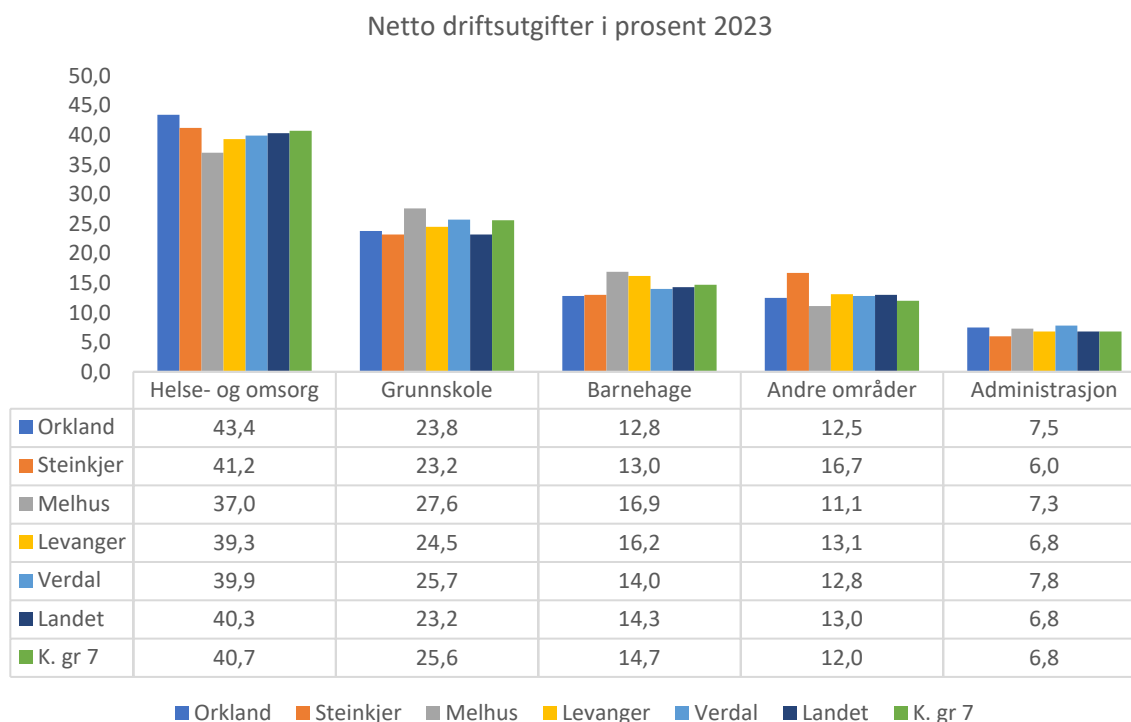
Premieavviket skal etterpå belastes regnskapet/amortiseres over sju år, i tillegg til akkumulert

premieavvik fra tidligere år. Denne belastningen vil da kun føres mot området fellesutgifter siden de øvrige områdene allerede er belastet.

Som det framgår av tabellen er det områdene barnehage, grunnskole og helse- og omsorg som skiller seg ut. Disse tre står alene for cirka 80 prosent av de totale netto driftsutgiftene.

De enkelte områder vil bli gjennomgått mer detaljert senere i dokumentet.

4.5.2 Oversikt over fordeling på de mest kostnadskrevene KOSTRA-områdene

I figuren over er barnehage, grunnskole, helse og omsorg og administrasjon vist for hver av kommunene. De øvrige er slått sammen til «andre områder».

Det er flere grunner til forskjellene i ressursbruk mellom kommunene som befolknings sammensetning og geografi. De enkelte områdene presenteres detaljert senere i dokumentet.

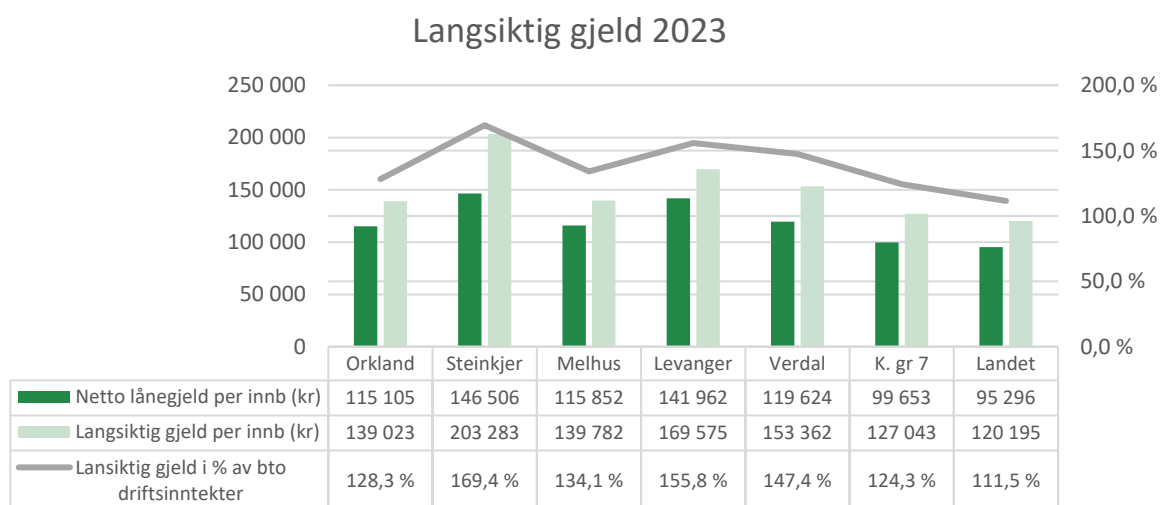
4.6 Langsiktig gjeld

	2020	2021	2022	2023
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser per innbygger (kroner)	121 716	134 615	133 341	139 023
Netto lånegjeld per innbygger (kroner)	106 639	114 775	119 144	115 105
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter	128,2 %	134,1 %	130,4 %	128,3 %

Lånegjelden totalt i Orkland kommune har økt med i underkant av 5 700 kroner per innbygger i 2023. Netto lånegjeld er redusert med i overkant av 4 000 kroner per innbygger i 2023. Årsaken til dette er

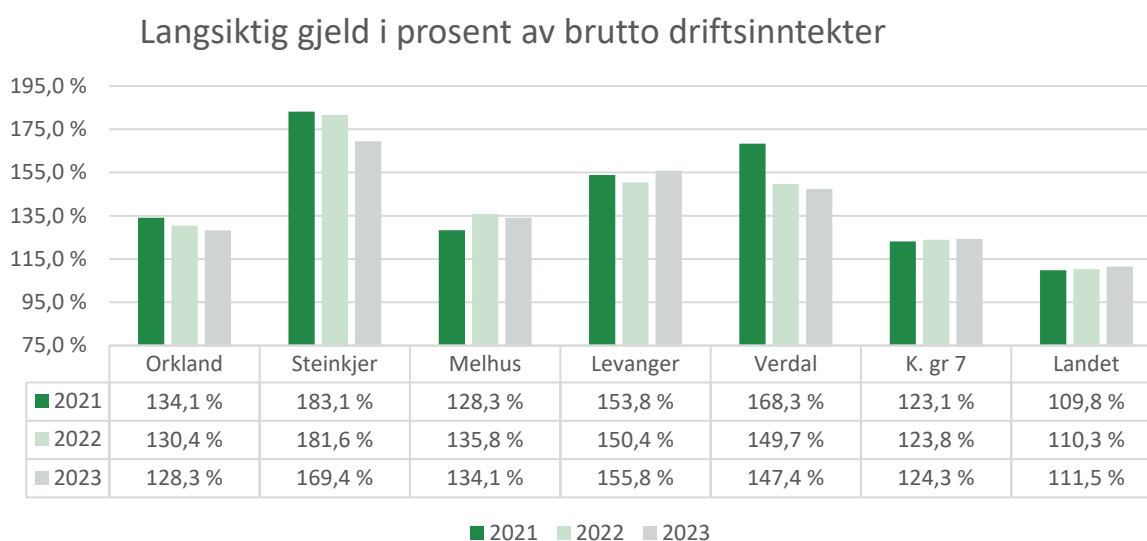
at utlånene fra kommunen (startlån) har økt betydelig, og trekker ned effekten av økning i langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter er redusert i 2023 med 2,1 prosent.

Figuren viser langsiktig gjeld eksklusive pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter per innbygger og i prosent. I tillegg vises netto lånegjeld (gjeld fratrukket utlån).

Orkland har lavere langsiktig lånegjeld per innbygger enn sammenligningskommunene, men høyere enn kommunegruppe 7 og landet.

Om vi ser på langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, fremkommer det at KOSTRA-gruppe 7 og landet har lavere gjeldsandel enn Orkland, mens Orkland har lavere gjeldsandel enn trøndelagskommunene.

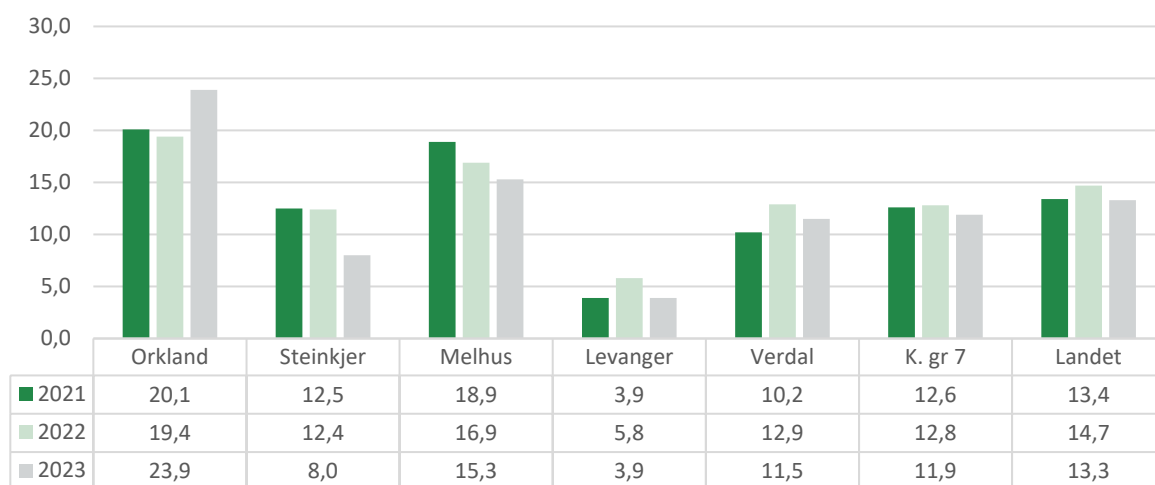
Orkland har som handlingsregel at langsiktig gjeld ikke skal overskride 100 prosent av brutto driftsinntekter. Ved utgangen av 2023 har kommunen en gjeld på 2,61 milliarder kroner, som tilsvarer 128,3 prosent av brutto driftsinntekter. Det betyr at gjelden ved utgangen av 2023 var 573 millioner kroner høyere enn målsetningen.

Det gjøres oppmerksom på at tallene i nøkkeltallsdokumentet vil kunne avvike noe i forhold til det som er presentert i årsberetningen. Dette skyldes at i årsberetningen er kun tall for kommunekassen inkludert i beregningene. I nøkkeltallsdokumentet tas det tak i konserntallene for kommunen. Dette betyr at Orkland kommunes eierandeler i kommunale og interkommunale selskaper er inkludert i tallmaterialet som er presentert i nøkkeltallsdokumentet. Dette vil blant annet inkludere Orklandbadet og ReMidt IKS.

4.7 Likviditet

4.7.1 Disposisjonsfond

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan benyttes til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Ved utgangen av 2023 hadde Orkland 460 millioner kroner plassert på disposisjonsfond, mot 418 millioner kroner i 2022. Disposisjonsfondene tilsvarer 23,9 prosent av brutto driftsinntekter i 2023. Figuren viser at Orkland har mer avsatte midler enn de øvrige kommunene, og er den eneste av sammenligningskommunene som øker disposisjonsfondet i 2023.

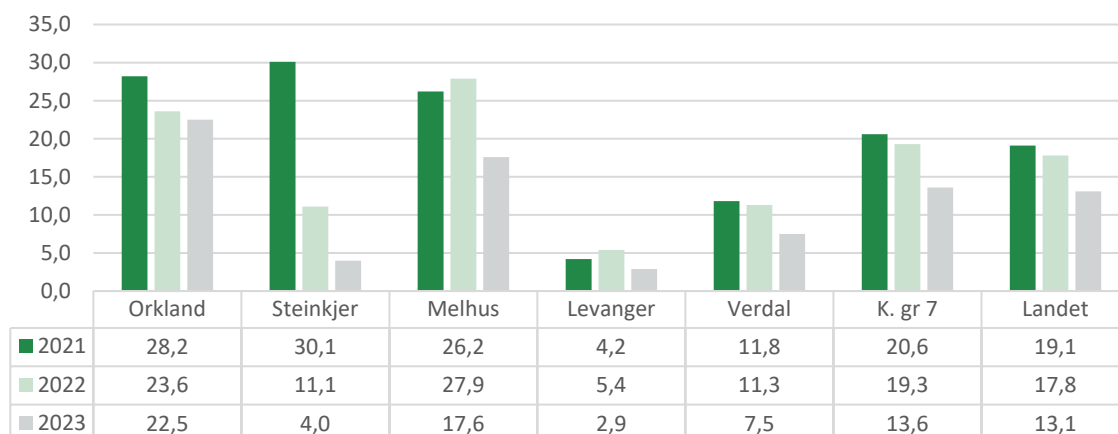
En del av disposisjonsfondet er avsatt til fremtidige investeringer og bestemte formål.

Orkland har som handlingsregel at disposisjonsfondet skal være mellom fem og ti prosent av brutto driftsinntekter.

4.7.2 Arbeidskapital

Arbeidskapitalen gir uttrykk for kommunens likviditet. Det vil si kommunens evne til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Arbeidskapital ex premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter

Orkland har ikke fastsatt noen handlingsregel, men tallet bør minimum ligge på 10-15 prosent. Arbeidskapitalen for Orkland var 22,5 prosent ved utgangen av 2023, som er en reduksjon på 5,7 prosent fra 2021.

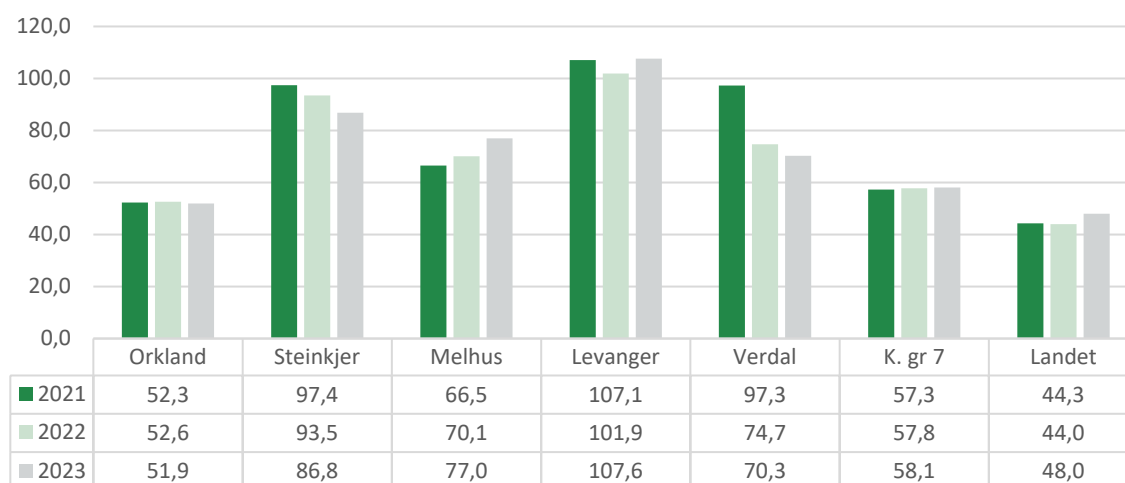
Orkland har den høyeste arbeidskapitalen av sammenligningskommunene.

Samtlige kommuner, inklusiv Orkland, har redusert arbeidskapitalen i 2023.

4.7.3 Netto renteeksponering

Netto renteeksponering tar utgangspunkt i kommunens langsiktige gjeld. Kommunens lånegjeld blir korrigert for en rekke forhold som for eksempel likviditet, andel fra selvkosttjenester, rentekompensasjonsordninger innen skole, omsorgsboliger og kirka. Netto lånegjeld etter korrigeringene blir det som belaster kommuneøkonomien. Korrigert for disse forholdene er det utarbeidet en indikator som gir uttrykk for hvor eksponert kommunene er for en endring i rentenivået.

Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter

Netto renteeksponering for Orkland ligger lavere enn sammenlignbare kommuner. Det betyr at vi er mindre eksponert for renteøkninger enn øvrige kommuner. Sammenlignet med landet som helhet ligger Orkland høyere, men vi nærmer oss landsgjennomsnittet.

For Orkland vil en renteøkning på én prosent belaste kommunens økonomi med cirka 0,5 prosent av driftsinntektene. I kroner vil dette tilsvare en økt kostnad på 6-7 millioner kroner på årsbasis.

For Levanger vil en tilsvarende renteøkning belaste økonomien med cirka én prosent av driftsinntektene.

5 Bærekraftig utvikling og klimaregnskap

5.1 Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Bærekraftmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Hvordan skal vi måle hvor bærekraftig kommunen er? Dette er et spørsmål som mange kommuner lurer på. Gjennom fylkeskommunens bærekraftnettverk er Orkland med i arbeidet for å komme frem til felles løsninger. Våren 2024 fikk vi gjennom nettverket utarbeidet en statusrapport for Orkland, men denne gir heller ikke svar på hvordan kommunens arbeid med bærekraft bør prioriteres:

[Bærekraftsrapport 2024](#)

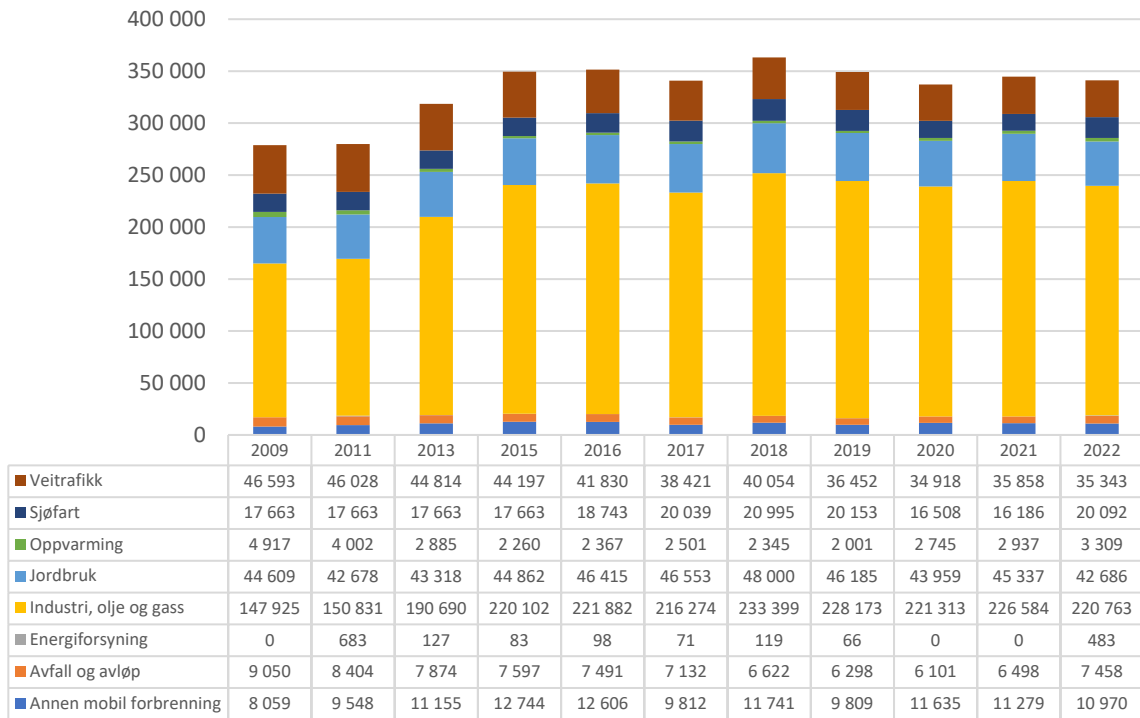

5.2 CO₂-utslipp for Orkland

Klimaloven har mål om at utslippene av klimagasser i 2030 skal være minst 50, helst 55 prosent lavere enn i 1990. Miljødirektoratet publiserer hvert år oversikt over beregnet CO₂-utslipp per kommune. Figuren nedenfor viser siste publiserte tall, som er for 2022 (i tidsseriene er tall for tidligere kommuner slått sammen til Orkland). Store deler av utslippene i Miljødirektoratets beregninger er utslipp kommunene ikke har stor påvirkning på. Men beregningene inkluderer ikke CO₂-utslipp knyttet til kommunenes egne innkjøp og forbruk av varer som produseres andre steder, og som ofte er kommunenes største bidrag til klimagassutslipp. Handlingsplan 2025-2028 vil inneholde Orklands første klimaregnskap og budsjett.

I grafene under, som er basert på Miljødirektoratet sine beregninger, er det kun tall for Orkland som er tatt med. Sammenligning direkte mot andre kommuner vil gi store variasjoner da hver enkelt kommune har forskjellige utfordringer. For eksempel vil en kommune med stor gjennomgangstrafikk ha store utslipp fra veitrafikk, mens en kommune med stor forbigående skipstrafikk vil ha store utslipp fra sjøfart. Landbruk, som er Orklands nest største utslippsskilde, varierer også svært mye.

Totale CO2-utslipp i Orkland 2009-2022

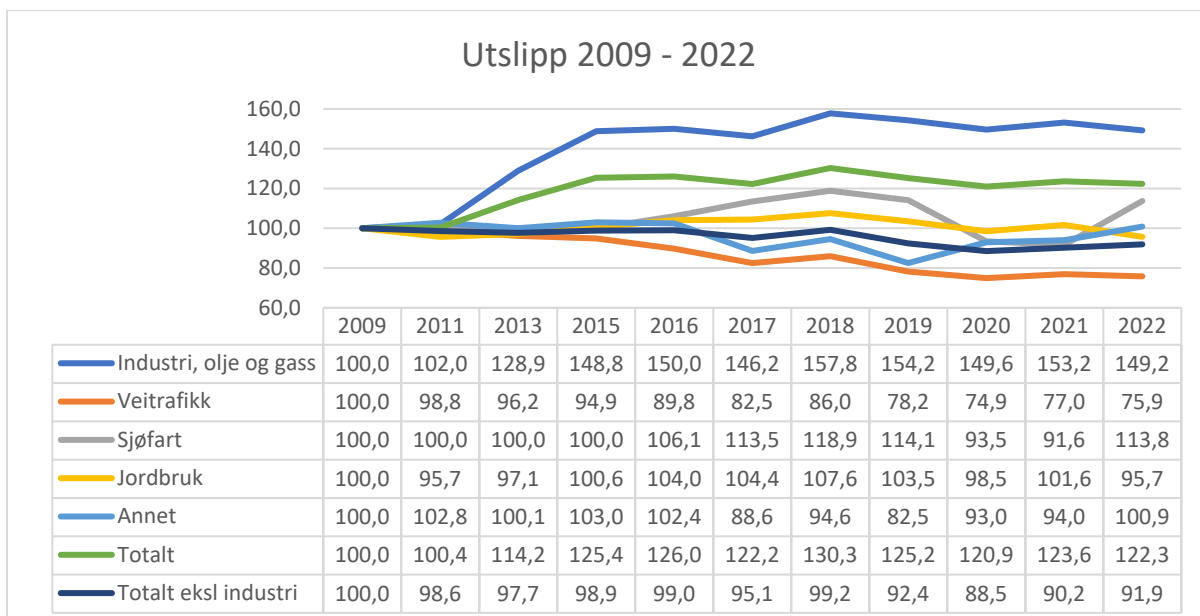
Tallene som danner grunnlag for figuren over er hentet fra

<https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslipp-kommuner/>

På Miljødirektoratet sine nettsider finnes nærmere detaljer for de enkelte utslippskildene. I tillegg har Trøndelag i tall presentert svært gode tall knyttet til utslipp.

Totale utslipp i Orkland 2022 var 341 105 tonn CO₂-ekvivalenter. Dette var en reduksjon på én prosent fra 2021. Totale utslipp per innbygger ble redusert i 2022 til 18,4 tonn mot 18,8 tonn i 2021. I 2022 økte utslippene for hele Trøndelag med to prosent i forhold til 2021. Utslippene per innbygger tilsvarte 6,9 tonn per innbygger, opp fra 6,4 tonn i 2021.

Industri er den klart største utslippskilden i Orkland med 64,7 prosent av de totale utslippene. Deretter kommer jordbruk med 12,5 prosent, Veitrafikk med 10,4 prosent og sjøfart med 5,9 prosent. Øvrige utslippskilder står for 6,5 prosent av de totale utslippene.

Grafen og tabellen over viser hvordan de enkelte utslippskildene har endret seg i måleperioden når industri holdes utenfor. 2009 er satt til 100 prosent, og tallene for de etterfølgende år er holdt opp mot dette året.

- ✓ Industri utgjør nesten to tredjedeler av det totale utslippet i Orkland. I perioden 2009 til 2022 er utslippet fra industri økt med 49,2 prosent. Mesteparten av økningen kom i perioden 2009 til 2015. Senere har det vært mindre variasjoner, og i forhold til 2021 er det en nedgang i utslippene på 4 prosent i 2022.
- ✓ Veitrafikk er området med størst nedgang. Her er det en klar positiv trend.
- ✓ Sjøfart ligger jevnt over fra 2009 til 2019, men reduseres kraftig i 2020 og dette fortsetter i 2021. For 2022 ser vi imidlertid at utslippene er tilbake på 2019-nivå. Trolig er endringene knyttet til pandemien.
- ✓ Jordbruk viser en stor forbedring i 2022 i forhold til tidligere år.
- ✓ Annet har fram til 2022 vist en positiv trend, men er ustabil. Det er spesielt utslipp til bygg- og anleggssektoren som varierer.
- ✓ Totalt er utslippene i perioden 2009 til 2022 økt med 22,3 prosent. I forhold til 2021 er utslippene redusert med 1,3 prosent.
- ✓ Totalt er utslippene i 2022 når industri holdes utenfor redusert med 8,1 prosent fra 2009. I forhold til 2021 er det imidlertid en økning i disse utslippene på 1,7 prosent.

Det er gjort til dels store endringer i beregningene av utslippene for veitrafikk, sjøfart og avfall i tallene som er publisert i 2022. Tallene for disse gruppene er endret for hele perioden fra 2009 til 2022.

6 Administrasjon og fellesutgifter

6.1 Administrasjon

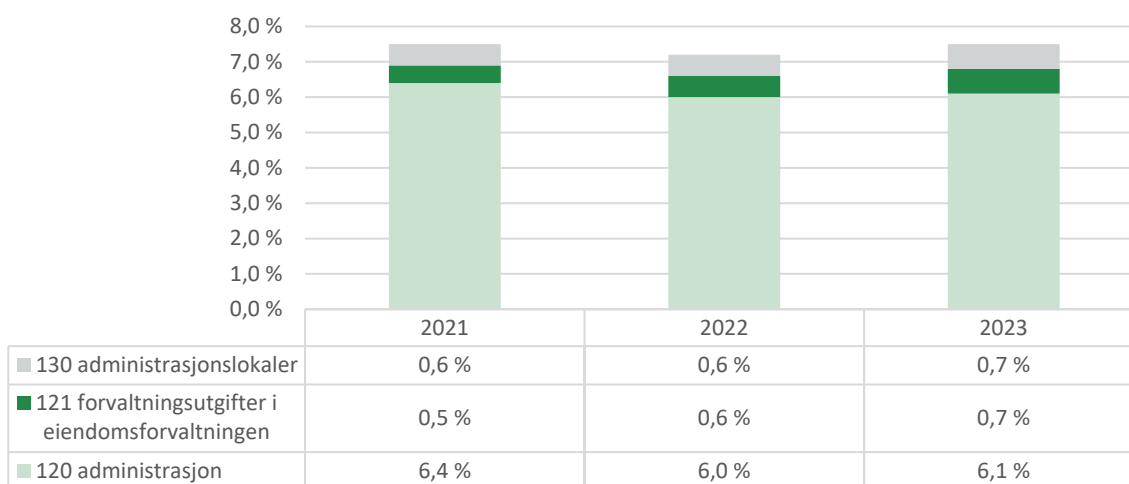
KOSTRA-tallene for administrasjon er muligens de mest usikre å forholde seg til. Dette området har en tendens til å bli et oppsamlingssted for diverse kostnader som enten er vanskelig å plassere eller skulle vært fordelt på flere andre områder. Behandlingen av slike poster vil være forskjellig fra kommune til kommune.

Orkland kommune har tilbakelagt sitt fjerde driftsår, og vi gjør fortsatt justeringer for å få en mest mulig korrekt rapportering.

Administrasjon dekker kostnader til tjenestene 120 – Administrasjon, 121 – Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (inkludert forsikring) og 130 - Administrasjonslokaler

6.1.1 Prioritering

Netto driftsutgifter i prosent av totale netto driftsutgifter

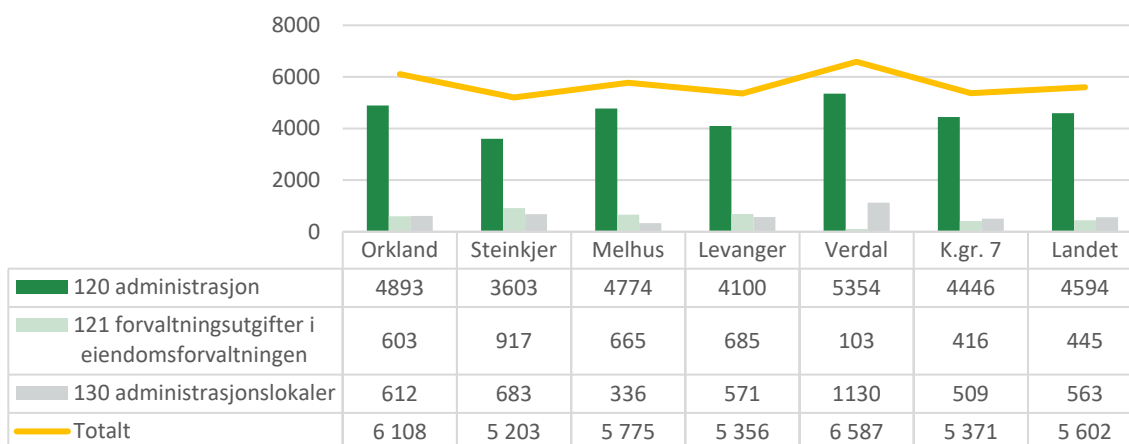
Orklands netto driftsutgifter til administrasjon utgjorde 7,5 prosent av totale netto driftsutgifter i 2023. Tilsvarende kostnader var 7,1 prosent i 2022 og 7,4 prosent i 2021.

Kostnader til tjeneste 120 utgjør den største andelen av administrasjonskostnadene. I 2023 utgjorde disse kostnadene 6,1 prosent av totale netto driftsutgifter. Tilsvarende tall i 2022 og 2021 var 6 prosent og 6,4 prosent.

Økningen i administrasjonskostnader fra 2022 til 2023 skyldes i sin helhet pensjonskostnader, og dersom disse hadde vært uendret de to årene ville kostnadene i 2023 vært lavere enn i 2022.

6.1.2 Produktivitet

Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger 2023

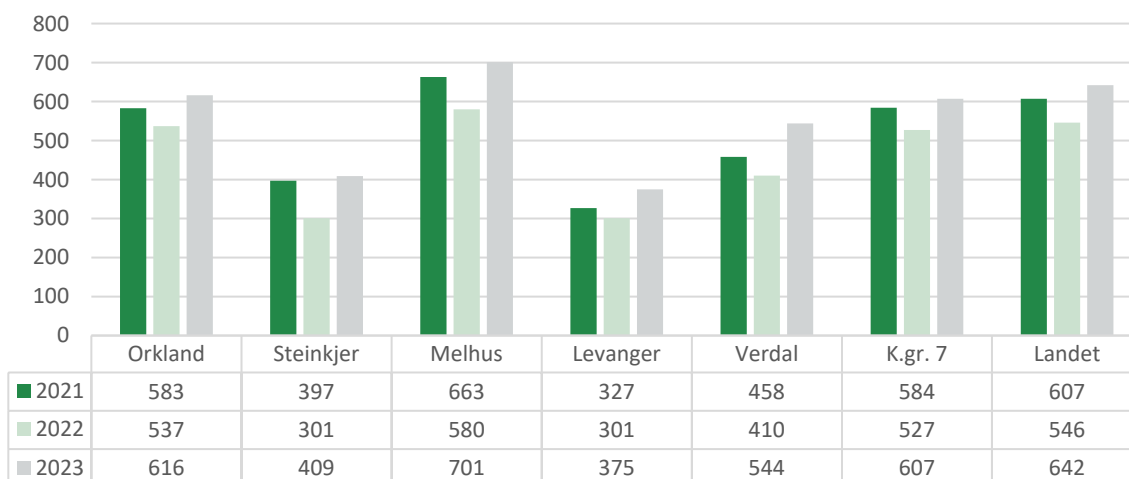
Av sammenligningskommunene har Orkland den nest høyeste kostnaden per innbygger. Kun Verdal ligger høyere.

Sammenlignet med landet ligger Orkland 506 kroner høyere per innbygger. Av dette ligger 299 kroner på administrasjon, 158 kroner på forvaltningsutgifter og 49 kroner på administrasjonslokaler.

6.2 Politisk styring og kontroll/revisjon

Området dekker kostnader til politikere, politiske utvalg samt revisjon.

Netto driftsutgifter per innbygger

Figuren viser at Orkland, sammen med Melhus og landet, bruker en større andel av de totale utgiftene til politisk virksomhet enn de øvrige kommunene. En forklaring kan være at Orkland er en nyopprettet kommune med større antall representanter per innbygger enn de fleste andre kommuner.

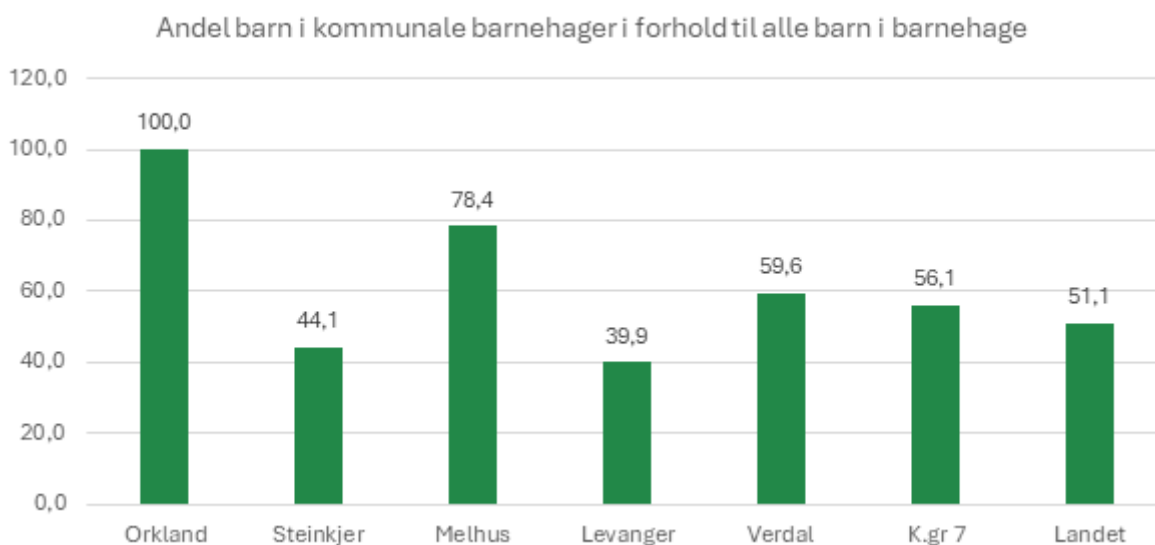
I 2023 er kostnadene høyere enn foregående år på grunn av at dette var valgår i alle kommuner.

7 Barnehage

Når man analyserer tall for barnehage er det verdt å merke seg at Orkland kommune har rullerende opptak for ettåringer og barn av tilflyttere. Det er derfor viktig å være oppmerksom på at tallene som kommer frem i KOSTRA er et situasjonsbilde per 15. desember. Det rulleres inn flere barn i løpet av våren. Dette påvirker den reelle dekningsgrad, bemannings- og pedagognorm.

Orkland har færre og større barnehager enn de kommunene vi sammenligner oss med, noe som kan forklare at det drives mer kostnadseffektivt.

7.1 Barnehagestruktur sammenlignet med andre

Tall fra 2023 viser at det kun er Orkland som bare har kommunale barnehager. Av de vi sammenligner oss med er det mange barn som er i private barnehager.

7.2 Prioritering

	2021	2022	2023
NDU barnehager i % av kommunens totale NDU	12,6	12,0	12,8
NDU barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	214 828	203 776	223 238

Det er en økning i netto driftsutgifter (NDU) i prosent av kommunens totale NDU fra 2022 til 2023. Årsaken til denne økningen er pensjonskostnader samt prioritering av rullerende opptak med 5,2 millioner kroner.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU barnehager i % av kommunens totale NDU	12,8	13,0	16,9	16,2	14,0	14,7	14,3
NDU barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	223 238	225 345	220 945	225 717	216 272	211 941	217 033

Barnehagene i Orkland ligger under alle sammenligningskommuner og snitt når man ser på netto driftsutgifter (NDU) til barnehage i prosent av kommunens totale NDU. Ser vi på NDU per barn i målgruppen, er det bare Steinkjer og Levanger som ligger høyere enn Orkland.

7.3 Dekningsgrad

	2021	2022	2023
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (%)	87,7	90,9	92,2
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (%)	98,9	98,2	98,5
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (%)	94,9	95,4	95,9

Tabellen viser utvikling i dekningsgrad de tre siste årene i Orkland. Dekningsgrad for storbarn er stabil, mens den har gått noe opp for småbarn fra 2021 til 2023.

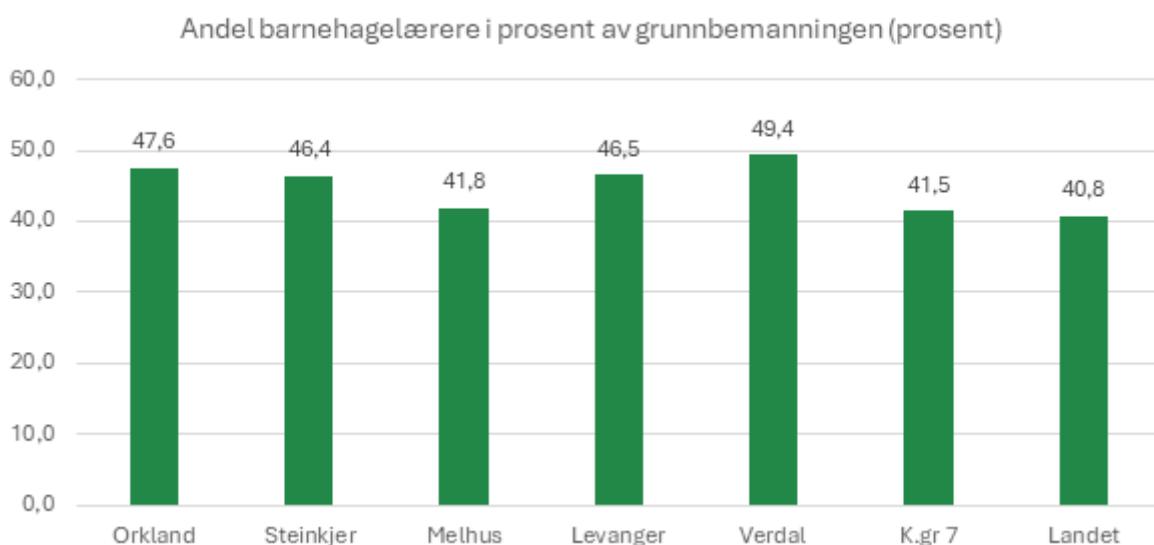
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (%)	92,2	89,6	89,9	94,7	86,4	87,6	88,6
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (%)	98,5	98,3	98,3	98,2	102,4	96,9	97,2
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (%)	95,9	94,9	95,0	96,9	96,3	93,3	93,8

Tabellen viser at det bare er Levanger som ligger over enn Orkland i dekningsgrad av de det sammenlignes med for småbarn. For storbarn ligger Verdal over Orkland.

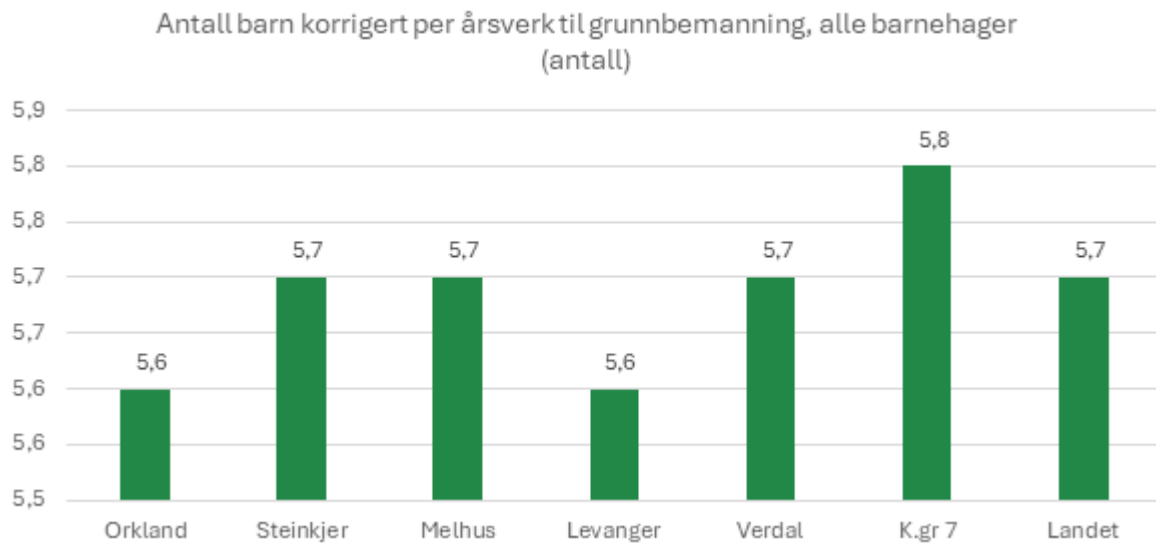
7.4 Kvalitet

	2021	2022	2023
Andel barnehagelærer i forhold til grunnbemanning (%)	50,3	48,2	47,6
Antall barn per korrigert årsverk til grunnbemanning, alle barnehager	5,6	5,6	5,6

Som tabellen viser, har andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning gått ned fra tidligere år. Antall barn per korrigert årsverk til grunnbemanning er i samme periode uendret.

Figuren viser at Orkland ligger godt over snittet for kommunegruppen og landet. Av sammenligningskommunene er det bare Verdal som har en høyere andel barnehagelærere sett i forhold til grunnbemanning.

Figuren forteller noe om hvor mange barn det er per årsverk til grunnbemanning i barnehagene. Med grunnbemanning menes pedagogisk ledere og ansatte som jobber direkte med barna. I sammenligningen over kommer det frem at Orkland, sammen med Levanger, har færrest barn per årsverk. Dette gjelder også om en sammenligner med kommunegruppen og landet førøvrig.

7.5 Produktivitet

Korrigerte brutto driftsutgifter (BDU) til barnehagesektoren skal vise kommunens ressursinnsats innen området. I tallene for barnehage skiller man på funksjon for barnehagedrift, styrket tilbud til førskolebarn, samt barnehagelokaler og skyss. Der alle disse funksjonene er samlet i samme indikator brukes «barnehager totalt» som begrep.

	2021	2022	2023
Korrigerte BDU til barnehager totalt per barn i kommunal barnehage (kr)	238 725	242 954	259 057
Korrigerte BDU til barnehage per barn i kommunal barnehage (kr)	213 233	201 709	218 354
Korrigerte BDU til styrket tilbud per barn i kommunal barnehage (kr)	11 226	13 876	13 443
Korrigerte BDU til lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr)	28 692	27 370	27 260
Korrigerte BDU til barnehager totalt per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	90,3	85,8	89,1
Korrigerte BDU barnehage per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	76,0	71,3	75,1
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning (antall) kommunale barnehager	12 081	12 171	12 190

En hovedårsak til endring i korrigert brutto driftsutgifter (BDU) er også her økte pensjonskostnader og kostnad til rullerende barnehageopptak. Korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning har gått noe opp fra 2021 til 2023.

Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
---------	-----------	--------	----------	--------	--------	--------

Korrigerte BDU til barnehager totalt per barn i kommunal barnehage (kr)	259 057	288 226	265 360	318 470	268 183	268 372	295 657
Korrigerte BDU til barnehage per barn i kommunal barnehage (kr)	218 354	218 802	215 667	246 673	219 438	215 388	228 299
Korrigerte BDU til styrket tilbud per barn i kommunal barnehage (kr)	13 443	44 823	22 363	34 309	25 522	28 597	34 085
Korrigerte BDU til lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr)	27 260	24 601	27 330	37 488	23 224	24 388	33 274
Korrigerte BDU til barnehager totalt per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	89,1	99,9	90,3	112,7	94,2	92,6	101,0
Korrigerte BDU barnehage per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	75,1	75,8	73,4	87,3	77,1	74,3	78,0
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning (antall) kommunale barnehager	12 190	12 435	12 138	12 019	11 948	12 449	12 145

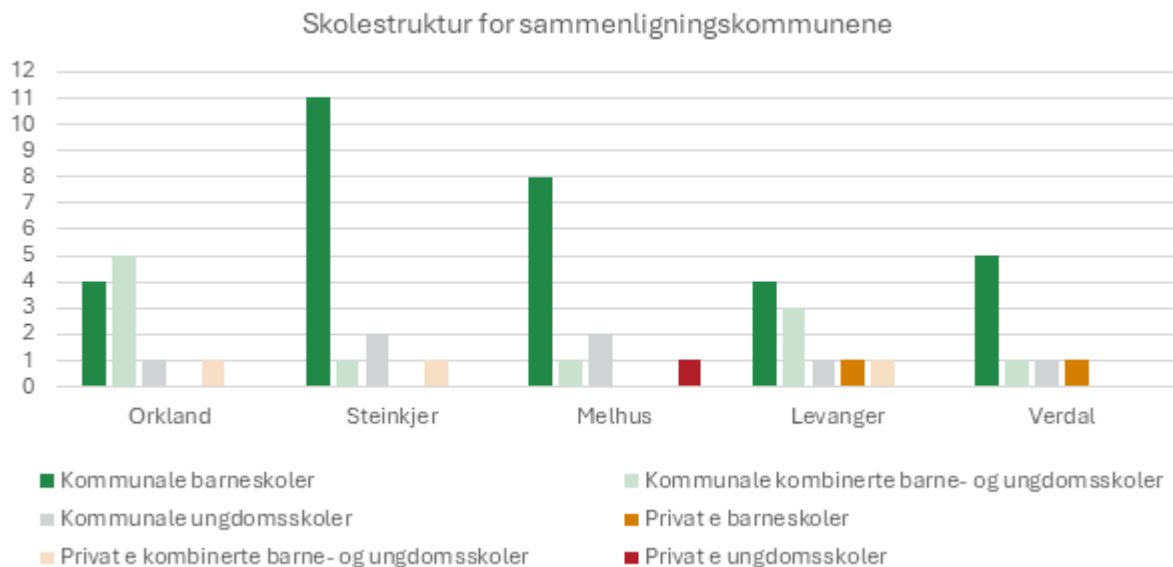
Korrigerte BDU til barnehager totalt per barn i kommunal barnehage ligger under alle sammenligningskommuner, kommunegruppen og landet. Orkland ligger omtrent på nivå med Steinkjer når ser på funksjon for barnehagedrift, mens Melhus ligger noe lavere. Orkland ligger fortsatt lavt på funksjon styrkning i forhold til sammenligningsgrunnlaget. For korrigerte BDU til lokaler og skyss ligger Orkland under landet, men over kommunegruppen.

Korrigerte brutto driftsutgifter (BDU) til barnehage totalt per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager i Orkland er lavere enn snittet blant sammenligningskommunene, kommunegruppen og landet. Hvis man ser på samme indikator for barnehagedrift ser man at Orkland ligger over kommunegruppen og under landet.

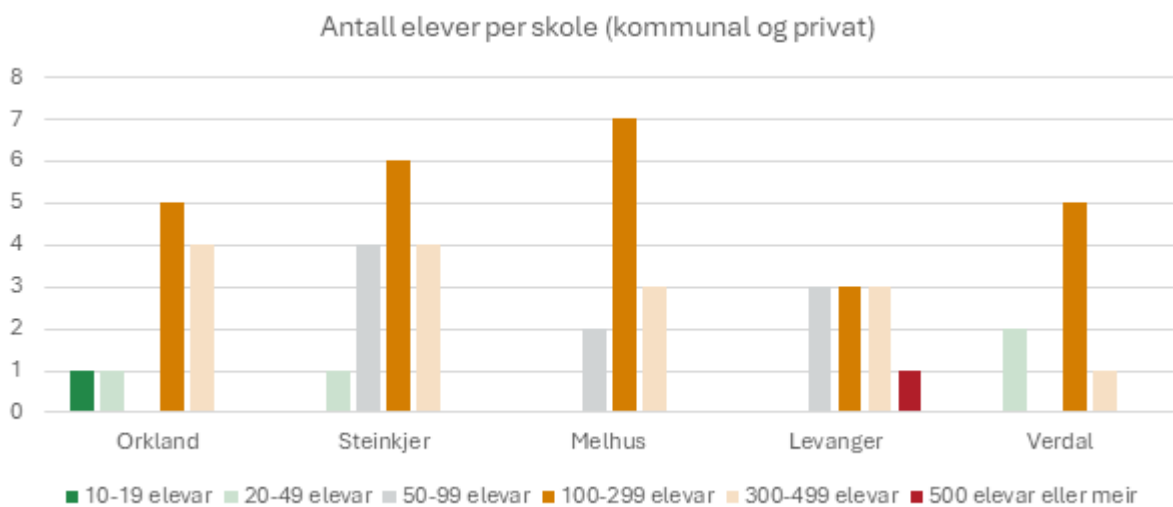
Det er bare Steinkjer og kommunegruppen som er høyere enn Orkland for parameteren antall korrigerte oppholdstimer per årsverk til grunnbemanning.

8 Grunnskole

8.1 Skolestruktur sammenlignet med andre

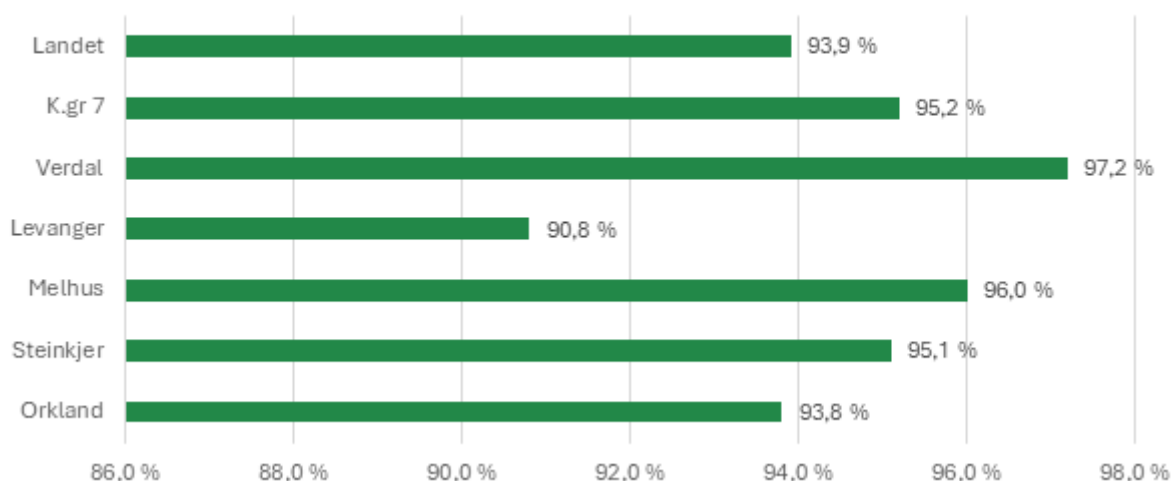
Figuren viser at det er noen ulikheter i skolestruktur mellom sammenligningskommunene. Orkland har flere kombinerte barne- og ungdomsskoler enn de andre kommunene. Levanger har to private grunnskoler, mens de øvrige kommunene har en privat grunnskole.

Blant sammenligningskommunene er det flest skoler med et elevtall på mellom 100 - 299 og mellom 300 - 499. Orkland og Verdal har ikke skoler med et elevtall mellom 50-99. Det er bare Orkland som har skole med elevtall mellom 10-19 elever, og bare Orkland, Steinkjer og Verdal som har skoler med elevtall mellom 20-49. Levanger er også den eneste som har en skole med flere enn 500 elever.

Som vi ser av grafene over varierer skolene både i størrelse og eierform. Figuren nedenfor viser antall elever i kommunale grunnskoler for de ulike kommunene.

Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år

8.2 Prioritering

	2021	2022	2023
NDU til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	133 328	137 734	149 322
NDU grunnskole per innbygger 6-15 år	100 546	100 044	107 873
NDU skolefritidstilbud per innbygger 6-15 år	3 352	3 256	5 036
NDU skolelokaler per innbygger 6-15 år	24 722	29 979	31 132
NDU skoleskyss per innbygger 6-15 år	4 708	4 456	5 281
NDU voksenopplæring per innbygger 6-15 år	2 732	2 119	4 412

NDU økte fra 2022 til 2023 i Orkland. En vesentlig årsak til dette var økte pensjonskostnader. Tiltak som gratis halvplass for andre trinn ved SFO og prioritert innkjøp av læremidler påvirker også tallene.

Det er verdt å merke seg at ved sammenligning av tall for kommuner med privatskoler kan det være stor forskjell på kostnader per innbygger i alderen 6 til 15 år og kostnader per elev i kommunale grunnskoler.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år	149 322	158 353	147 558	141 151	160 120	146 141	150 105
NDU grunnskole per innbygger 6-15 år	107 873	125 779	108 552	110 767	121 012	115 372	115 661
NDU skolefritidstilbud per innbygger 6-15 år	5 036	3 752	5 777	2 904	4 684	4 678	5 978
NDU skolelokaler per innbygger 6-15 år	31 132	24 421	27 648	24 378	30 491	23 294	25 809
NDU skoleskyss per innbygger 6-15 år	5 281	4 402	5 581	3 101	3 933	2 797	2 657
NDU voksenopplæring per innbygger 6-15 år	4 412	-118	1 945	6 443	5 660	2 630	3 192

Netto driftsutgifter (NDU) til grunnskolesektor ligger under landet, men over snittet for kommunegruppen. Blant sammenligningskommunene er det variasjon.

Grunnskolesektoren kan splittes i funksjonene grunnskole, SFO, skolelokaler, skyss og voksenopplæring. NDU for grunnskole ligger i Orkland lavere enn alle de vi sammenligner oss med. Videre har Orkland høyere NDU til SFO enn de fleste vi sammenligner oss med, unntakene er Melhus og landet. Orkland ligger godt over sammenligningskommunene på skolelokaler. Orkland har, med unntak av Melhus, også høyere NDU enn de øvrige sammenligningskommunene, kommunegruppen samt landet på skoleskyss. Det er bare Melhus som har lavere NDU til voksenopplæring. Tallene for Steinkjer tas ikke med i denne vurderingen.

8.3 Kvalitet

Gruppestørrelse 2 viser lærertetthet i ordinær undervisning. Lærernormen sier at det ikke skal være flere elever enn 15 per lærer for elever på 1.-4. trinn, og 20 elever per lærer for 5.-7. og 8.-10. trinn.

	2021	2022	2023
1.-4. trinn	13,8	14,8	13,6
5.-7. trinn	17,4	17,0	17,3
8.-10. trinn	18,7	18,6	18,6
Elever alle trinn	16,3	16,7	16,2

I Orkland ser vi at gruppestørrelsen har gått ned fra 2022 til 2023 på småtrinnet, gått opp på mellomtrinnet, mens den er uendret på ungdomstrinnet. Samlet sett har den gått ned.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
1.-4. trinn	13,6	13,8	14,0	14,3	13,9	13,7	13,6
5.-7. trinn	17,3	16,3	17,6	18,4	17,4	16,3	16,3
8.-10. trinn	18,6	19,1	19,2	20,3	20,0	18,5	18,0
Elever alle trinn	16,2	16,2	16,5	17,2	16,8	15,9	15,7

Tabellen viser tall samlet for skolene i sammenligningskommunene. Det vil selvsagt være variasjoner mellom skolene i Orkland, også mellom hovedtrinn. Orkland ligger under snittet i forhold til de det sammenlignes mot på småtrinnet, men på samme nivå som landet. På mellomtrinnet har Melhus, Levanger og Verdal høyere gruppestørrelse enn Orkland. For ungdomstrinnet ligger Orkland under sammenligningskommunene, men over kommunegruppen og landet.

8.4 Produktivitet

	2021	2022	2023
Korrigerte BDU grunnskole, skolelokaler og skoleskyss per elev (kr)	145 396	147 623	155 674
Korrigerte BDU til grunnskole per elev (kr)	113 089	110 342	117 392
Korrigerte BDU skolefritidstilbud per elev (kr)	39 599	36 414	37 479
Korrigerte BDU skolelokaler per elev (kr)	27 209	32 429	32 580
Driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev (kr)	2 085	2 316	3 226
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev (kr)	745	878	827

Forskjellen i BDU fra 2022 til 2023 kan i all hovedsak forklares med høyere pensjonskostnader og midler til gratis halv plass for andre trinn på SFO. Imidlertid er det en økning i driftsutgifter per elev for undervisningsmateriell og en liten nedgang i driftsutgifter til inventar og utstyr per elev.

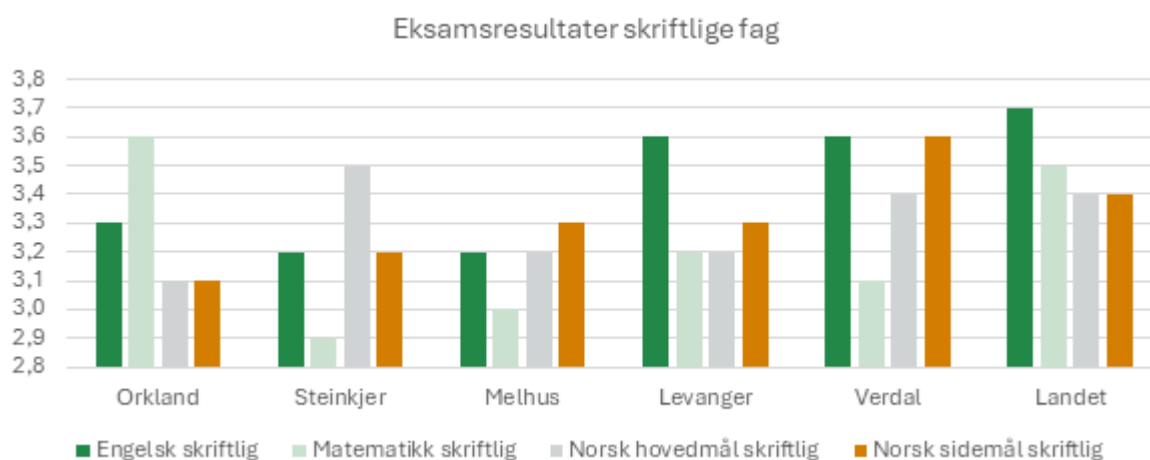
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
--	---------	-----------	--------	----------	--------	--------	--------

Korrigerte BDU grunnskole, skolelokaler og skoleskys per elev (kr)	155 674	164 278	153 293	152 586	163 258	150 367	156 106
Korrigerte BDU til grunnskole per elev (kr)	117 392	134 138	117 953	121 967	127 679	122 872	125 338
Korrigerte BDU skolefritidstilbud per elev (kr)	37 479	30 853	39 708	30 937	43 047	36 658	39 709
Korrigerte BDU skolelokaler per elev (kr)	32 580	25 503	29 099	27 218	31 582	24 570	27 910
Driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev (kr)	3 226	1 656	2 260	3 579	2 580	2 163	2 150
Driftsutgifter til inventar og utstyr per elev (kr)	827	425	2 932	581	1 977	896	1 055

Korrigerte BDU for grunnskole, skolelokaler og skys ligger under de fleste sammenligningskommuner, med unntak av Melhus, Levanger og kommunegruppen. Korrigerte BDU for SFO er høyere i Melhus, Verdalen og snittet for landet enn er i Orkland. For driftsutgifter til undervisningsmateriell per elev er det bare Levanger som ligger over Orkland. For inventar/utstyr per elev er det store variasjoner i sammenligningsgrunnlaget.

8.5 Eksamensresultater og andre kartlegginger

2023 var første året det ble avholdt eksamen i Orklands tid som kommune, da det ikke har vært avlagt noen eksamener i tidsrommet 2020 - 2022 på grunn av koronapandemien.

Om vi sammenligner Orkland med landet er det bare i matematikk at snittet er høyere. Snittet for engelsk skriftlig ligger for Orkland over Steinkjer og Melhus, men under Levanger og Verdalen. For norsk hovedmål og sidemål er snittet for Orkland under alle sammenligningskommuner.

	2021	2022	2023
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (%)	61,2	76,4	63,6
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (%)	64,7	70,0	60,8
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	41,8	42,1	41,1

Det har vært en nedgang både i ferdigheter for lesing og regning ved nasjonale prøver for 8. trinn fra 2022 til 2023. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng oppsummerer elevenes resultater i alle fag og er

med å danne grunnlaget for opptak til videregående skole. Her har det også vært en nedgang i samme tidsrom.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (%)	63,6	59,6	62,6	62,7	55,9	61,7	65,5
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (%)	60,8	60,2	61,2	57,0	63,5	63,0	65,9
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	41,1	39,2	41,0	40,5	41,7	41,9	42,4

For nasjonale prøver i lesing ligger Orkland over alle sammenligningskommuner og kommunegruppen, men under snittet for landet. For regning ligger Steinkjer og Levanger lavere enn Orkland.

For gjennomsnittlig grunnskolepoeng ligger Orkland under Verdal, kommunegruppen og landet.

Tabellen nedenfor viser skolens bidrag til elevenes grunnleggende ferdigheter i engelsk, lesing og regning sammenlignet med skolens bidrag til elever med tilsvarende elevbakgrunn på landsnivå. På kommunenivå er det bare offentlige skoler som er med i indikatoren.

Skolebidrag	Småtrinn			Mellomtrinn		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Orkland	0,2	-0,6	0,0	-0,3	-1,0	-0,4
Steinkjer	-0,6	-0,4	0,3	-2,5	-1,8	-1,7
Melhus	0,9	-0,5	-1,0	-0,9	-1,2	-1,4
Levanger	-1,2	-0,8	-1,1	-0,2	-0,4	-0,5
Verdal	-1,9	-1,5	-0,8	-2,5	-2,3	-1,3

Skolebidragsindikatoren forsøker å vise hva skolens innsats betyr for elevenes læringsresultater. For å måle dette, skiller vi ut den delen av læringsresultatet som skyldes forutsetningene elevene har med seg. Med elevenes forutsetninger menes for 1.-4. trinn familiebakgrunn og for 5.-7. trinn familiebakgrunn og resultater på nasjonale prøver på 5. trinn.

Om resultatene er som forventet er skolebidraget lik null. Skolen har bidratt til resultatet, men som forventet og på lik linje med andre skoler. Skoler med positivt skolebidrag har bidratt mer enn det som er forventet ut fra tidligere resultater og elevens bakgrunn. En negativ verdi på skolebidraget betyr ikke at elevene ikke har noen progresjon i løpet av 1.-4. eller 5.-7. trinn, eller at skolen ikke har bidratt positivt til elevenes læring. En negativ verdi indikerer kun at elevene på skolen har hatt lavere progresjon enn andre elever i landet med tilsvarende forutsetninger.

Orkland kommune har i 2022 et skolebidrag på 0,0 på småtrinnet og -0,4 på mellomtrinnet. Det finnes ingen skolebidragsindikator for ungdomstrinnet for Orkland siden den tar utgangspunkt i eksamensresultater.

9 Barnevern

Barnevern er i stor grad knyttet til tjenester for barn og unge i alderen 0 til 18 år, men barnevernet kan fatte vedtak om oppfølging for personer som er opptil 25 år gamle. I Orkland ytes tjenesten i stor grad av barne- og familietjenesten.

Utgiftsbehov og kriteriedata	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Indeks innb. 0-1 år (3%)	91,4 %	87,3 %	110,5 %	99,6 %	96,8 %	98,6 %	100,0 %
Indeks innb. 2-5 år (6%)	92,5 %	93,0 %	108,0 %	110,8 %	93,3 %	103,4 %	100,0 %
Indeks innb. 6-15 år (14%)	101,8 %	99,7 %	109,3 %	104,2 %	98,0 %	108,2 %	100,0 %
Indeks innb. 16-22 år (10%)	97,5 %	99,8 %	107,5 %	111,1 %	105,7 %	102,7 %	100,0 %
Indeks barn med enslig forsørger (41%)	116,0 %	112,1 %	89,8 %	102,6 %	117,0 %	103,8 %	100,0 %
Indeks lavinntektskriteriet (26%)	68,2 %	77,6 %	66,7 %	62,7 %	64,5 %	81,6 %	100,0 %
Utgiftsbehov - Barnevern (sum)	97,7 %	98,4 %	90,0 %	93,8 %	97,7 %	98,4 %	100,0 %

Delkostnadsindeksen for barnevern i inntektssystemet indikerer at Orkland i 2023 hadde behov for cirka 97,7 prosent av kostnadene for landsgjennomsnittet, en økning fra 94,4 prosent fra året før.

9.1 Prioritering

Indikator	2021	2022	2023
NDU til barnevernstjeneste per innbygger 0-17 år (kr)	11489	11718	12731

Indikator	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
NDU til barnevernstjeneste per innbygger 0-17 år (kr)	12731	22824	11106	19557	17806	13953	14586

Med unntak av Melhus, bruker Orkland minst av kommunene på barnevern målt i forhold til målgruppen.

9.2 Dekningsgrad

Indikator	2021	2022	2023
Andel barn med barnevernstiltak 0-17 år	3,5 %	3,6 %	3,4 %
Andel barn med undersøkelse 0-17 år	4,0 %	3,7 %	3,9 %
Årsverk i barnevernet/1000 barn 0-17 år	3,5	3,2	3,2

Andelen barn med barnevernstiltak har vært relativt stabil i Orkland de siste årene, det samme med antallet barn med undersøkelse.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel barn med barnevernstiltak 0-17 år	3,4 %	3,3 %	2,7 %	3,0 %	4,1 %	2,6 %	2,3 %
Andel barn med undersøkelse 0-17 år	3,9 %	5,8 %	3,4 %	5,0 %	6,0 %	4,1 %	3,9 %
Årsverk i barnevernet/1000 barn 0-17 år	3,2	7,1	4,1	8,0	7,5	5,2	6,1

Med unntak av Verdal, har Orkland den høyeste andelen av barn og unge med barnevernstiltak. Orkland har en like stor andel barn med undersøkelse som landsgjennomsnittet, men ligger under sammenligningskommunene utenom Melhus. Andelen ansatte i barnevernet i Orkland synes lavere enn i sammenligningskommunene og snittene.

9.3 Kvalitet

Indikator	2021	2022	2023
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)	97 %	96 %	97 %

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder (prosent)	97 %	94 %	96 %	41 %	96 %	94 %	93 %

Orkland har i 97 prosent av tilfellene oppfylt lovkravet med undersøkelser innen tre måneder i 2023.

9.4 Produktivitet

Indikator	2021	2022	2023
BDU (<i>funksjon 244</i>) per barn med undersøkelse eller tiltak*	48 324	53 070	58 226
BDU per barn som ikke er plassert av barnevernet (<i>funksjon 251</i>)*	26 333	23 269	25 845
BDU per barn som er plassert av barnevernet (<i>funksjon 252</i>)*	439 367	415 689	464 729

*=indikatorer justert for inflasjon med deflator

Bruttoutgiftene til tjenesten sett i forhold til alle barn som har undersøkelse eller tiltak i året, varierer mye mellom kommunene. Melhus ligger på cirka 38 300 kroner i snitt, mens Steinkjer ligger på cirka 95 700 kroner i snitt.

Verdal og Orkland har de laveste kostnadene per barn med tiltak eller undersøkelse der barnet bor hjemme.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Kgr 7	Landet
BDU (funksjon 244) per barn med undersøkelse eller tiltak (kr)	58 226	95 694	38 286	59 102	60 730	72 898	88 737
BDU per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	25 845	93 503	64 290	67 046	31 563	60 516	68 373
BDU per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	464 729	761 477	490 870	541 424	436 014	506 380	571 400

10 Sosialtjeneste

2020 og 2021 var spesielle år på grunn av pandemien, mens 2022 ble et spesielt år fordi prisstigning og strømpris førte til større kostnadsøkninger enn vanlig. Både nedstenging av samfunnet og lavere aktivitet i mange næringer ga utfordringer med inntektssikring for mange husholdninger. Økonomisk sosialhjelp er sikkerhetsnettet i samfunnet for å sikre livsopphold.

Utgiftsbehov og kriteriedata	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Indeks innb. 16-22 år (3%)	97,50 %	99,80 %	107,50 %	111,10 %	105,70 %	102,70 %	100,00 %
Indeks innb. 23-66 år (21%)	95,10 %	93,10 %	96,30 %	93,80 %	94,70 %	96,60 %	100,00 %
Indeks uføre (11%)	142,60 %	128,30 %	120,10 %	103,90 %	146,10 %	113,30 %	100,00 %
Indeks flyktninger (15%)	65,70 %	65,40 %	51,10 %	63,20 %	49,70 %	73,60 %	100,00 %
Indeks opphopingsindeks (17%)	38,50 %	49,00 %	39,10 %	29,30 %	41,80 %	63,30 %	100,00 %
Indeks aleneboende 30-66 år (34%)	90,10 %	93,90 %	71,80 %	79,00 %	86,70 %	85,90 %	100,00 %
Utgiftsbehov – sosiale tjenester (sum)	85,20 %	86,20 %	75,00 %	75,40 %	82,80 %	86,20 %	100,00 %

Delkostnadsnøkkelen for sosiale tjenester indikerer at Orkland har behov for cirka 85,2 prosent av landsgjennomsnittet og at Steinkjer har en svakt høyere indeks, mens Melhus og Levanger objektivt er cirka 10 prosent lavere enn Orkland og Steinkjer. Indeksen er beregnet ut fra befolkningen i 2023, og har ikke innarbeidet bosetting av flyktninger i 2023.

Nøkkeltall	2021	2022	2023
Andel sosialhjelpstilfeller 18-24 år	19 %	29 %	20 %
Andel med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	42 %	40 %	31 %
Andel med sosialhjelp som hovedinntekt	19 %	29 %	16 %

Nøkkeltall	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Andel sosialhjelpstilfeller 18-24 år	20 %	16 %	22 %	19 %	23 %	17 %	16 %
Andel med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	31 %	25 %	22 %	27 %	27 %	26 %	31 %
Andel med sosialhjelp som hovedinntekt	16 %	10 %	12 %	16 %	14 %	15 %	18 %

Det er registrert 688 mottakere av økonomisk sosialhjelp i Orkland i 2023. Dette er en økning på 147 personer fra året før. I tallet på mottakere ligger også bosatte flyktninger. I 2023 ble det bosatt 200 flyktninger i kommunen. En del av disse er barn og vil ikke påvirke statistikken over antall mottakere, men de voksne flyktningene vil det. 20 prosent av sosialhjelpsmottakerne er mellom 18 til 24 år.

Vi har flere yngre sosialhjelpsmottakere enn de fleste sammenligningskommunene. En høyere andel av våre mottakere mottar hjelp i mer enn et halvt år enn i de andre kommunene.

I familier som mottar økonomisk sosialhjelp er det 371 barn i 2023. Dette er en økning på 83 barn fra 2022.

11 Helse og omsorgstjenester

Følgende tjenester er samlet under KOSTRA-gruppe for helse og omsorg:

- Kommunehelsetjenesten:
 - Helsestasjons- og skolehelsetjeneste
 - Annet forebyggende helsearbeid
 - Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering

- Omsorgstjenester:
 - Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse
 - Helse- og omsorgstjenester i institusjon
 - Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende
 - Øyeblikkelig hjelp døgntilbud
 - Institusjonslokaler

Grupperingen fokuserer på hvilke typer behov tjenestene skal dekke, samt hvilke grupper mottakere tjenestene primært henvender seg til, og er uavhengig av hvordan tjenestene er organisert i hver enkelt kommune.

11.1 Prioritering

Flere elementer kan være årsaken til forskjeller i prioritering:

- Kommunen kan ha et relativt høyt utgiftsbehov knyttet til tjenesten. For eksempel eldre befolkning og enkeltbrukere med store behov
- Kommunen kan ha relativt høye inntekter
- Politiske prioriteringer

Et lavt utgiftsbehov (kriterier <1) gir en reduksjon i rammetilskuddet, mens kommuner med et høyt beregnet utgiftsbehov (kriterier >1) får et tillegg i rammetilskuddet. Kriteriene i inntektssystemet peker på at Orkland kommune må forvente høyere utgifter for tjenester innen helse og omsorg enn en gjennomsnittlig kommune i Norge. Selv om Orkland ligger over gjennomsnittskommunen for alle tre år, er det en nedgang fra 2021 til 2023.

Kriteriene i inntektssystemet	2021	2022	2023
Delkostnadsnøkkel Helse og omsorg	1,142	1,139	1,131
<i>Med grunnlag i:</i>			
0–66 år	0,985	0,981	0,978
67-79 år	1,205	1,206	1,184
80-89 år	1,251	1,247	1,246
over 90 år	1,290	1,345	1,313
Basistillegg - ufrivillige smådriftsulemper	0,710	0,709	0,703
Reiseavstand innen sone/kretsen	1,576	1,543	1,501
Reiseavstand til nabokrets	1,422	1,401	1,351
PU over 16 år	1,137	1,122	1,136
Ikke-gifte over 67 år	1,208	1,194	1,184
Dødelighet	1,018	0,989	0,973

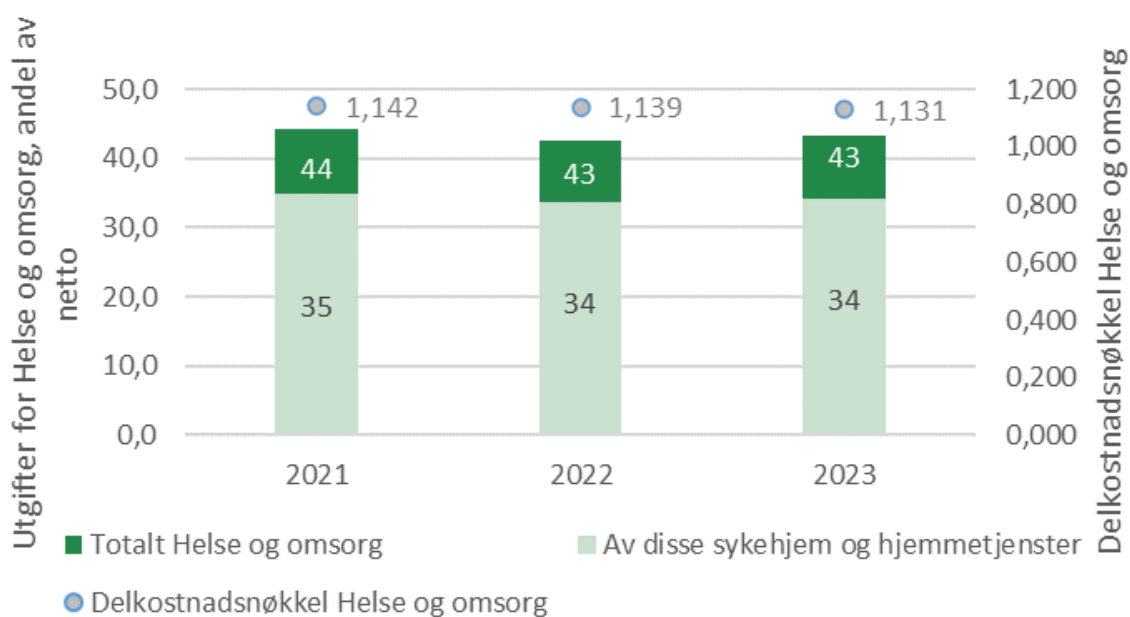
Andel eldre befolkning i Orkland er høyere enn landsgjennomsnittet og sammenligningskommunene, unntatt Steinkjer.

Av sammenligningskommunene er vi nærmest Steinkjer når det gjelder alderskriterier. Orkland har spredt bosetting, mer spredt tjenestestruktur, mens Steinkjer har flere personer med psykisk utviklingshemming enn Orkland.

Kriteriene i inntektssystemet 2023	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Delkostnadsnøkkel Helse og omsorg	1,131	1,176	1,010	1,064	1,087	1
<i>Med grunnlag i:</i>						
0-66 år	0,962	0,945	1,054	1,010	0,954	1
67-79 år	1,198	1,249	0,950	1,101	1,249	1
80-89 år	1,219	1,407	1,065	1,173	1,073	1
over 90 år	1,272	1,374	1,085	1,098	0,974	1
Basistillegg - ufrivillige smådriftsulemper	0,704	0,523	0,705	0,584	0,780	1
Reiseavstand innen sone/kretsen	1,502	1,351	1,264	1,135	1,007	1
Reiseavstand til nabokrets	1,369	1,402	1,136	1,059	1,151	1
PU over 16 år	1,135	1,684	1,174	1,169	1,211	1
Ikke-gifte over 67 år	1,188	1,290	0,905	1,046	1,183	1
Dødelighet	1,010	1,055	0,918	0,930	1,068	1

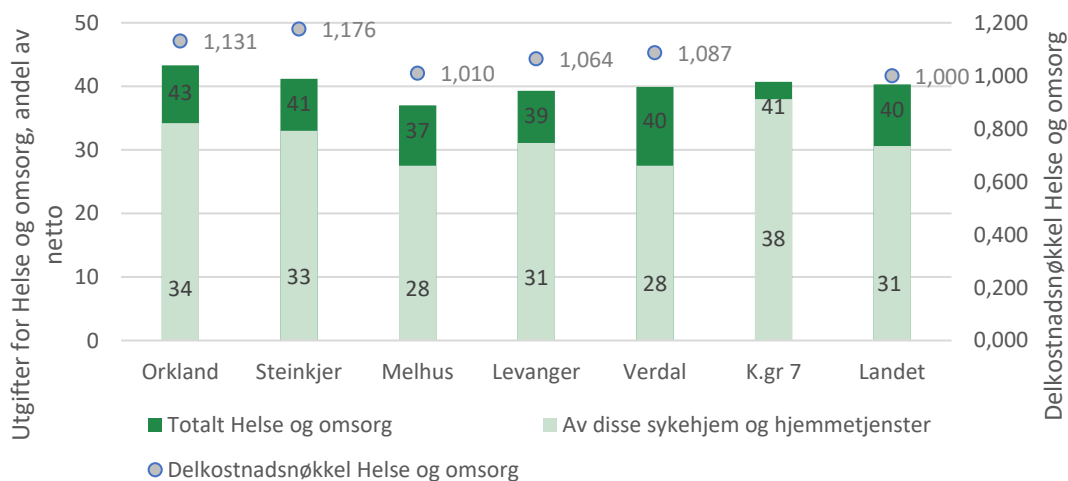
Helse og omsorg er høyt prioritert i Orkland. Selv om delkostnadsnøkkelen som bestemmer inntektene til kommunen, gikk ned, ble satsingen på området slik:

Andel av driftsutgifter for helse og omsorg i kommunes regnskap i Orkland

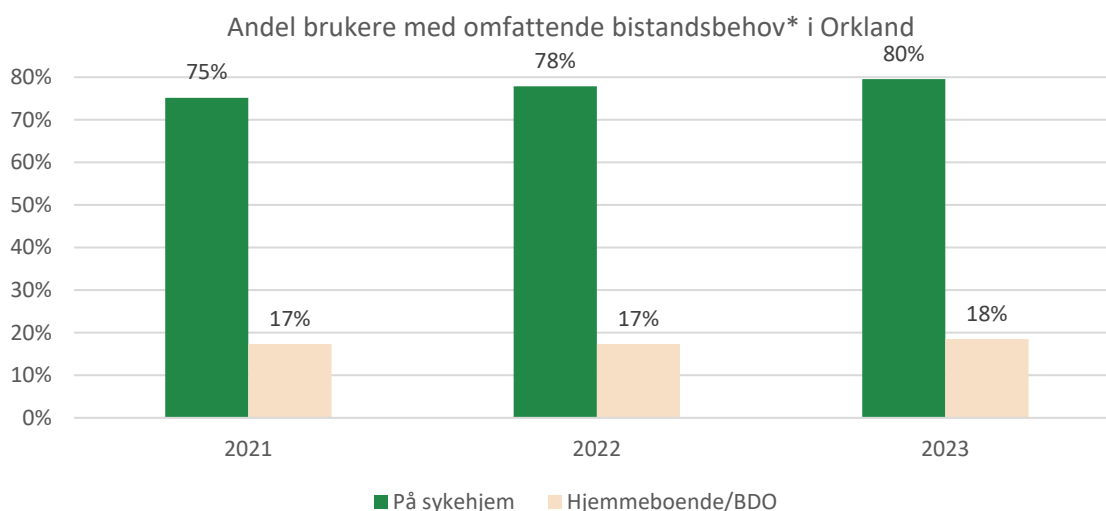

Orkland bruker mest på helse og omsorg blant sammenligningskommunene. Dette kan delvis forklares med lavere behov i andre kommuner. Sammenlignet med Steinkjer er det også andre faktorer som kan forklare forskjellen, blant annet reiseavstander og andre interne prioriteringer.

Andel netto driftsutgifter for Helse- og omsorgstjenester i kommunens regnskap 2023

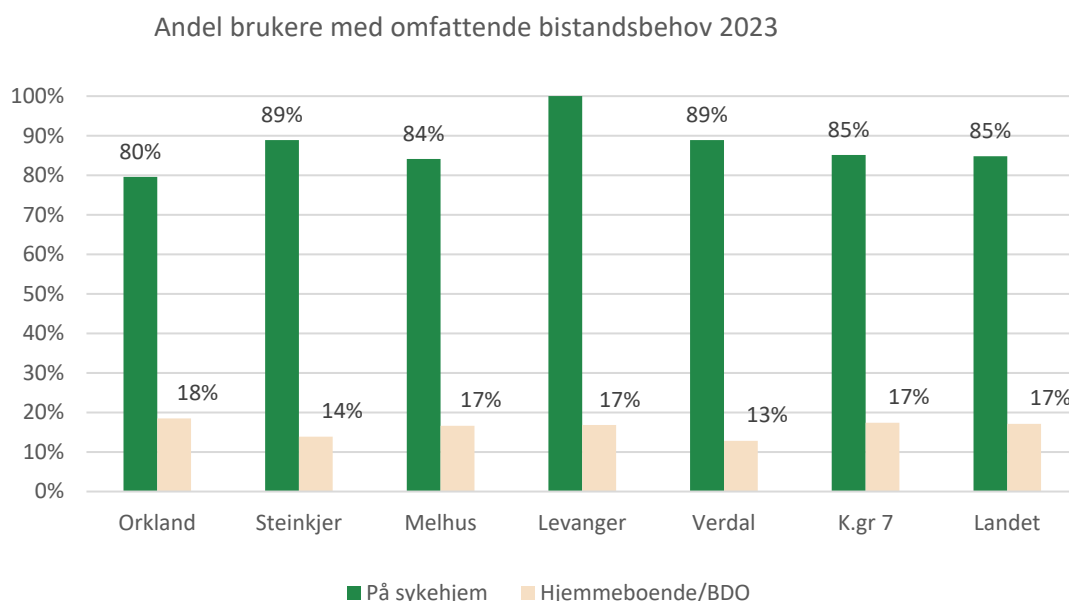

Mens 2020 fremdeles var ganske påvirket av vedtak fattet i tidligere kommuner, øker andelen brukere med omfattende behov på sykehjemmene i Orkland fra 2021:

* *Definisjon av omfattende behov: Hvert individ vurderes på fem grupper av bistandsvariabler: sosial fungering, kognitiv svikt, ivareta egen helsetilstand, husholdningsfunksjoner og egenomsorg. Skåringen er fra 1 (letttest) til 5 (tyngst), hvor verdier større enn 3 vurderes som omfattende behov og verdier fra 2 til 3 vurderes som middels til stort bistandsbehov. Totalt bistandsbehov blir regnet som omfattende når tjenestemottakere skårer omfattende behov i ett av delmålene og middels til stort bistandsbehov for bistand i de andre fire delmålene.*

Andelen brukere med bistandsbehov er lik for kommunegruppen og landet både når det gjelder institusjon og hjemmeboende.

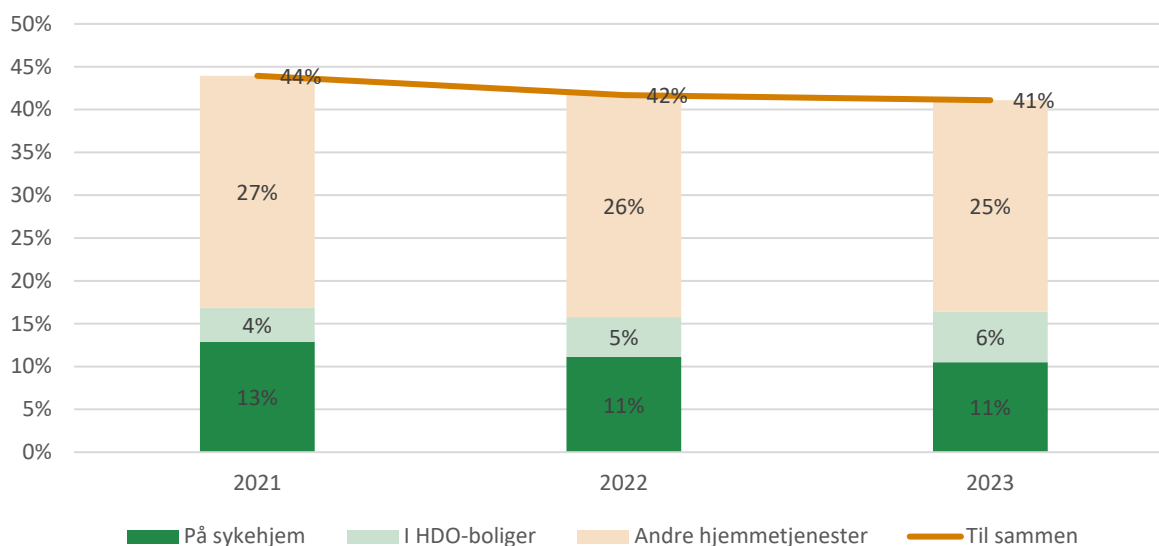
Nettutgifter for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere under 67 år utgjør 4,8 prosent av Orkland kommunes totale netto driftsutgifter. Av sammenligningskommunene har Orkland den laveste andelen av utgifter til yngre, særlig ressurskrevende tjenestemottakere:

Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester*	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Ressursinnsats, andel av NDU	4,8 %	6,6 %	9,1 %	8,8 %	6,4 %	5,1 %

*Begrepet omfatter tjenestemottakere under 67 år, hvor direkte lønnsutgifter utgjør mer enn ca. 1,6 mill. kroner per år for brukere uten PU-diagnose og mer enn ca. 2,4 mill. kroner for brukere med PU-diagnose.

11.2 Dekningsgrad

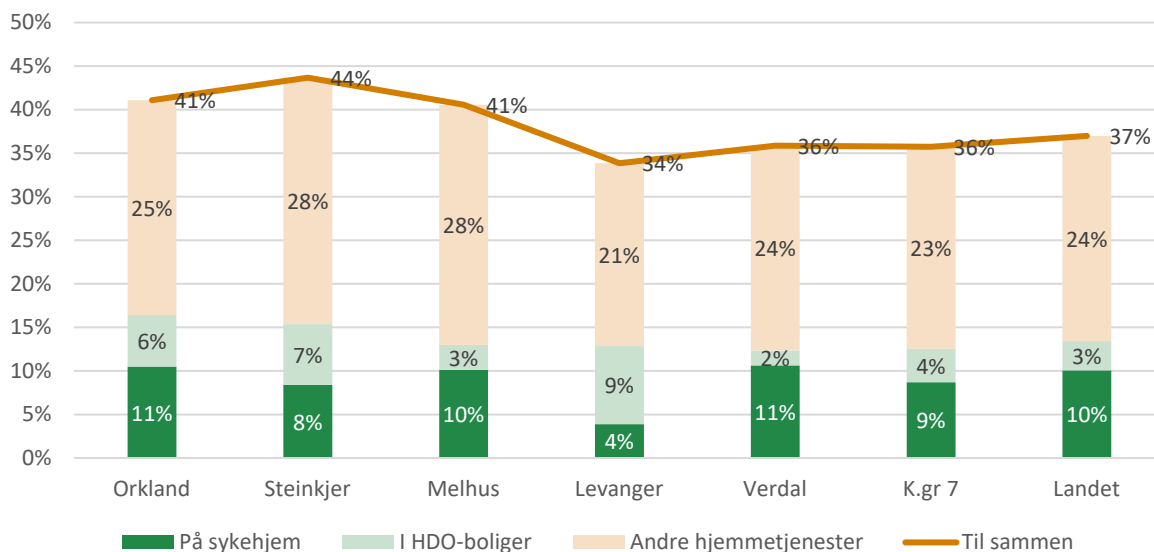
Andel innbyggere på 80 år og over som er brukere av tjenester i Orkland

Av innbyggerne som er 80 år og eldre i Orkland får 42 prosent tildelt enten hjemmetjenester, plass i en bolig med heldøgns omsorg (HDO-bolig) eller plass på sykehjem.

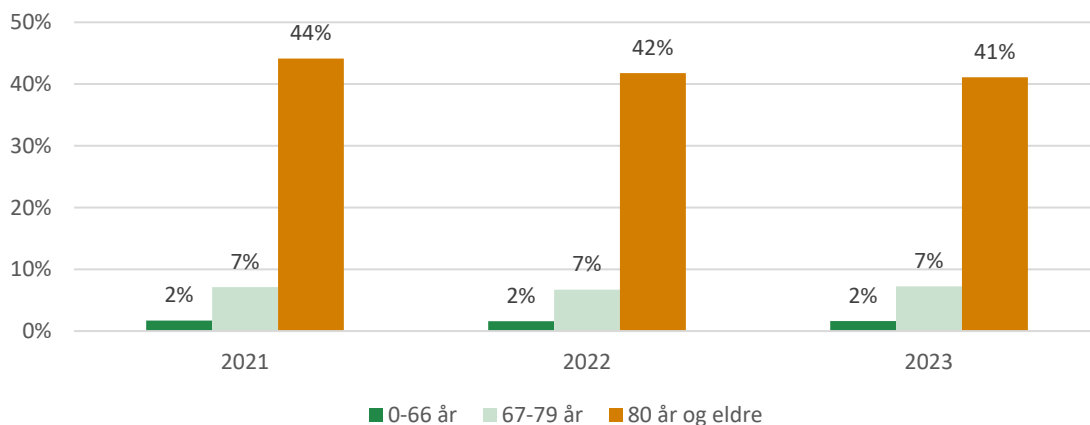
Andelen er høyere enn for Levanger, Verdal, kommunegruppen og landet. Det ser ut til at utviklingen går i retning mot gjennomsnittet:

Andel innbyggere på 80 år og over som er brukere av tjenester i 2023

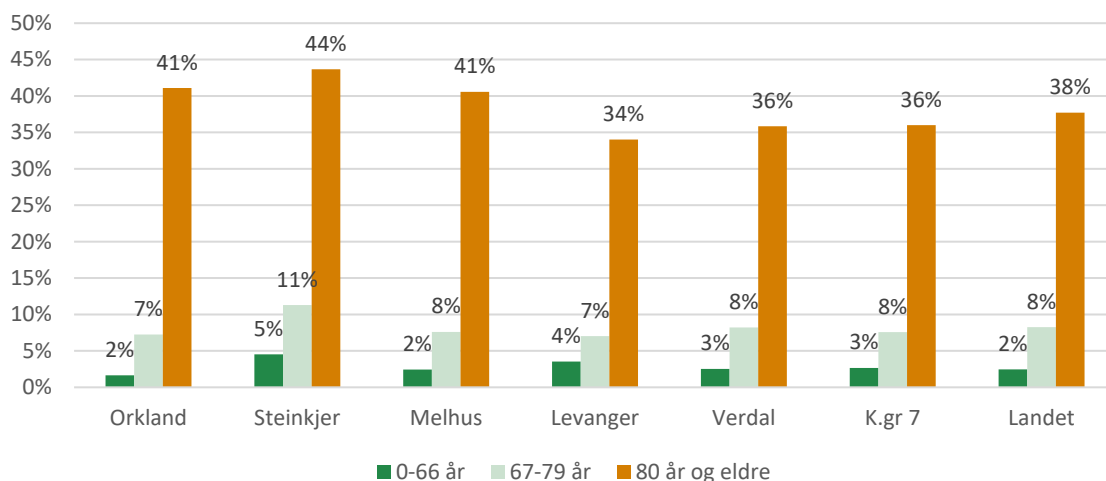

Andelen av tjenestebrukere i yngre aldersgrupper ligger på samme nivå eller stort sett under kommunene vi sammenligner oss med. Høyere dekningsgrad skyldes derfor aldersgruppen 80 år eller eldre og det er denne gruppen som viser noe nedgang i brukere av tjenester:

Brukere av sykehjem/hjemmetjenester i forskjellige aldersgrupper i Orkland

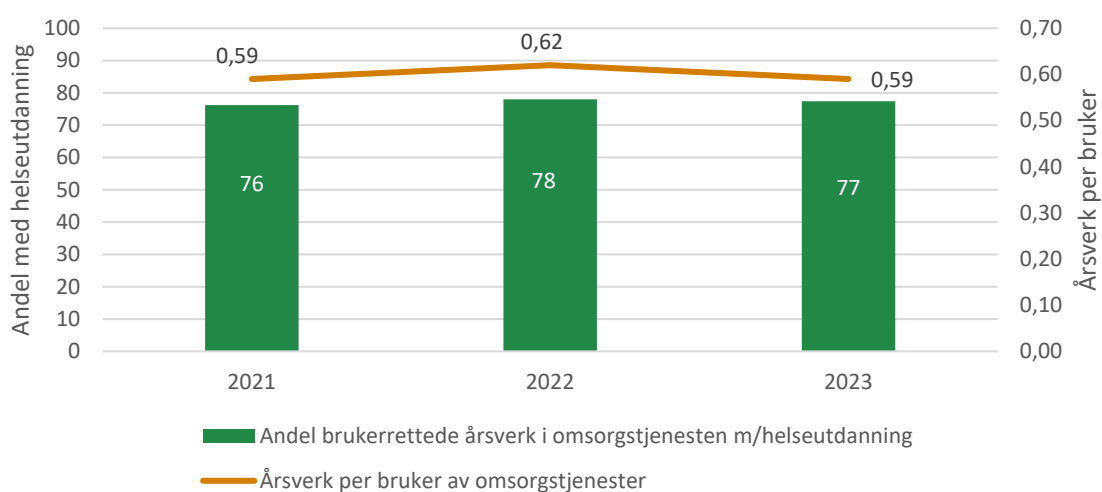
Brukere av sykehjem/hjemmetjenester i forskjellige aldersgrupper 2023

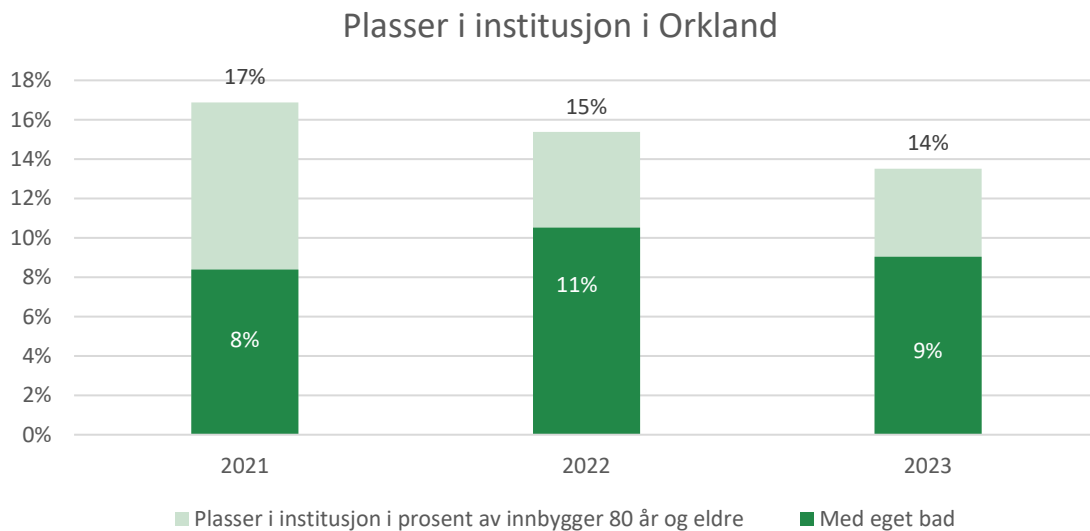
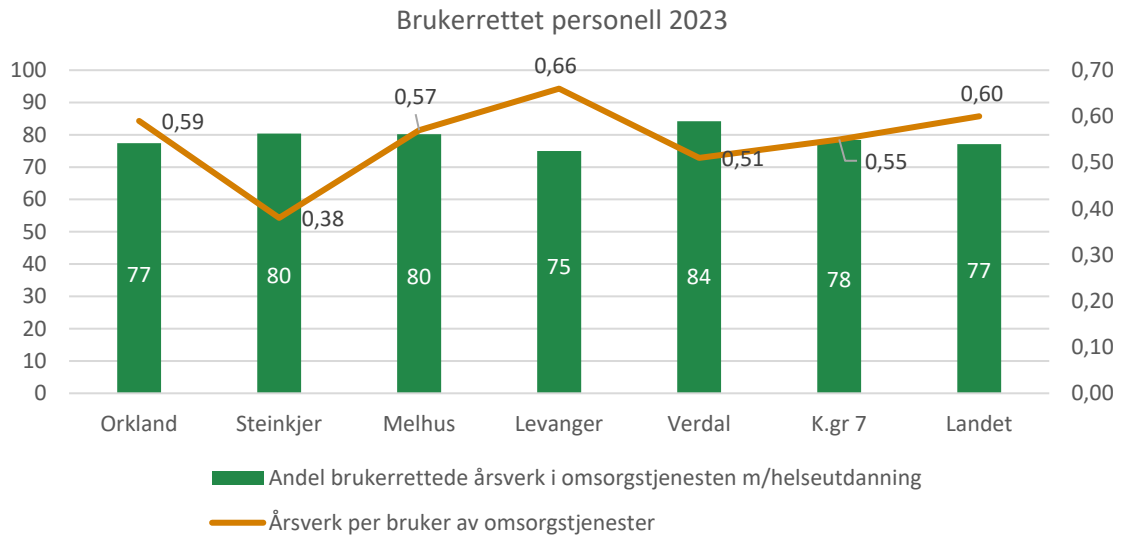

11.3 Kvalitet

Orkland kommune har bemanning litt under landsgjennomsnittet per bruker av omsorgstjenester, og ligger på landsgjennomsnittet når det gjelder årsverk med helsefaglig utdanning. Målt mot sammenlignbare kommuner ligger Orkland og Levanger under snittet når det gjelder andel brukerrettede årsverk med helseutdanning.

Brukerrettet personell i kommunen

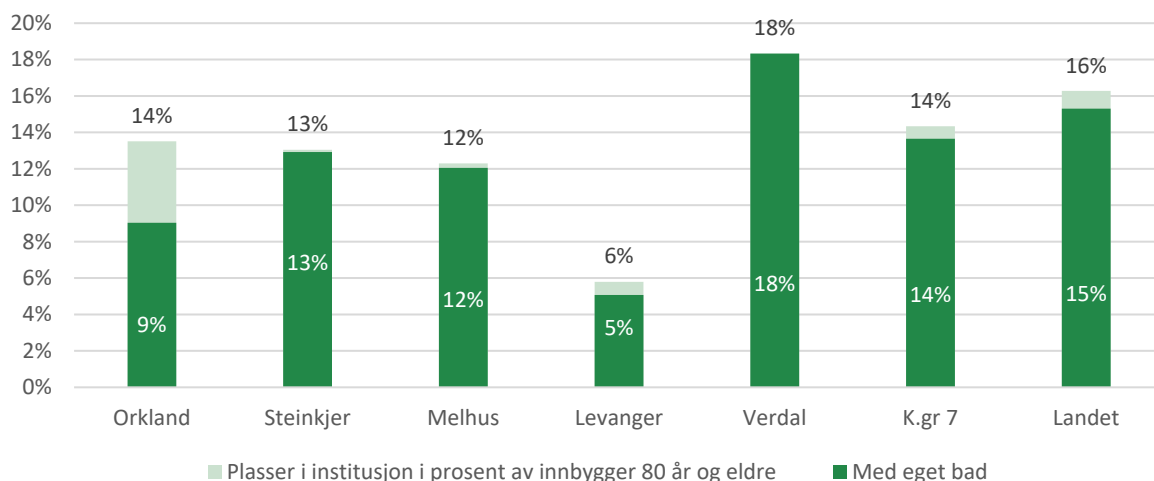

Kommuner har forskjellig organisering av tjenester for de tyngste pasientene.

Orkland ligger på gjennomsnitt for kommunegruppen, men noe under landet. Av kommunene i kommunegruppen er det bare Verdal som har høyere antall sykehjemsplasser. Orkland kommune har lavt antall plasser med eget bad.

Plasser i institusjon i 2023

Orkland har god dekning av fysioterapeuter, bare Levanger ligger høyere.

Sammenligningskommunene, med unntak av Steinkjer, har en yngre befolkning enn Orkland:

Per 10 000 innbyggere	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Fysioterapeutårsverk	10,3	9,9	9,2	11,8	8,4	9,4	9,6
Herav:							
Fastlønnnet	4,8	5,1	5,2	5,7	3,3	4,2	4,3
Tilskudd	5	4,4	3,4	5,6	4,5	4,7	5
Turnusfysioterapeut	0,5	0,4	0,6	0,5	0,7	0,4	0,3

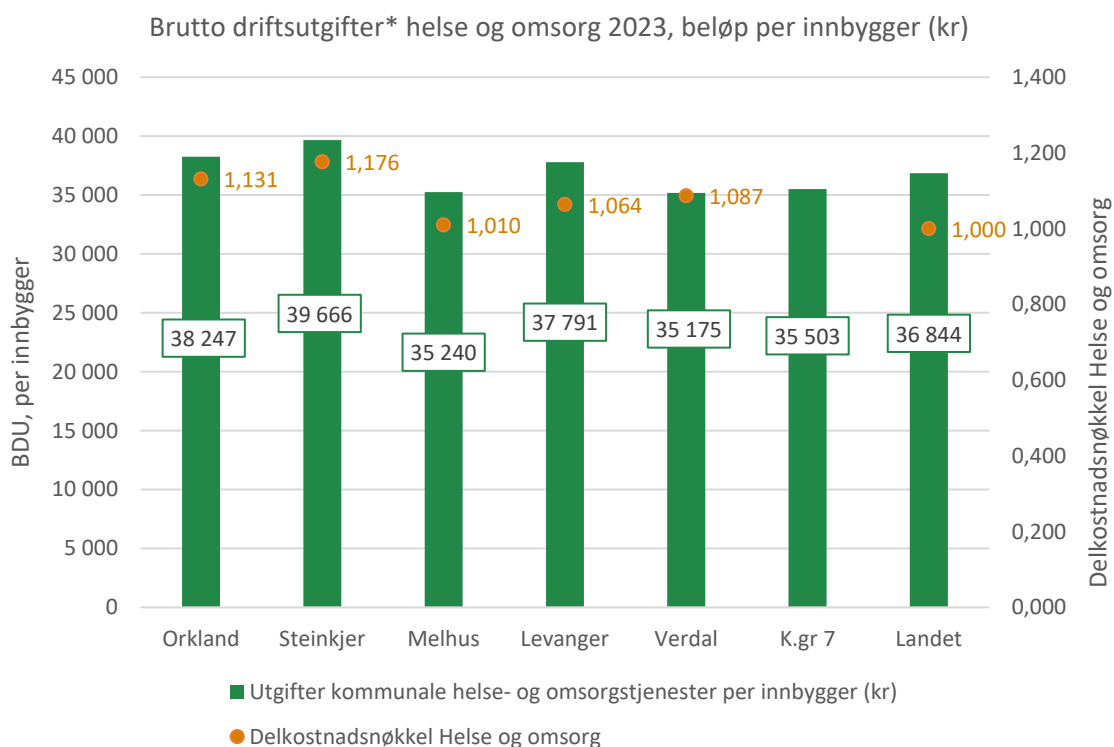
Alle nyfødte i Orkland fikk hjemmebesøk av helsesykepleier:

	2021	2022	2023
Andel nyfødte i Orkland med hjemmebesøk av helsesykepleier	100,6 %	96,5 %	100 %

11.4 Produktivitet

Sammenlignet med kommunegruppen og landet, har Orkland betydelig høyere utgifter til helse og omsorg per innbygger.

Med unntak av Steinkjer, har Orkland høyere utgifter enn sammenligningskommunene per innbygger innen helse og omsorg. Både Steinkjer og Orkland har differensiert arbeidsgiveravgift, Steinkjer med to soner og Orkland med tre. Steinkjer har lignende befolkningsprofil som Orkland, men har høyere delkostnadsnøkkel.

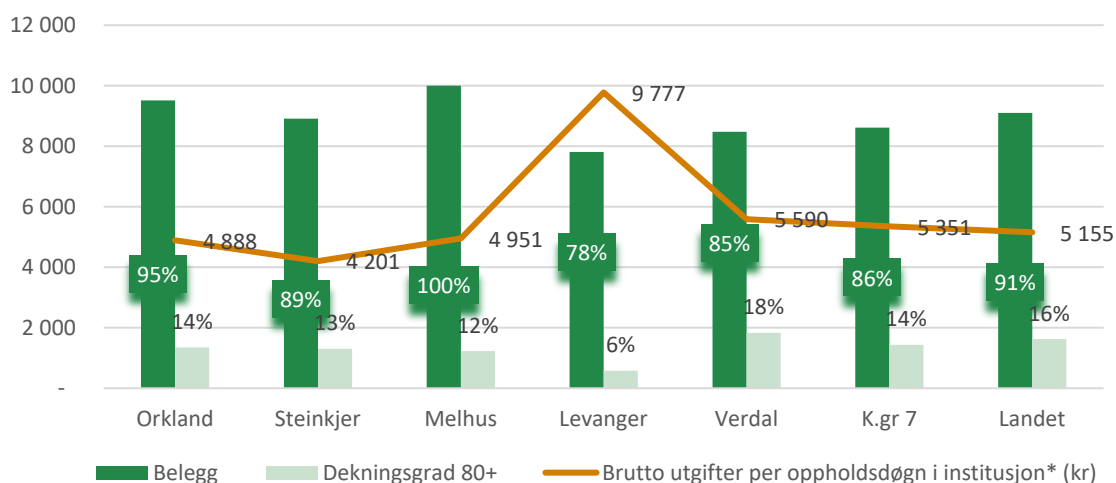
*Tallene er ikke korrigert for arbeidsgiveravgift. Orkland har med sine tre soner lavere arbeidsgiveravgift i deler av kommunen. Steinkjer har 2 soner.

Mulige årsaker til lav produktivitet (høy enhetspris):

- Produktiviteten er lavere, man får mindre produksjon igjen i forhold til pengebruken.
- Kvaliteten er høy, brukerne mottar relativt gode tjenester.
- Enhetskostnadene er høye. Det vil si at det er relativt dyrt å produsere, for eksempel på grunn av smådriftsulemper, lange reiseavstander eller et høyt lønnsnivå som skyldes mangel på arbeidskraft.
- Kostnadene per mottaker kan bli høye i kommuner som har brukere med relativt høy pleietyngde/behov. I dette tilfellet kan høye utgifter per mottaker ikke tolkes som et uttrykk for lav produktivitet.

Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon i Orkland er, med unntak av Steinkjer, lavere enn sammenligningskommuner, kommunegruppen og landet. Utnyttelsen av institusjonsplasser er også over kommunegruppen og landet i Orkland.

Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon** i 2023

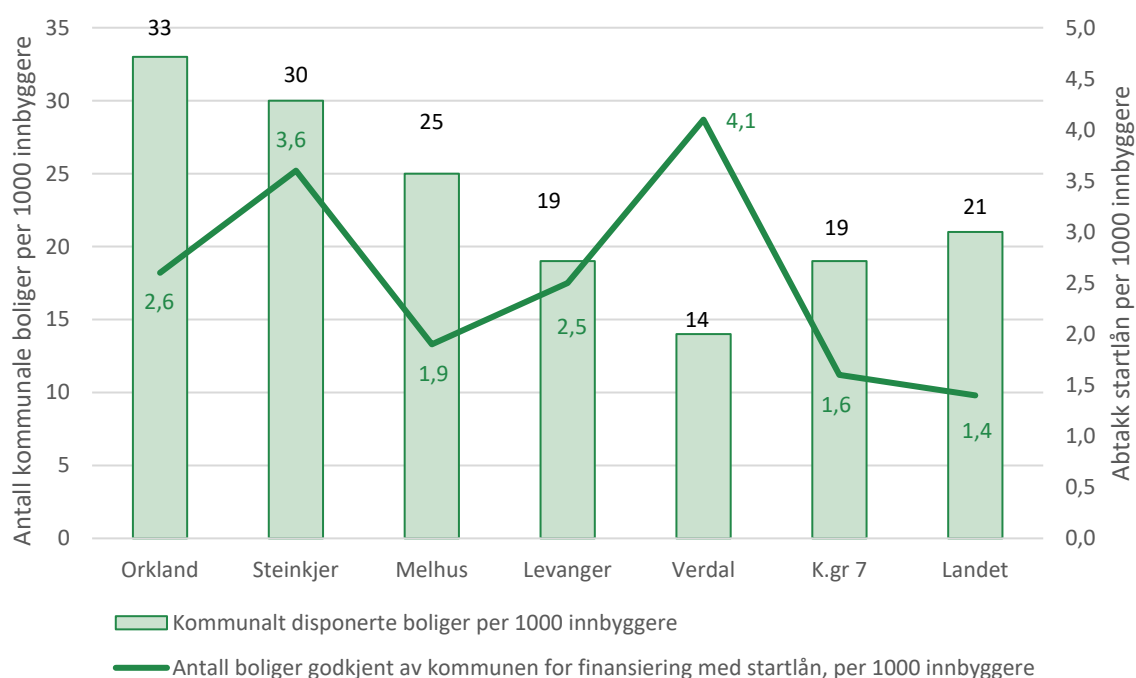
*Tallene er ikke korrigert for arbeidsgiveravgift, som er lavere i deler av Orkland enn i sammenligningskommuner

**Følgende tjenester er inkludert i oversikten: Helse- og omsorgstjenester i institusjon; Institusjonslokaler

11.5 Supplerende nøkkeltall

11.5.1 Kommunalt disponerte boliger

Eie vs.leie 2023

Husbankens anbefaling for mellomstore kommuner er rundt én bolig godkjent for startlån årlig per 1 000 innbyggere. Tilsvarende anbefaling for kommunale boliger er 20 per 1 000 innbyggere, og dette antallet skal både gi et godt tilbud og en god forvaltning av boligene.

Kommunegruppen og landet ligger rundt 20 kommunale boliger per 1 000 innbyggere, mens Orkland ligger høyest av kommunene i kommunegruppen med 33 boliger. Når det gjelder boliger godkjent for

startlån, ligger kommunegruppen på 1,6 og landet på 1,4. Dette er godt over husbankens anbefaling på én bolig per 1 000 innbyggere. Orkland ligger på 2,6. Steinkjer og Verdal ligger høyere enn Orkland på godkjente boliger.

12 Plan og byggesak

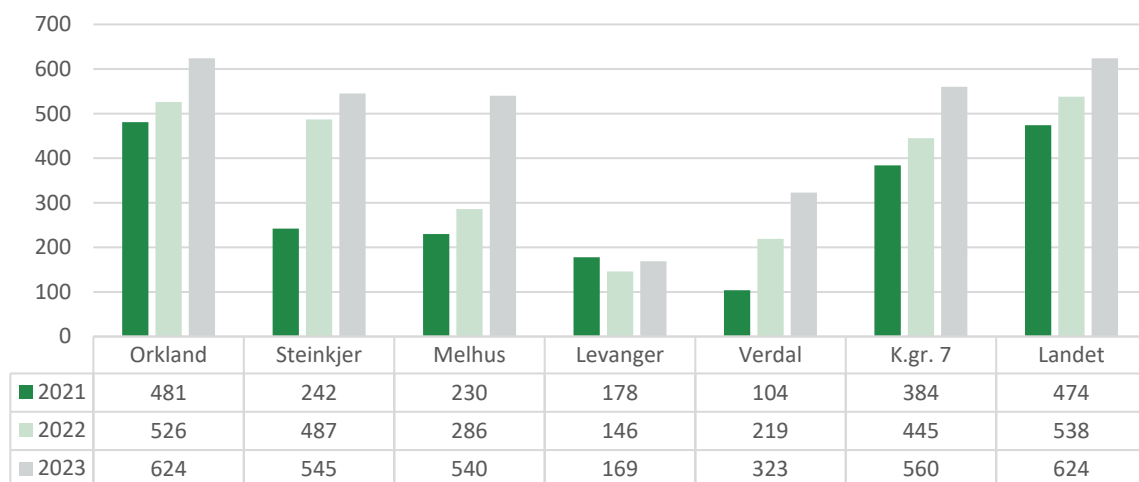
Inkludert i oversikten over kostnader inngår følgende områder:

- Planarbeid
- Byggesak
- Kart og oppmåling

12.1 Prioritering

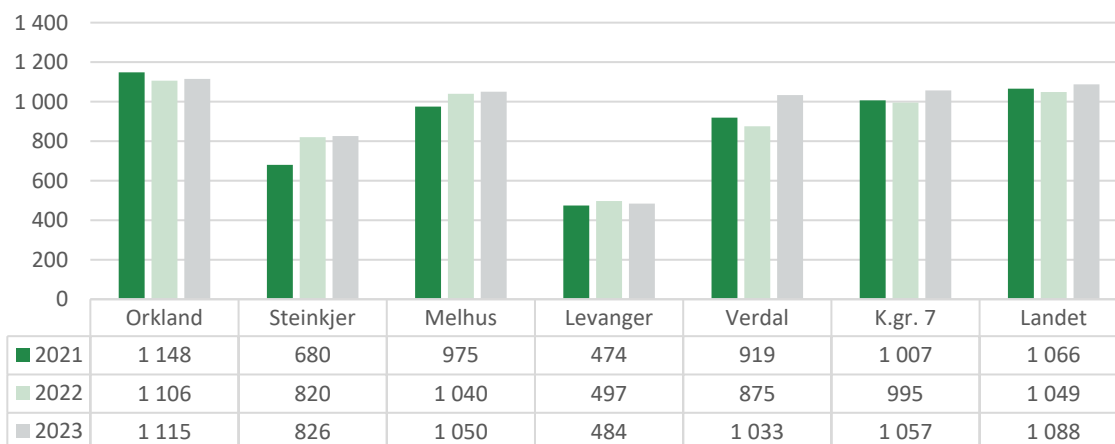
Av totale netto driftsutgifter i 2023 brukte Orkland 624 kroner per innbygger til plan, byggesak, kart og oppmåling. Siden 2021 har det vært en økning i kostnadene på dette området år for år. Den samme trenden ser vi for flere av de øvrige kommunene. Det er store forskjeller i kostnadene mellom kommunene. Orkland ligger høyt i forhold til trønderkommunene og KOSTRA-gruppe 7, men på samme nivå som landet. I 2023 var inntektene lavere enn de foregående årene som følge av lavere byggeaktivitet som virker inn på nivået på netto driftsutgifter.

Netto driftsutgifter per innbygger - inflasjonsjustert

12.2 Produktivitet

Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger

I Orkland utgjorde korrigerte brutto driftsutgifter 1 115 kroner per innbygger i 2023. I perioden 2021 til 2023 har den inflasjonsjusterte kostnadsutviklingen i kommunen vært relativt flat med kun små justeringer år for år. Orkland er fortsatt den kommunen som har de høyeste kostnadene per innbygger.

En forklaring på at Orkland ligger høyt kan være høyere aktivitet. Orkland er en stor hyttekommune, og dette påvirker kostnadsnivået.

12.3 Kvalitet

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K. gr 7	Landet
Vedtatte detaljreguleringer fremmet som private forslag (antall)	6	4	8	7	3		
Detaljreguleringer møtt med innsigelse i alt (antall)	7	2	4	2	1		
Klager mottatt på kommunens vedtak om detaljreguleringer (antall)	3	1		
Andel av reguleringsplanene som ble møtt med innsigelser (prosent)	87,5	33,3	50	40	33,3	41,6	36,7
Behandlede byggesøknader med 12 ukers frist (antall)	76	83	45	87	92		
Behandlede byggesøknader med 3 ukers frist (antall)	377	165	109	200	98		
Kommunens gjennomsnittlige saksbehandlingstid for byggesøknader med 12 ukers frist (dager)	70	17	50	35	24	40	38
Kommunens gjennomsnittlige saksbehandlingstid for byggesøknader med 3 ukers frist (dager)	19	15	17	12	9	15	19
Andel av innvilgede byggesøknader som medførte vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	9,2	27,3	..	17,7	12,3	22,5	20,4
Klager på resultat av byggesaksbehandlingen, behandlet av kommunen (antall)	15	4	3	14	4		
Tiltak hvor det ble utført ett eller flere tilsyn (antall)	30	10	9	..	20		

Utvalgte nøkkeltall i området sier litt om kvaliteten og omfanget av arbeidet som gjøres.

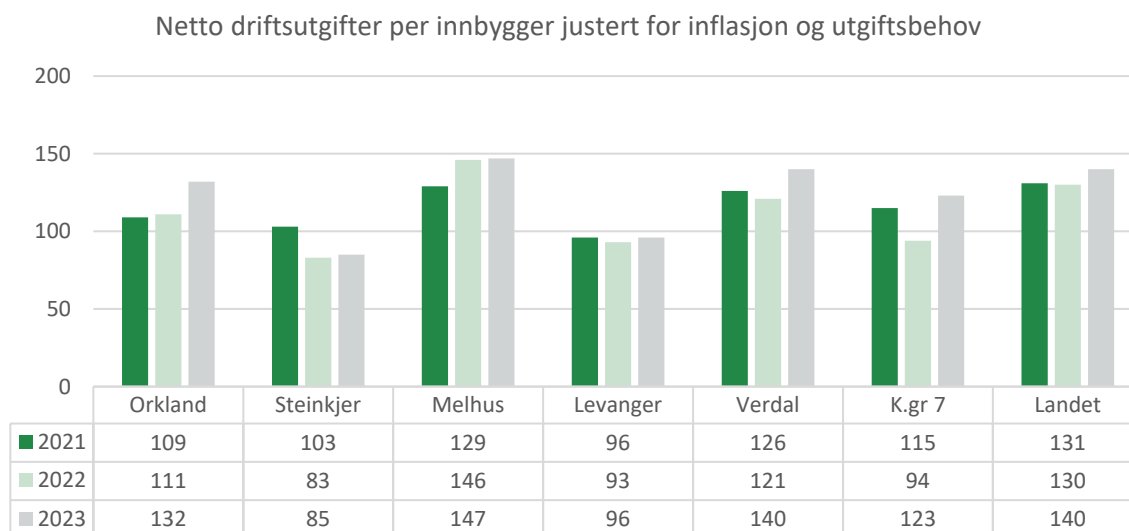
Følgende kan trekkes frem:

- Orkland har vesentlig flere reguleringsplaner som møtes med innsigelser enn øvrige kommuner.
- Orkland har langt flere byggesøknader med 3 ukers frist.
- Orkland bruker lengre tid på saksbehandling av byggesøknader med 12 ukers frist og er sammen med landet den kommunen som bruker lengst tid på saksbehandling av byggesøknader med 3 ukers frist.
- Orkland har lavest andel byggesøknader som medførte vedtak om dispensasjon fra plan.
- Orkland har, sammen med Levanger, flest klager på behandling av byggesøknader. Dette må sees i sammenheng med at Orkland har flere byggesøknader enn øvrige kommuner.
- Orkland har flere tilsyn enn øvrige kommuner.

13 Landbruk, naturforvaltning og friluftsliv

13.1 Landbruk

I og med at Orkland er en ung kommune er det vanskelig å si at de tall som framkommer for utviklingen i landbruket kun er påvirket av tilfeldige variasjoner mellom år eller en trend.

I tabellen er det lagt inn tall som er inflasjonsjustert og korrigert for utgiftsbehov. Dette gir et mer korrekt bilde siden det er store variasjoner i antall landbrukseiendommer i landet.

Orkland ligger i 2023 kostnadmessig noe over nivået de to foregående år. I og med at det er relativt små beløp totalt sett, kan kun en liten ekstrakostnad påvirke tallene per innbygger mye. Det er relativt store variasjoner mellom kommunene i kostnader.

	Jord- og skogbruksareal			
	2021	2022	2023	Endring % 21->23
Jordbruksareal i drift	94 923	94 242	94 146	-0,8 %
Fulldyrka jord	83 359	82 593	82 855	-0,6 %
Åker og hage	14 913	15 127	14 502	-2,8 %
Korn og oljevekster til modning	13 736	14 230	13 881	1,1 %
Kveite	50	484	0	-100,0 %
Bygg	13 214	13 147	12 500	-5,4 %
Havre	472	464	1 191	152,3 %
Potet	61	71	67	9,8 %
Grønfôr- og silovekster	814	629	337	-58,6 %
Grønsaker på friland	7	18	11	57,1 %
Eng til slått og beite	80 010	79 115	79 644	-0,5 %
Fulldyrka eng	68 446	67 466	68 353	-0,1 %
Annen eng og beite	11 564	11 649	11 291	-2,4 %
Produktivt skogsbruksareal	640 393	649 243	649 243	1,4 %

I tabellen over vises totalt jordbruksareal som viser en svak reduksjon i perioden. Produktivt skogbruksareal har økt i perioden.

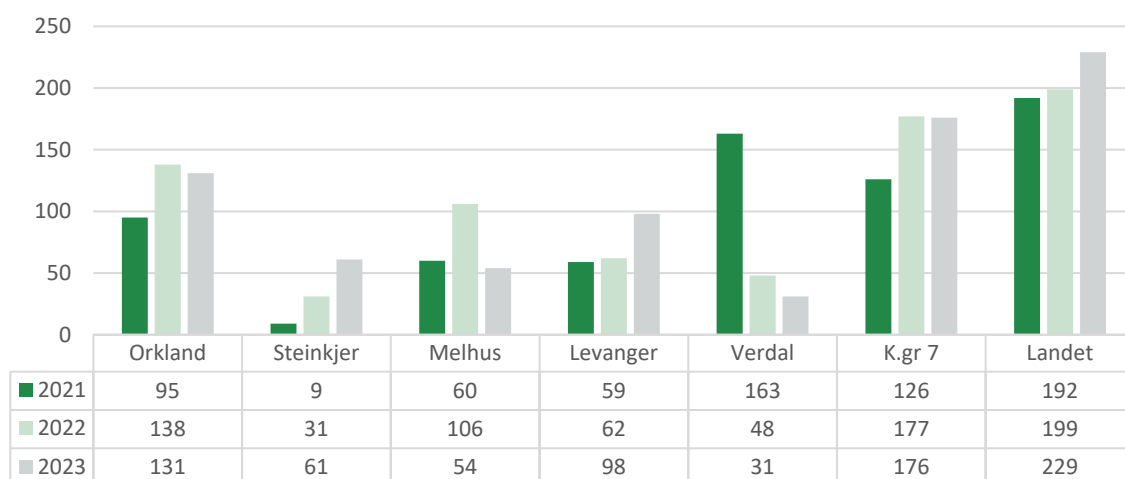
Jordbruksbedrifter				
	2021	2022	2023	Endring % 21->23
Jordbruksbedrifter i alt	316	312	300	-5,06 %
Fulldyrka jord	295	291	281	-4,75 %
Åker og hage	104	103	89	-14,42 %
Korn og oljevekster til modning	80	78	70	-12,50 %
Kveite	1	4	0	-100,00 %
Bygg	80	74	67	-16,25 %
Havre	9	8	11	22,22 %
Potet	2	5	3	50,00 %
Grønfôr- og silovekster	12	14	7	-41,67 %
Grønsaker på friland	3	4	3	0,00 %
Eng til slått og beite	258	249	244	-5,43 %
Fulldyrka eng	255	248	241	-5,49 %
Annen eng og beite	197	194	195	-1,02 %

I tabellen over vises utviklingen i antall jordbruksbedrifter fra 2021 til 2023. I 2021 var det i Orkland 316 jordbruksbedrifter. Dette er redusert til 300 i 2023, en reduksjon på 5,1 prosent. Trenden med at det blir færre jordbruksbedrifter er den samme for hele landet selv om reduksjonen varierer noe for de enkelte kommunene. For landet var nedgangen på 1,1 prosent fra 2021 til 2023.

Utviklingen i antall dekar jordbruksareal viser at arealbruken i landbruket ikke utvikler seg i takt med at antall landbruksbedrifter reduseres. For Orkland er det kun en liten reduksjon i arealbruk i 2023 i forhold til 2021. For landet som helhet er jordbruksarealet i drift økt med 0,13 prosent.

13.2 Naturforvaltning og friluftsliv

Netto driftsutgifter per innbygger

Orkland har økt sine kostnader til naturforvaltning og friluftsliv i perioden. Siden det er relativt små beløp det er snakk om, vil selv et lite prosjekt utgjøre en stor forskjell. Dette fremkommer også for de øvrige kommunene.

Orkland har høyere kostnader enn trønder-kommunene, men ligger lavere enn kostnadsgruppe 7 og landet.

14 Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltningen omfatter formålsbygg følgende kategorier:

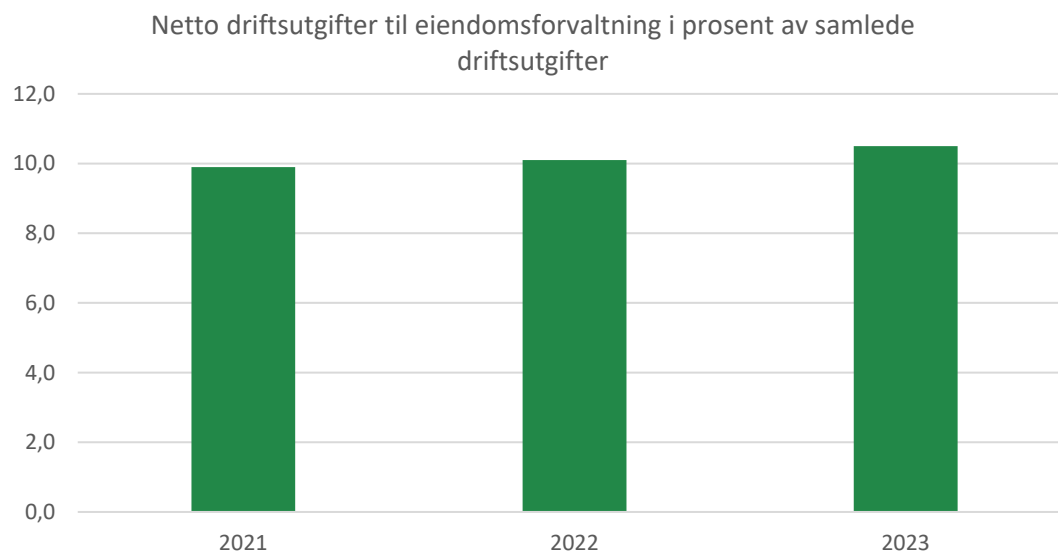
- Administrasjonsbygg
- Barnehagelokaler
- Skolelokaler
- Institusjonslokaler
- Kommunale idrettsbygg/-anlegg
- Kommunale kulturbygg

14.1 Areal for kommunale formålsbygg etter funksjon (m²)

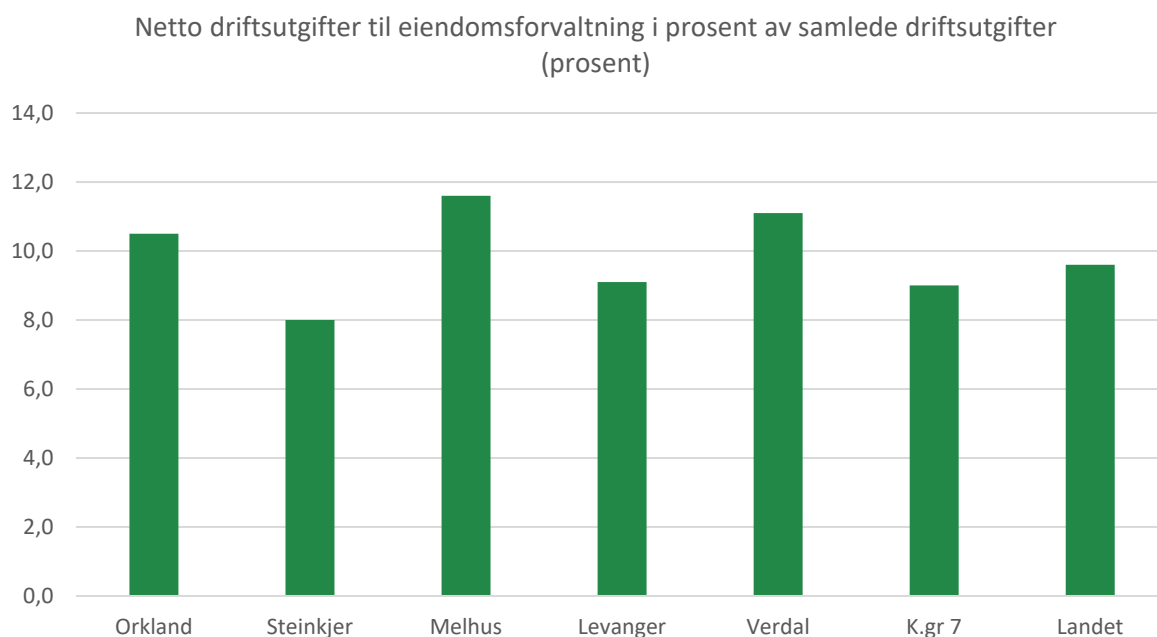
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal
Administrasjonslokaler	16 340	16 312	5 860	10 727	7 800
Barnehagelokaler	10 846	5 588	9 218	7 410	4 650
Skolelokaler	36 633	51 565	46 043	42 182	37 000
Institusjonslokaler	24 066	43 044	18 600	10 740	21 850
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	20 301	10 200	15 895	16 358	1 500
Kommunale kulturbygg	4 121	19 266	2 842	6 343	7 800

Orkland kommune har store arealer til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg. Hovedårsaken til dette er at arealet i Orklandbadet.

14.2 Prioritering

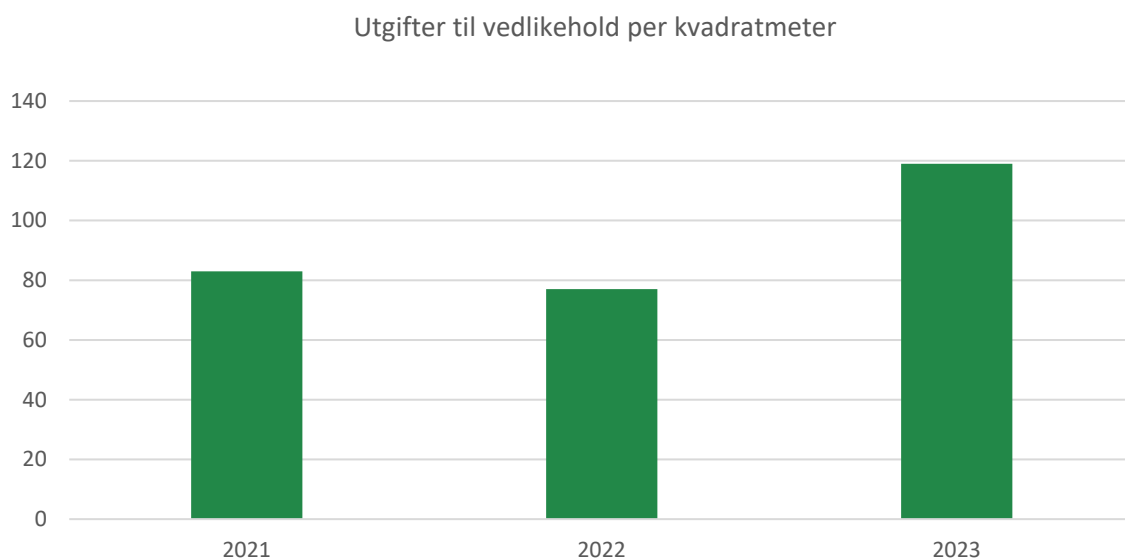

Andelen av netto driftsutgifter til formålsbygg er stabil i perioden.

Tabellen viser at Orkland ligger like over landet og kommunegruppen for andelen av netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning, med en andel på 10,5 prosent. Av sammenligningskommunene er Steinkjer lavest med 8 prosent, Melhus er høyest med 11,6 prosent.

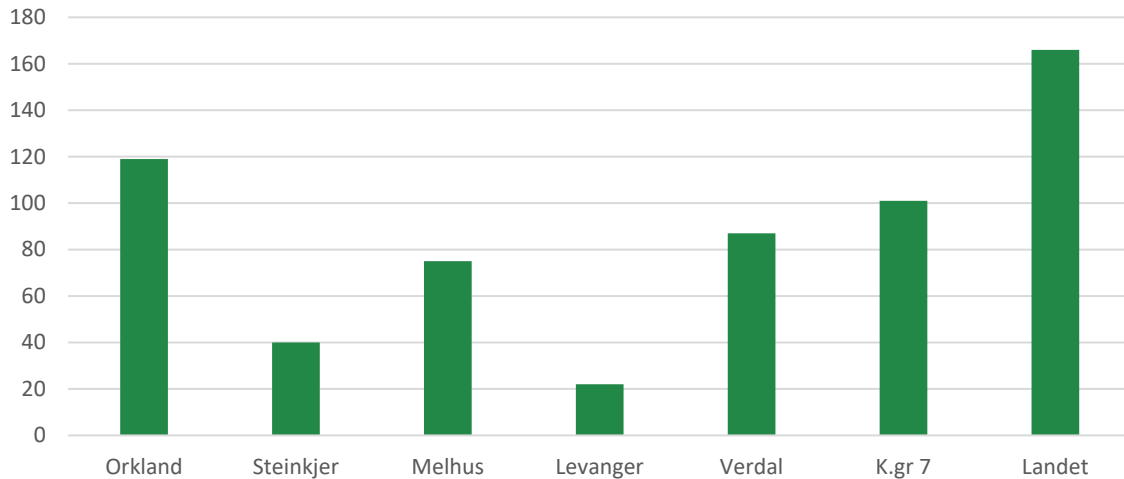
14.3 Kvalitet

Utgiftene til vedlikehold per kvadratmeter for formålsbygg har økt betydelig, fra 77 kroner per kvadratmeter i 2022, til 119 kroner per kvadratmeter i 2023. Her vil tallene variere noe etter om det er spesielle prosjekter som gjennomføres. Det har vært en stor økning for administrasjonsbygg som skyldes oppgradering av Orkland rådhus. I 2023 ble det brukt 2,2 million kroner på dette prosjektet.

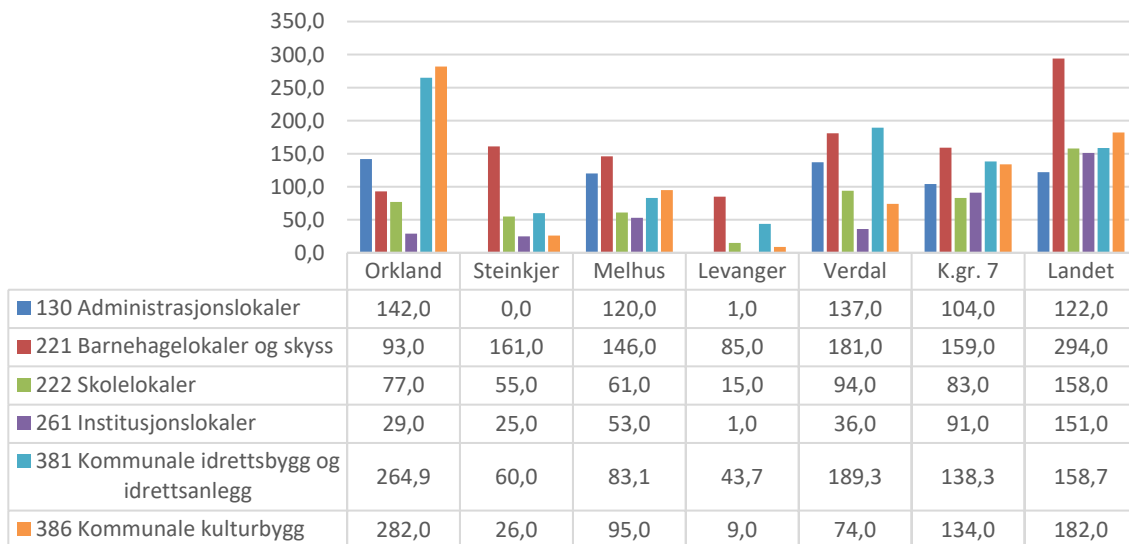
Ellers har det vært en betydelig økning innen gruppene kommunale idrettsbygg og kulturbygg. Dette skyldes utbedringer etter vannskade i Løkken kulturhus, hvor det ble brukt 4,6 millioner kroner i 2023, som ble fordelt på idrettsbygg og kulturbygg.

Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)

Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter er på 119 kroner. Av sammenligningskommunene er Steinkjer lavest med 40 kroner. Orkland er høyest blant sammenligningskommunene.

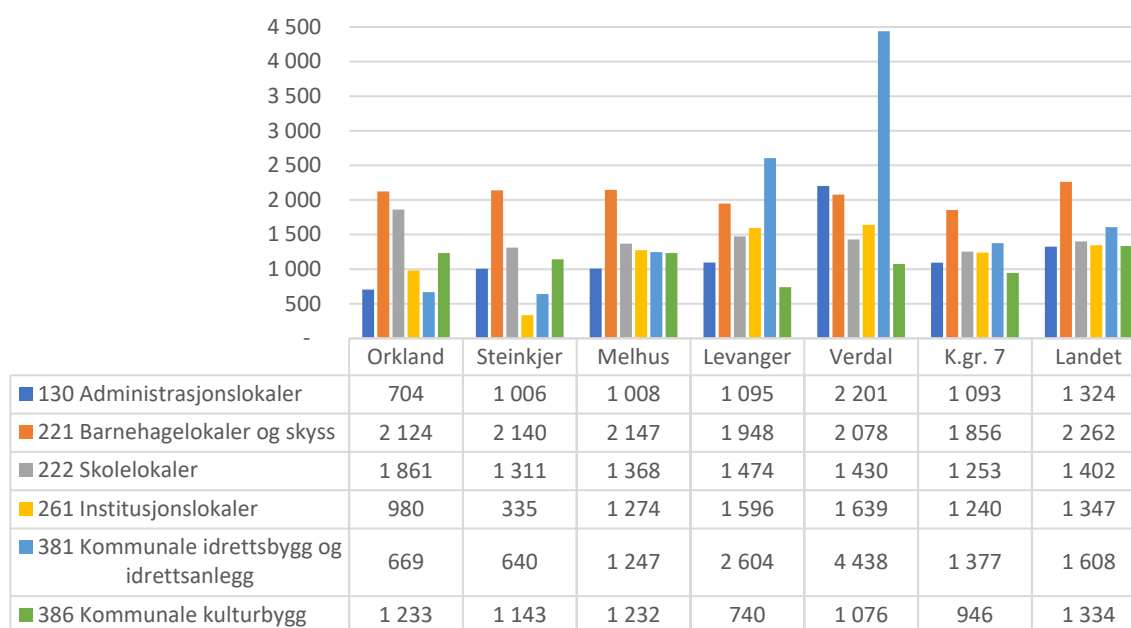
Vedlikehold per m² for ulike formålsbygg

Når vi fordeler vedlikeholdsutgiftene på de ulike formålsbygg varierer det mye mellom de enkelte kommunene. Vi ser at Orkland ligger godt over landet både på idrettsbygg og kulturbygg.

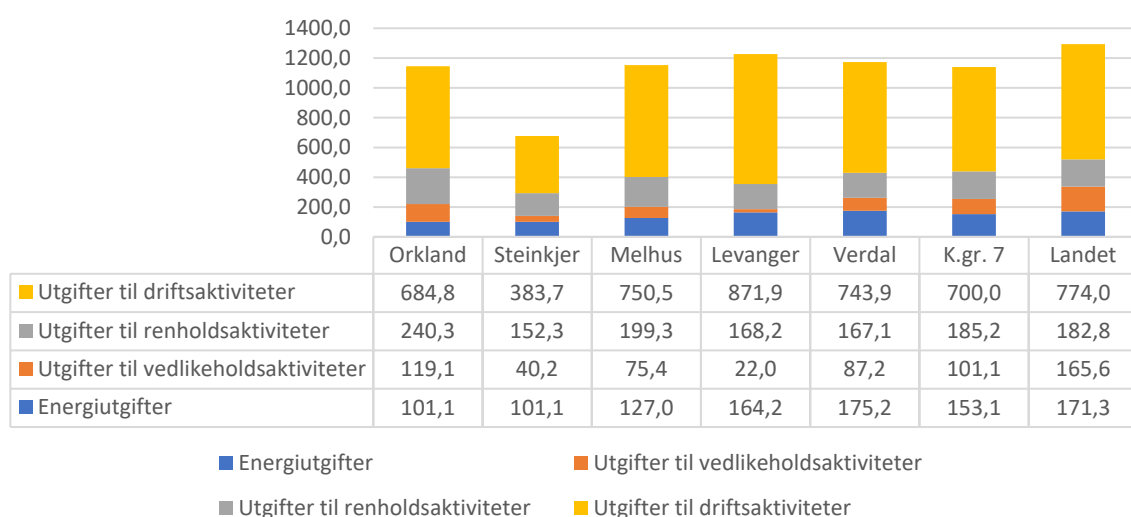
14.4 Produktivitet

Korrigerede brutto driftsutgifter per m² for ulike formålsbygg

Her er det variasjoner. Orkland ligger høyest på skolelokaler. Innenfor de andre gruppene ligger vi under landet. Mellom sammenligningskommunene er det store forskjeller.

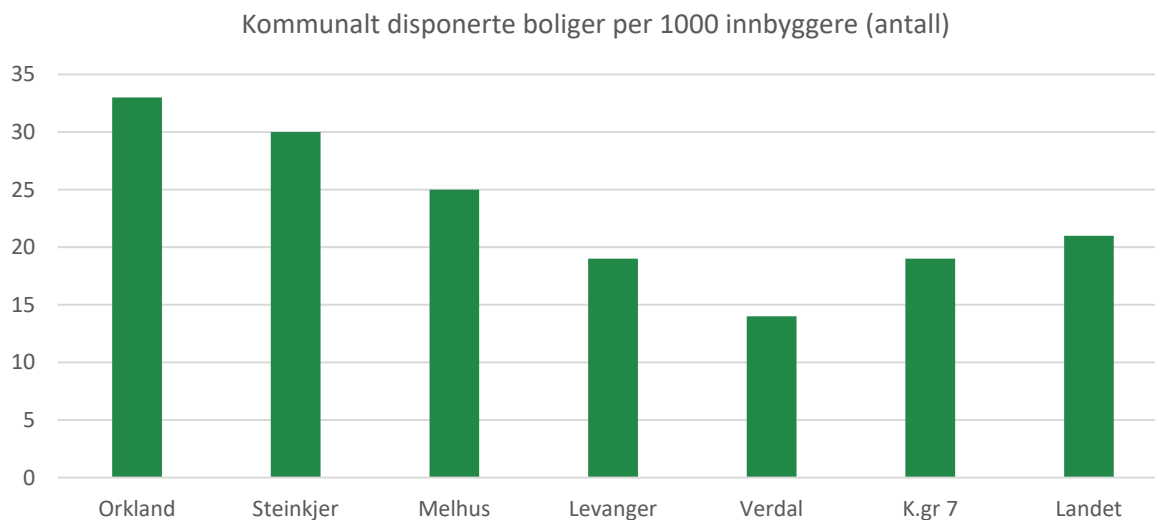
Korrigerede brutto driftsutgifter per m² for ulike grupper driftsutgifter

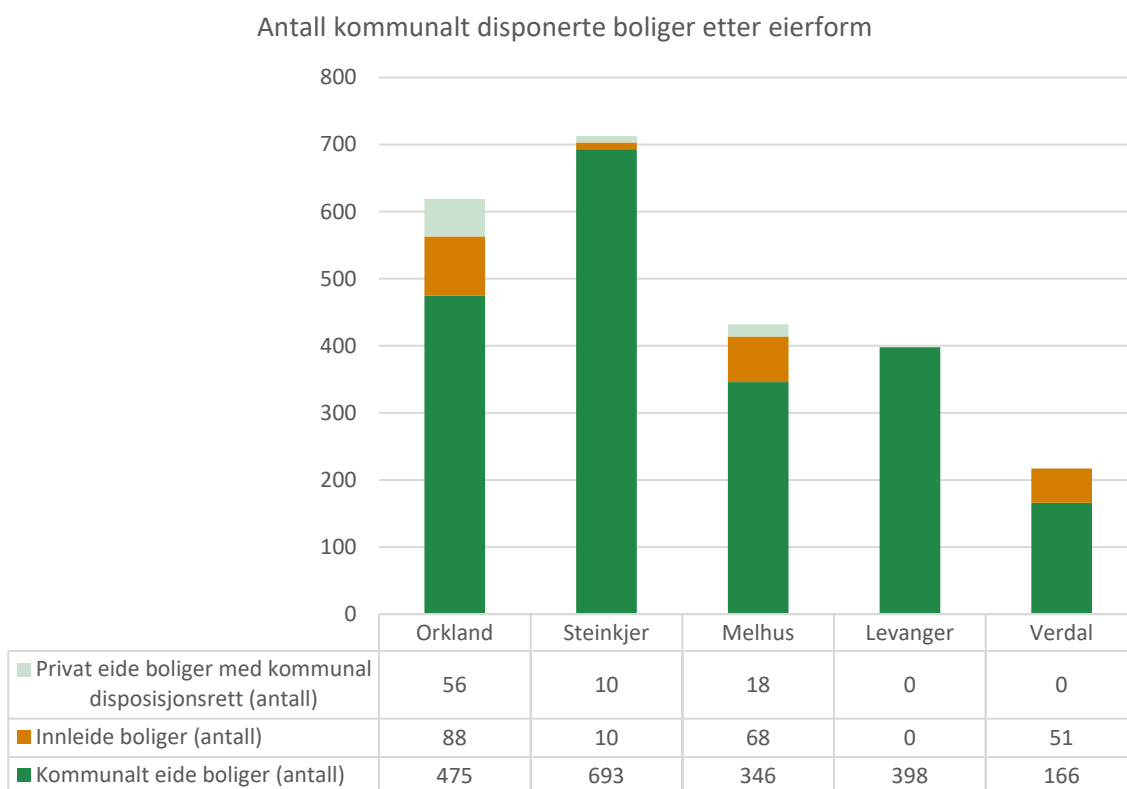
Orkland og Steinkjer er lave på energiutgifter ellers er Orkland høye på renholdsutgifter. Der er vi betydelig over sammenligningskommunene og landet.

15 Bolig

15.1 Oversikt over disponerte boliger

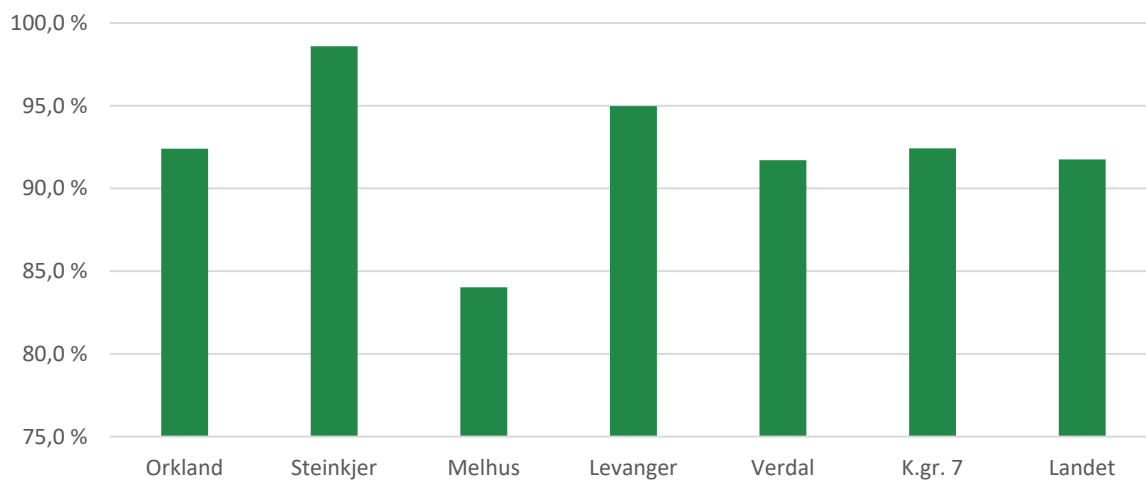

Orkland kommune har en stor andel kommunalt disponerte boliger. Steinkjer er på omtrent samme nivå. Ellers ligger sammenligningskommunene vesentlig lavere.

Orkland kommune har forholdsvis mange innleide og private boliger med disposisjonsrett som gjør at totalt antall disponerte boliger blir høyt sammenlignet med de andre kommunene, med unntak av Steinkjer.

Andel utleide boliger per 31.12.2023

Orkland kommune har en utleiegrad på 92,4 prosent ved årsskiftet. Steinkjer har høyest utleiegrad på 98,6 prosent.

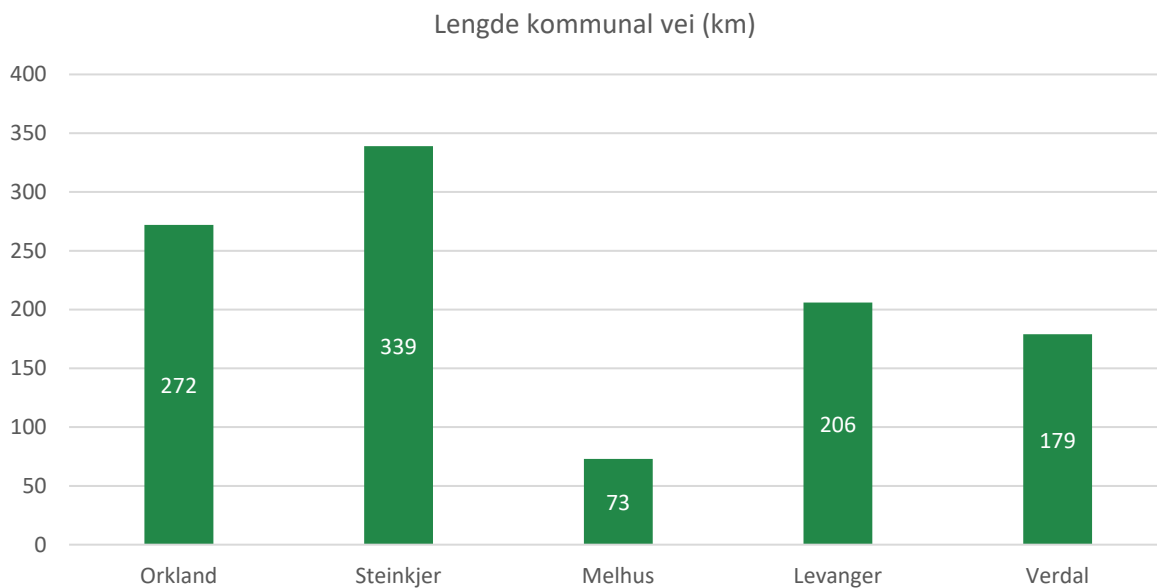
Andel utleide boliger

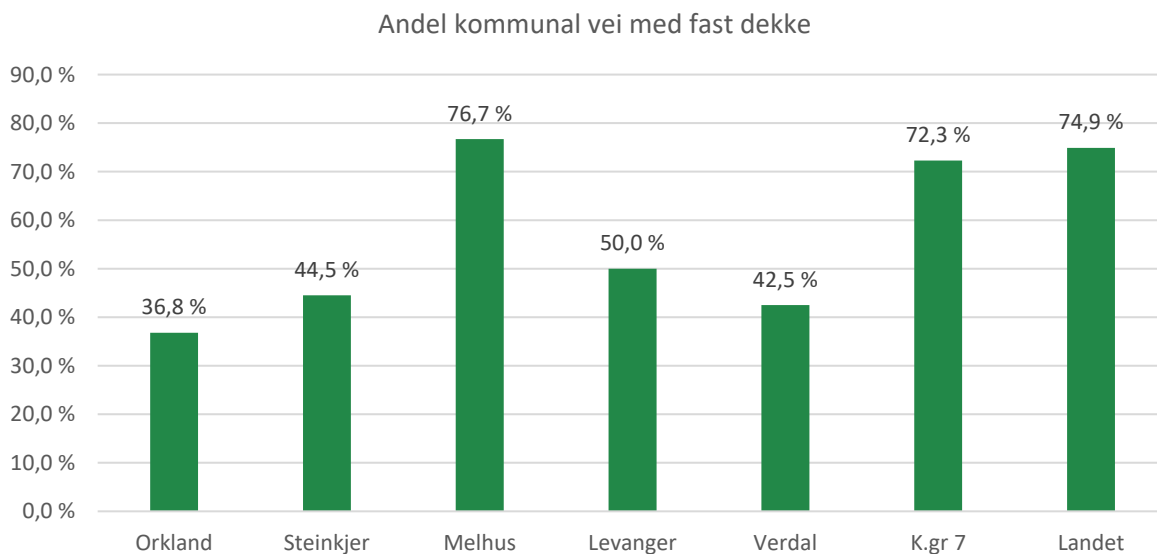
Andelen utleide boliger har gått opp fra 83 prosent i 2022 til 92,4 prosent i 2023.

16 Samferdsel

16.1 Kommunale veier

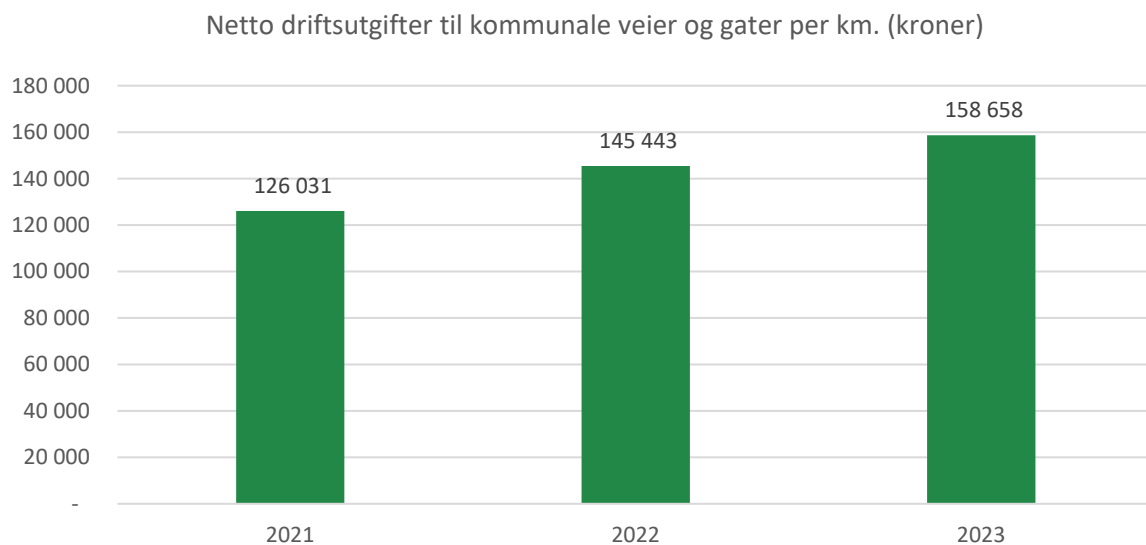

Orkland kommune har 272 kilometer med kommunale veier. Dette er vesentlig mer enn sammenligningskommunene, med unntak av Steinkjer som har 339 kilometer.

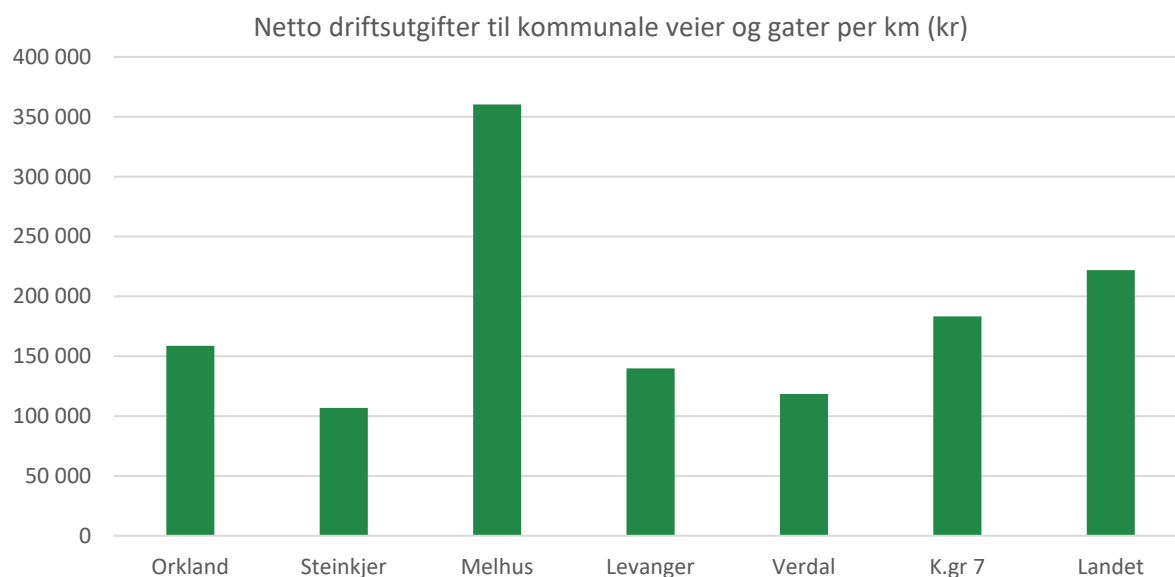

Orkland kommune har en lav andel kommunal vei med fast dekke.

16.2 Prioritering

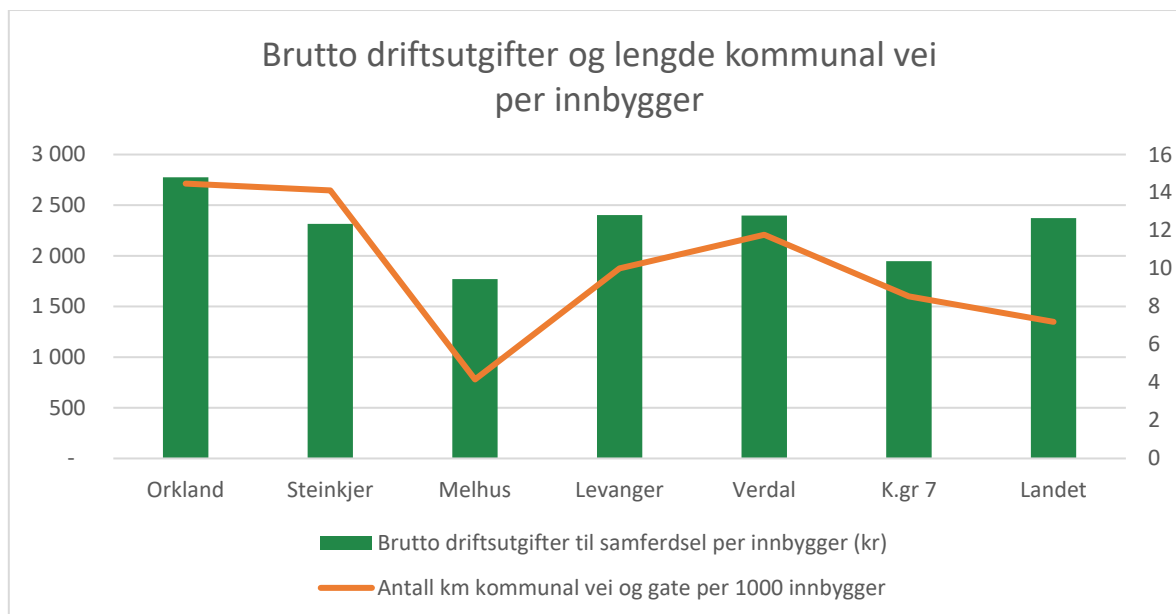

Orkland kommune har hatt en betydelig økning i netto driftsutgifter fra 2021 til 2023.

Orkland kommune ligger omtrent på samme nivå som sammenligningskommunene til drift av kommunale veier per kilometer, med unntak av Melhus som ligger vesentlig høyere. Men Orkland ligger lavere enn kommunegruppen og landet.

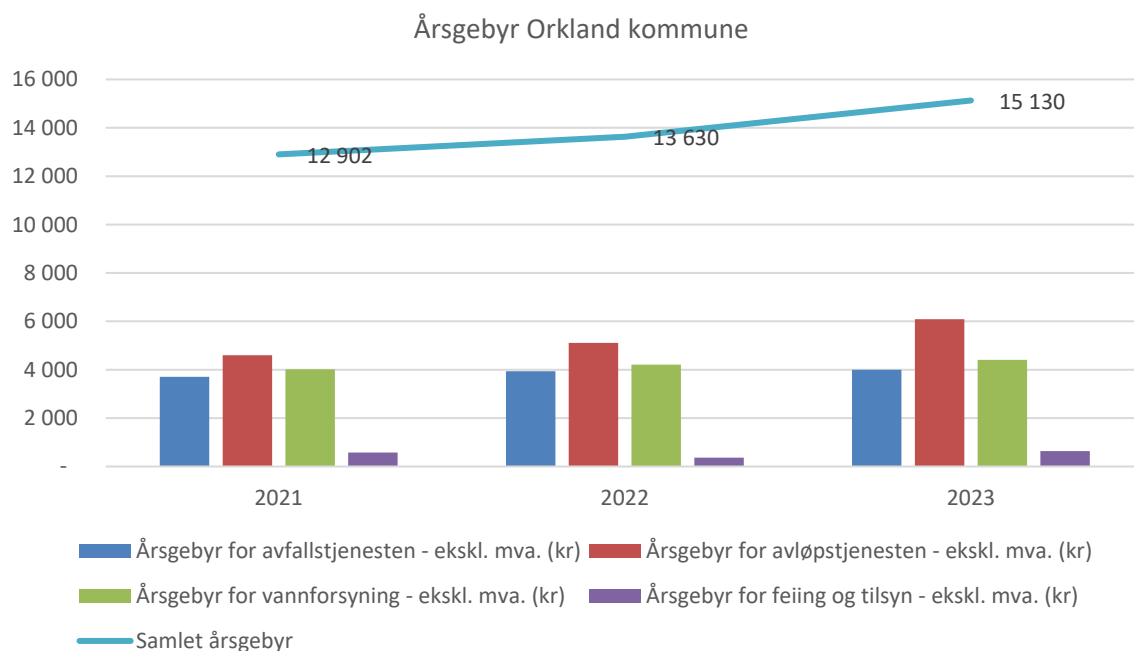
16.3 Produktivitet

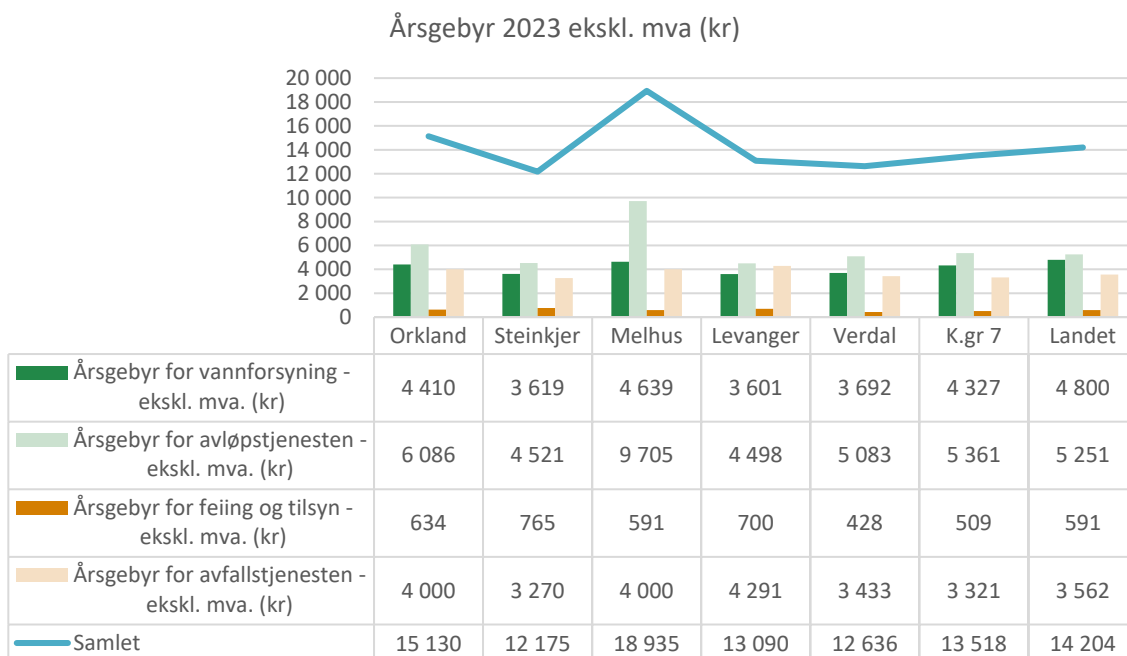
Orkland kommune bruker mer enn sammenligningskommunene til drift av vei per innbygger. Vi ligger også over kommunegruppen og landet.

17 Selvkosttjenester

17.1 Oversikt årsgebyr

De kommunale årsgebyrene for selvkosttjenestene i Orkland kommune har samlet økt fra 12 902 kroner i 2021 til 15 130 kroner i 2023. Dette er en økning på 17,3 prosent. Størst økning har det vært på årsgebyret for avløp.

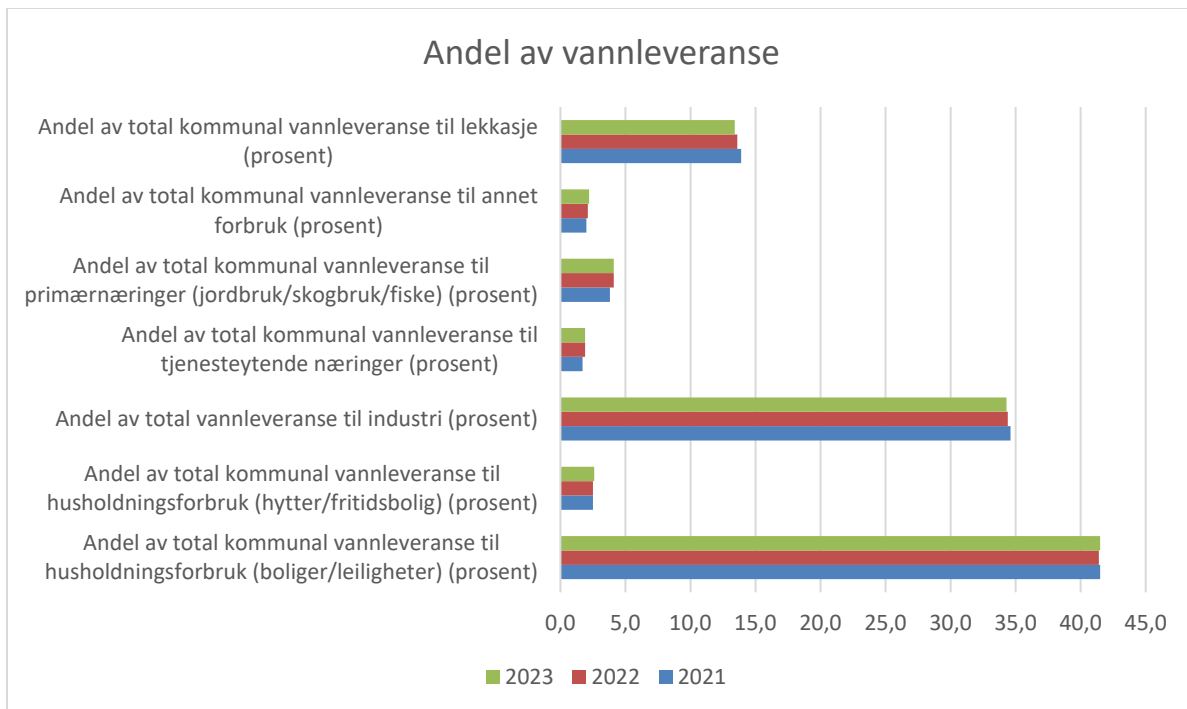
For selvkosttjenestene samlet (vann, avløp, feiing og renovasjon) ligger vi over landet og kommunegruppen samlet. Av sammenligningskommunene er det bare Melhus som er høyere enn oss.

17.2 Kommunal vannforsyning

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Antall kommunale vannverk (antall)	6	4	2	2	1	1 089
Antall innbyggere tilknyttet kommunal vannforsyning (antall)	13 651	20 896	13 844	18 641	12 498	4 884 174
Lengde kommunalt ledningsnett totalt (m)	450 481	351 070	158 282	311 828	271 942	52 608 625
Antall meter nytt kommunalt ledningsnett	7 306	1 250	717	0	4 482	341 086
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning (prosent)	68,4	85,4	63,8	87,0	79,0	85,0
Andel fornyet kommunalt ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,50	2,10	0,70	0,50	0,00	0,60
Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder (år)	28,0	41,0	28,0	28,0	29,0	34,0
Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (innbyggere/km) (antall)	29	58	71	57	44	89
Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning per år (m ³ /m/år) (m ³)	1,0	2,0	4,1	3,0	0,9	3,8

Tall for Kommunegruppen er ikke tilgjengelig

68,4 prosent av befolkningen i Orkland er tilknyttet kommunal vannforsyning. Her ligger vi vesentlig lavere enn sammenligningskommunene, med unntak av Melhus som er lavere enn oss. Selv om lengden på vårt ledningsnett er vesentlig lengre enn sammenligningskommunene, har vi en lavere dekningsgrad. Årsaken til dette er at vi har en lavere tetthet (innbyggere per kilometer) på ledningsnettet. Vi har 29 innbyggere per kilometer, mens sammenligningskommunene ligger i intervallet 44-71 innbyggere per kilometer.

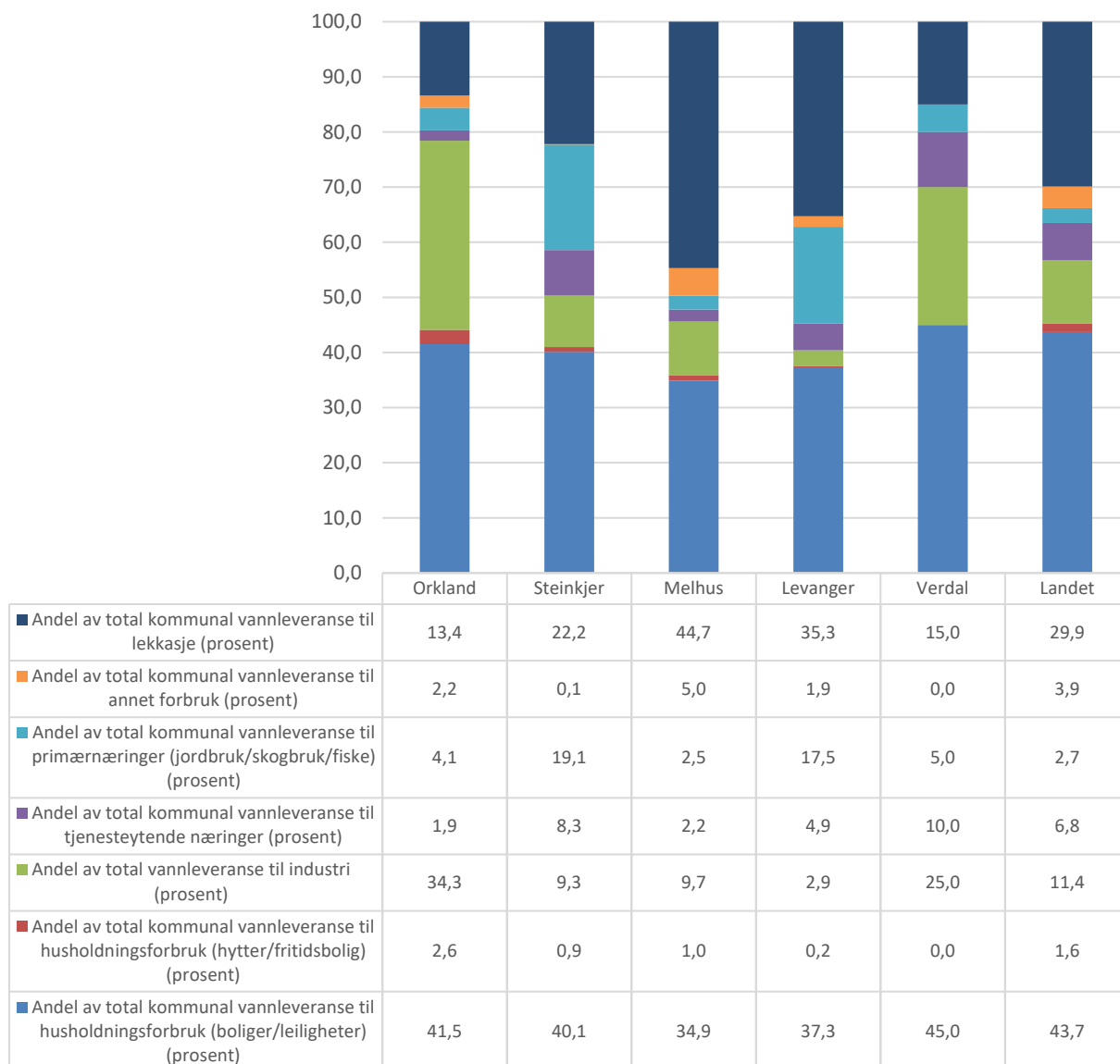

Samlet er det vannforbruket i boliger og leiligheter som har den største andelen av vannleveransen med 41,5 prosent i 2023. Andelen vannleveranse til industrien er på 34,3 prosent i 2023. Andelen til lekkasje er på 13,4 prosent.

Etterspørselen etter vann er stor og voksende i Orkland. Produksjon av vann er dessuten ressurskrevende, og det er derfor viktig å begrense lekkasjer. Diagrammet nedenfor viser at Orkland får en svært stor andel av produsert vann fram til abonnentene sammenlignet med alle andre sammenligningskommuner. Orkland har i tillegg hatt en positiv trend fra 2021 til 2023 (figuren ovenfor), men det er stor variasjon mellom vannverkene/ledningsnettene.

Totalt vanntap som følge av lekkasje for Orkland i 2023 er estimert til om lag 1 m³ per meter vannledning. Med et ledningsnettverk på 450 km i Orkland tilsvarer dette om lag 450 000 m³ vann per år.

Andeler av vannleveranse

Orkland kommune har den laveste andelen av produsert vann som forsvinner i lekkasje. Dette reflekterer at det er et godt vedlikeholdt nett i de delene av kommunen der vannforbruket er størst. I deler av kommunen er det likevel nett med vesentlig større lekkasjer. Kommunen har også den største andelen av vann som leveres til industri.

17.3 Kommunalt avløp

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Septiktømming - antall tilknyttede innbyggere (antall)	5 635	5 957	3 353	69	2 803	641 907
Antall kommunalt eide avløpsanlegg (=>50 pe) (antall)	14	14	7	5	4	2 759
Antall innbyggere tilknyttet kommunalt avløp (=>50 pe) (antall)	12 730	21 480	10 990	16 567	11 971	4 718 336
Antall pumpestasjoner (antall)	56	98	46	73	70	10 854
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	67,7	89,6	62,6	0,0	78,8	86,9
Estimert gjennomsnittsalder for kommunalt spillvannnett med kjent alder (år)	30,0	39,0	28,0	30,0	21,0	35,0
Andel kommunalt spillvannnett med ukjent alder (%)	9	21	13	29	4	14
Andel fornyet kommunalt spillvannnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,80	0,20	1,40	0,50	0,20	0,70
Tilknytningstetthet på det kommunale distribusjonsnettet (avløp) (innb/km) (antall)	63	56	94	78	59	119
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km kommunalt spillvannnett) (antall)	0,28	0,26	0,39	0,34	0,04	0,27

For Orkland er 67,7 prosent av befolkningen tilknyttet kommunal avløpstjeneste. Vi ligger under sammenligningskommunene, med unntak av Melhus som har en lavere andel.

Andel innbyggere tilknyttet anlegg (både private og kommunale) der rensekrav er oppfylt i prosent:

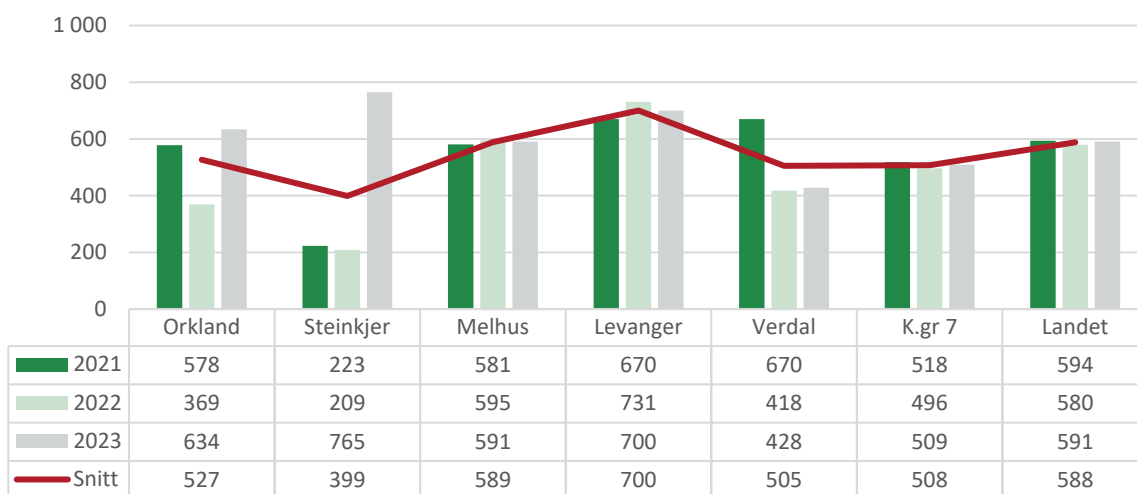
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	Landet
Rensekrav er oppfylt						
2021	20,2	4,9	92,1	73,4	95,7	69,0
2022	20,2	4,7	99,1	73,6	7,3	69,6
2023	19,1	87,4	29,6	74,2	93,6	69,2
Rensekrav er ikke oppfylt						
2021	76,7	92,6	6,9	20,5	..	25,3
2022	76,7	91,3	..	20,3	88,4	25,6
2023	78,0	10,1	70,1	25,8	2,1	25,9

Prøveresultater for alle kommunale avløpsrensaneanlegg i Orkland viser at kun ett av anleggene i kommunen oppfyller renskravene i forurensningsforskrift og utslippstillatelser. For flere av de øvrige anleggene er det tilknyttet flere abonnementer enn det slamavskiller er dimensjonert for. Dette er årsaken til at kommunen ikke oppfyller renskravet med mer enn 19 prosent.

Som det framkommer er det store avvik mellom kommunene i hvor stor andel av anleggene som oppfyller renskravene. Både for Steinkjer, Melhus og Verdal er det store variasjoner i forhold til det som ble rapportert i 2022. Hvorvidt dette skyldes store forskjeller i kvaliteten på anleggene eller kvaliteten på rapporteringen er vanskelig å si.

17.4 Feiing

Årsgebyr for feiing og tilsyn - ekskl. mva - inflasjonsjustert

Orkland har, med unntak av Levanger og Steinkjer, den høyeste årsavgiften for feiing og tilsyn i 2023. Ses det på snittet for treårsperioden viser denne at Orkland fortsatt ligger høyt, men har nær den samme prisen som landet som helhet.

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K. gr 7	Landet
Antall piper (antall)	12 350	14 550	6 301	10 582	8 744
Antall piper per innbygger	0,66	0,61	0,36	0,51	0,58	0,44	0,38
Antall piper feiet (antall)	3 330	4 100	1 182	3 566	1 995
Andel piper feiet (prosent)	27,00	28,20	18,80	33,70	22,80	18,30	18,80
Årsverk av feier per 1000 innbyggere	0,33	0,20	0,21	0,24	0,20	..	0,14

Tallene for årsverk per innbygger omfatter totale årsverk fordelt på innbyggertallet til Orkland og Skaun til sammen. Dette skyldes at vi også driver tjenesten for Skaun kommune.

Orkland kommune har en stor andel piper per innbygger sammenlignet med de øvrige kommunene. Dette fordi fritidsboliger er inkludert. Det medfører at årsverk til feiing per innbygger blir høyt. Det er vanskelig å sammenligne med tallene for Steinkjer siden antall piper per innbygger der er veldig ulikt i 2022 og 2023.

18 Brann og ulykkesvern

	Orkla nd	Steinkj er	Melh us	Levang er	Verd al	K. gr 7	Land et
Boligbranner per 1000 innbygger	0,48	0,33	0,34	0,29	0,26	0,35	0,33
Antall bygningsbranner	13	15	14	13	7
Antall bygningsbranner per 1000 innbyggere	0,7	0,6	0,8	0,6	0,5	0,6	0,6
Antall utrykninger	328	355	209	267	164
Antall utrykninger til branner og andre utrykninger per 1000 innbyggere	17,5	14,8	11,9	13	10,8	16,1	17,6
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere	0,6	0,57	0,3	0,58	0,57	..	0,7
Årsverk til forebygging per 1000 innbyggere	0,4	0,26	0,3	0,34	0,26	..	0,23
Årsverk til beredskap per 1000 innbyggere	0,2	0,31	0	0,24	0,31	..	0,47

I tabellen fremkommer det at Orkland i 2023 hadde flere boligbranner per innbygger enn sammenligningskommunene. I antall utrykninger per 1000 innbyggere er tallet høyt, kun landet som helhet har flere utrykninger. Årsverk totalt i brann og ulykkesvern ligger så vidt over øvrige kommuner. Brutt ned på årsverk til forebygging ligger Orkland høyere enn øvrige kommuner, mens årsverk til beredskap ligger lavere.

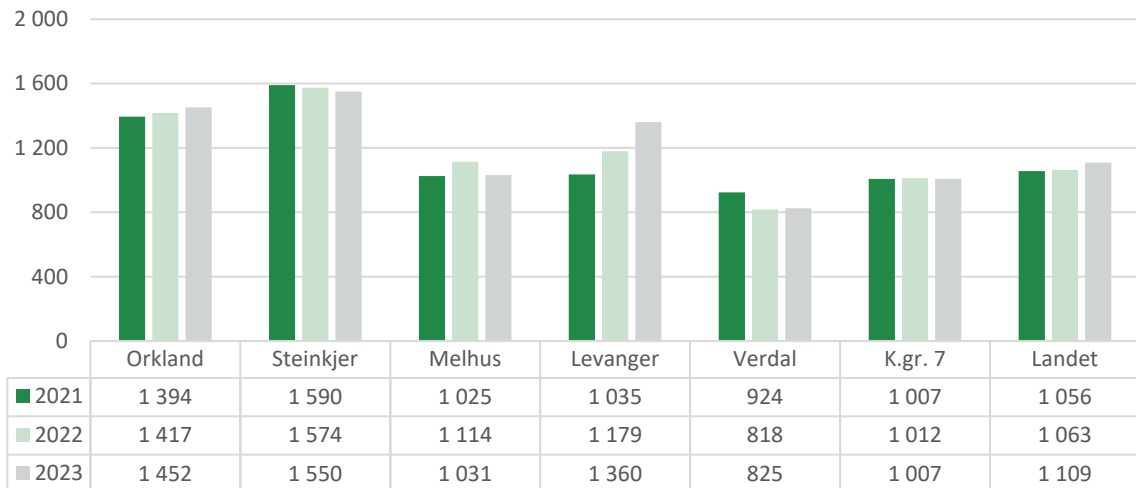
Orkland	2021	2022	2023
Boligbranner per 1000 innbygger	0,49	0,48	0,48
Antall bygningsbranner	16	14	13
Antall bygningsbranner per 1000 innbyggere	0,9	0,7	0,7
Antall utrykninger	283	272	328
Antall utrykninger til branner og andre utrykninger per 1000 innbyggere	15,3	14,6	17,5
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere	0,54	0,57	0,60
Årsverk til forebygging per 1000 innbyggere	0,45	0,37	0,40
Årsverk til beredskap per 1000 innbyggere	0,09	0,2	0,20

I perioden 2021 til 2023 er det spesielt antall utrykninger som har økt. I 2021 var det 283 utrykninger, mens det i 2023 var 328 utrykninger. Dette tilsvarer en økning på 16 prosent.

Antall årsverk har økt fra 0,54 til 0,60. Noe av dette skyldes økt bemanning som følge av lovkrav.

18.1 Prioritering

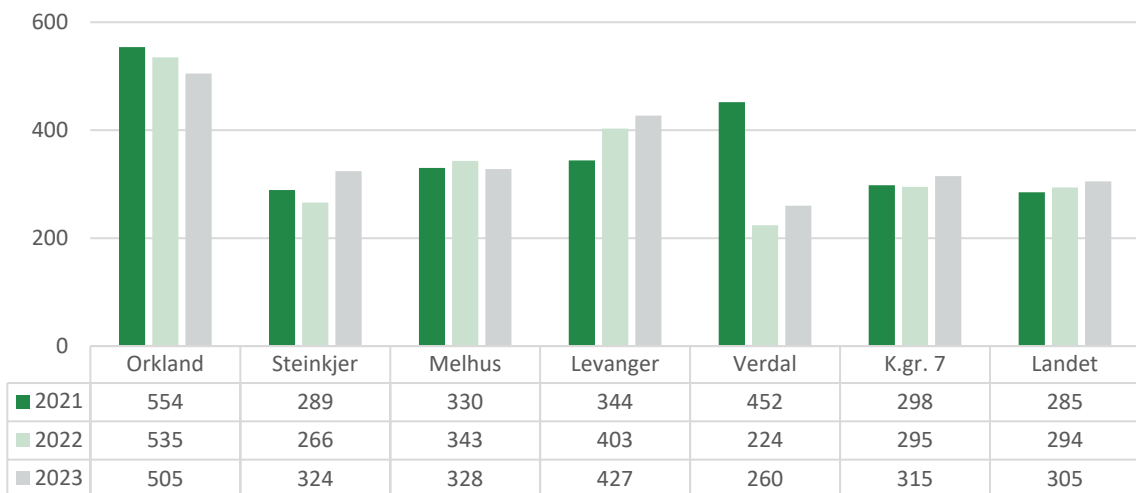
Netto driftsutgifter per innbygger - inflasjonsjustert

Orkland kommune har høyere netto driftsutgifter per innbygger enn øvrige kommuner, med unntak av Steinkjer. Økningen i driftsutgifter har vært høyere enn i øvrige kommuner. En av årsakene kan være at Orkland har ansvaret for driften av fem egne brannstasjoner i tillegg til brannstasjonen i Skaun. Til sammenligning har Levanger kun en brannstasjon.

18.2 Produktivitet

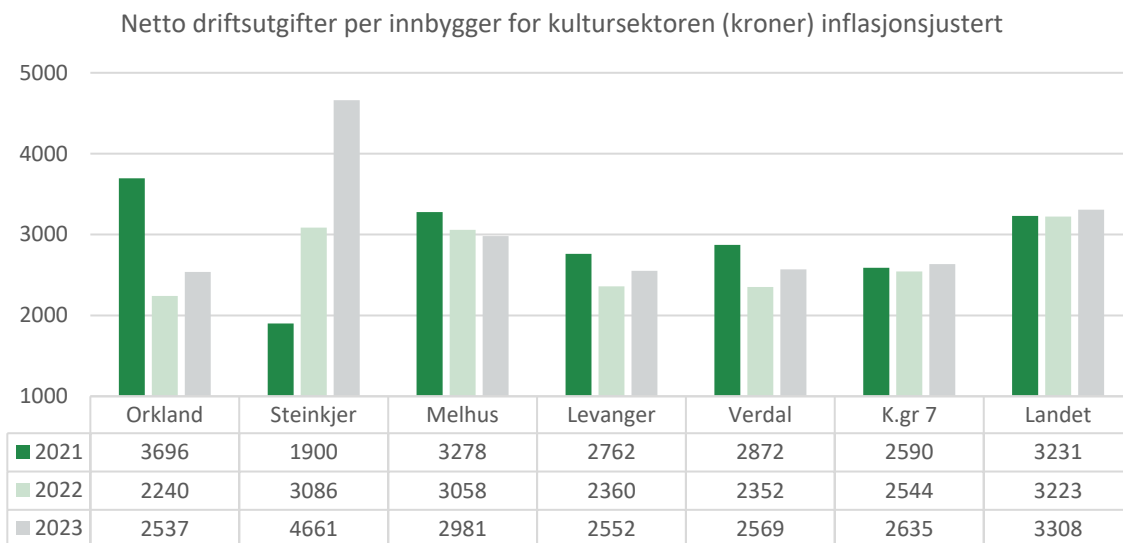
Brutto driftsutgifter per innbygger - inflasjonsjustert

Brutto driftsutgifter per innbygger er høyere i Orkland enn i de øvrige kommunene. Dette skyldes at utgiftene for drift av Skaun er inkludert fullt ut i disse tallene. Justert for denne effekten ligger kostnad per innbygger på 348 kroner i Orkland i 2023. Benyttes dette korrigerede tallet ligger Orkland fortsatt høyt, men forskjellen reduseres betraktelig. Også denne parameteren påvirkes av at Orkland har flere brannstasjoner enn de øvrige kommunene.

19 Kultur/Barne- og ungdomstiltak

19.1 Prioritering

Orkland har lavest kostnad per innbygger til kultursektoren av sammenligningskommunene, men med unntak av Steinkjer og landet er det små forskjeller.

Årsaken til det høye tallet for Orkland i 2021 er bidrag til Orkla Industrimuseum med 20 millioner kroner.

Netto driftsutgifter i 2023 mellom de enkelte områdene innenfor kultursektoren framkommer i tabellen under.

Netto driftsutgifter per innbygger fordelt på de enkelte områder innenfor kultursektoren							
	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr 7	Landet
Aktivitetstilbud barn og unge	312	145	228	163	259	232	327
Bibliotek	288	334	216	277	263	321	362
Kino	16	106	38	0	0	42	19
Museer	78	55	48	45	362	65	116
Kunstformidling	32	41	0	7	17	34	192
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	236	247	206	222	509	246	270
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	487	205	1014	953	381	661	835
Musikk- og kulturskoler	481	402	707	299	320	408	366
Andre kulturaktiv og tilskudd til andres kulturbygg	357	2159	333	358	210	350	408
Kommunale kulturbygg	251	966	190	228	248	275	409
Sum kultursektoren	2538	4660	2980	2552	2569	2634	3304

Som tabellen viser, er det store variasjoner mellom kommunene i forhold til hvordan midlene prioriteres brukt. Kostnadene må ses i sammenheng med hvilke kulturaktiviteter de enkelte kommuner har og hvilke prioriteringer som legges til grunn. I forhold til landet ligger Orkland lavere på de fleste parametere. Unntaket er musikk- og kulturskoler hvor Orkland bruker mer penger enn øvrige kommuner, med unntak av Melhus.

19.2 Dekningsgrad

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr. 7	Landet
Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)	2,7	5,3	4,4	2,9	2,8	4,0	4,7
Utlån per innbygger (antall)	1,7	2,3	2,5	2,3	2,6	2,5	2,5
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	15,1	16,9	22,4	12,3	10,7	13,7	12,9
Besøk per kinoforestilling (antall)	32,8	15,8	25,0	..	25,3	22,3	23,6
Frivillige lag og foreninger, andre kulturaktiviteter	90	25	19	24	23		
Frivillige lag og foreninger, idrett	35	17	20	4	18		

Tabellen viser statistikk for målbare nøkkeltall for kultursektoren for 2023.

Orkland kommer dårligst ut både når det gjelder besøk i folkebibliotekene og utlån.

Deltakelse i kulturskolen ligger i den øvre delen av skalaen, mens kommunen har høyest besøk per kinoforestilling av alle sammenligningskommunene.

Kommunen har et rikt kulturliv, både innenfor idrett og øvrige kulturaktiviteter og gir tilskudd til langt flere frivillige organisasjoner enn de øvrige trønder-kommunene.

19.2.1 Kulturskole

	Orkland	Steinkjer	Melhus	Levanger	Verdal	K.gr. 7	Landet
Netto driftsutgifter til kommunale kulturskoler per innbygger 6-15 år (kr)	3 477	5 469	2 422	2 816	4 049	3 242	3 147
				27 2			
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale kulturskoler per elev (kr)	21 857	27 368	22 500	21	28 756	24 969	26 250
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	16,9	22,4	12,3	10,7	15,1	13,7	12,9
Barn 6-15 år som står på venteliste til kommunens kulturskole (prosent)	3,4	5,2	1,8	2,5	2,1	3,6	3,2
Elever i kommunens kulturskole (antall)	537	572	370	190	381		
Elevplasser i kommunens kulturskole (antall)	669	785	446	237	499		
Årsverk	8,9	11,3	10,5	4,1	7,9		
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (antall)	466	494	320	163	342		
Antall elever per årsverk i kommunens kulturskoler	60,3	50,6	35,2	46,3	48,2		

Det er store forskjeller i netto driftsutgifter til kulturskolen per innbygger i brukergruppen. Melhus bruker minst med 2 422 kroner, mens Steinkjer bruker 5 469 kroner per innbygger. Orkland ligger noe høyere enn snittet. Når de brutto driftsutgiftene per elev legges til grunn ligger Orkland lavere enn alle de øvrige kommunene. Basert på at forskjellen i netto og brutto driftsutgifter ligger i inntektene kan dette tyde på at Orkland generelt har en noe rimeligere kulturskole enn øvrige kommuner.

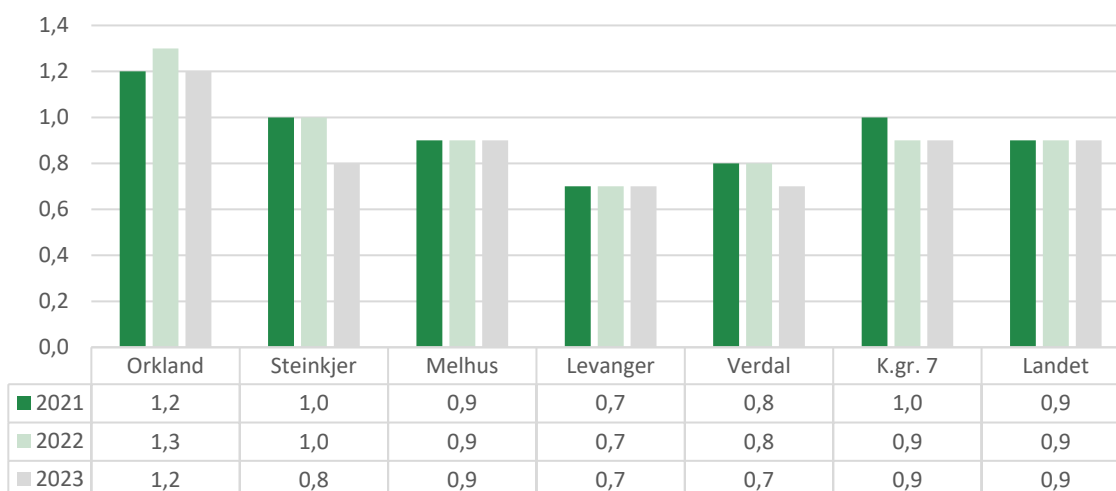
Orkland har god deltakelse i de kommunale kulturskolene, kun Steinkjer har en større prosentandel av målgruppen som deltar. Elever i kommunens kulturskole er 537, mens antall barn i målgruppen er 466. Dette tilsier at noen av barna deltar på flere aktiviteter.

Antall elever per årsverk er vesentlig høyere i Orkland.

20 Kirken og andre religiøse formål

20.1 Prioritering

NDU i prosent av totale NDU

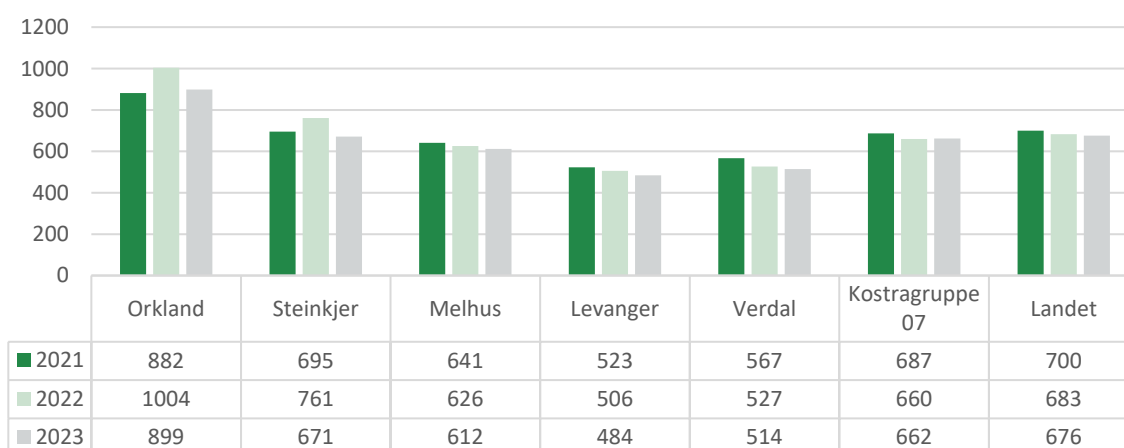

Orkland har en jevn utvikling i NDU i prosent av totale NDU. Det samme har de øvrige kommunene, men Orkland ligger vesentlig over samtlige av de øvrige kommunene. En medvirkende årsak kan være at Orkland har 11 kirkebygg som skal vedlikeholdes. Imidlertid har Steinkjer 14 kirkebygg, så dette er ikke hele årsaken.

20.2 Produktivitet

Også når det gjelder de inflasjonsjusterte korrigerede brutto driftsutgiftene til kirke per innbygger viser tallene at Orkland bruker mer enn alle de øvrige kommunene i sammenligningsgrunnlaget.

Korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger - inflasjonsjustert

20.3 Utvalgte nøkkeltall kirke

Orkland	2021	2022	2023
Medlem og tilhørige i Dnk i prosent av antall innbyggere (prosent)	81,1	79,6	78,6
Døpte i prosent av antall fødte (prosent)	67,3	76,5	74,9
Konfirmerte i prosent av 15-åring (prosent)	66,9	67,1	64,0
Kirkelige gravferder i prosent av antall døde (prosent)	89,5	98,6	93,1

Tabellen viser at det er variasjoner fra år til år knyttet til nøkkeltallene for kirken. Den prosentvise andelen av døpte og kirkelige gravferder varierer fra år til år, og for antall døpte er det en økning de to siste årene.

Medlemsmassen reduseres år for år, og fra 2021 til 2023 er andelen av befolkningen som er medlem Den norske kirke redusert med 2,5 prosent. Samme tendens kommer frem over hele landet.

Det er reduksjon i antall konfirmerte. Noe av den samme tendensen vises i de andre trønderkommunene, men ikke for kommunegruppen og landet. Generelt er imidlertid tendensen at færre av 15-åringene blir konfirmert i kirken.